

Eenige opmerkingen over octrooien en octrooiwetten

<https://hdl.handle.net/1874/237729>

U 1891
1891

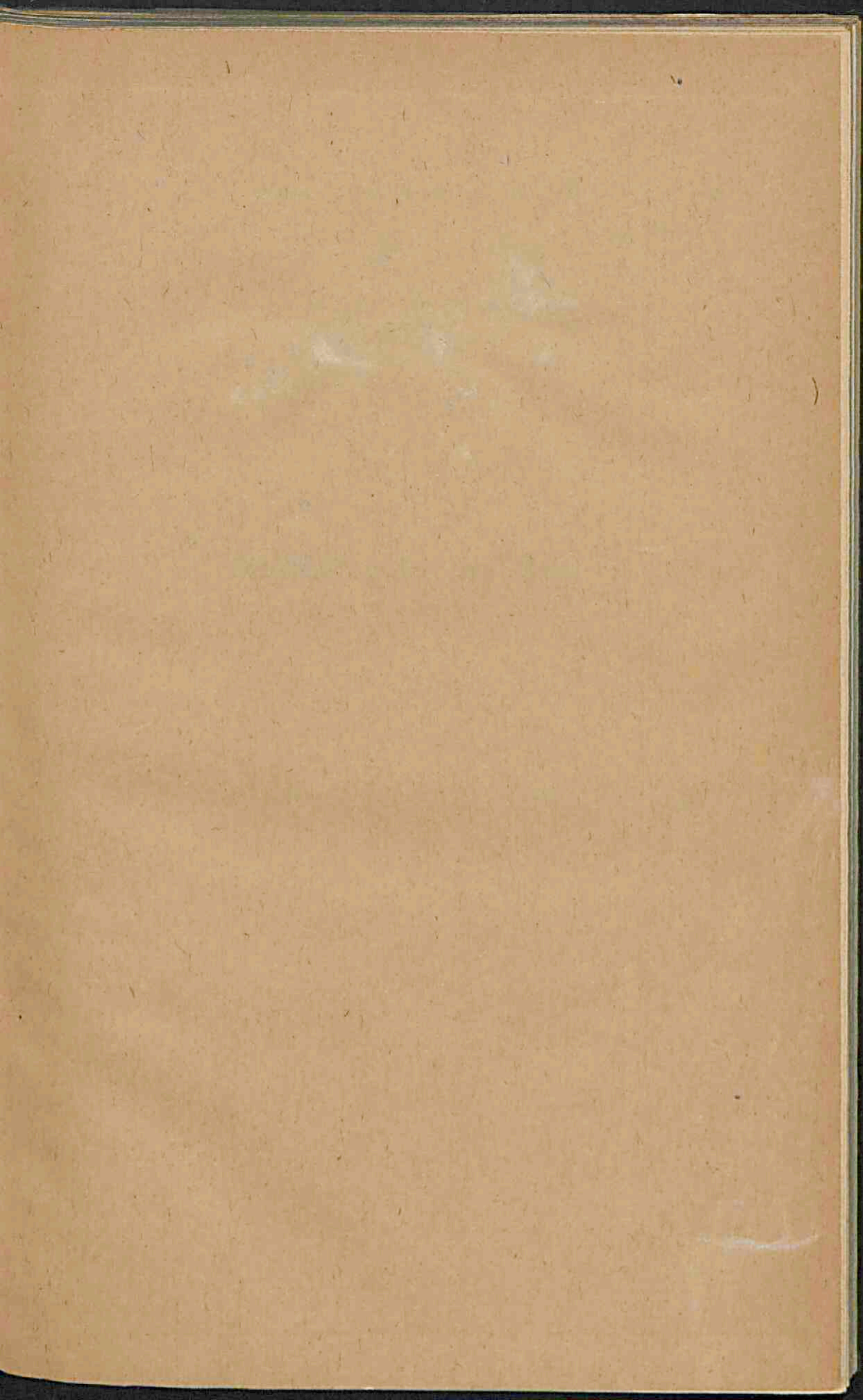
EENIGE OPMERKINGEN

OVER

OCTROOIEN EN OCTROOIWETTEN.

W. J. VAN OVERBEEK DE MEIJER,

A. qu.
192

Aan mijn vriend H. W. Boele

W. J. van Overbeek de Meijer

Utrecht 9 Juli 1891.

EENIGE OPMERKINGEN

OVER

OCTROOIEN EN OCTROOIWETTEN.

THE
JOURNAL OF
THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

EDITED BY
ALFRED C. HADFIELD

VOLUME LXXV
PART I
1945

PRINTED
BY
THE
CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS

EENIGE OPMERKINGEN
OVER
OCTROOIEN EN OCTROOIWETTEN.

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN

Doctor in de Rechtswetenschap

AAN DE RIJKS-UNIVERSITEIT TE UTRECHT,

NA MACHTIGING VAN DEN RECTOR-MAGNIFICUS

DR. J. H. GALLÉE,

Hoogleraar in de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte,

VOLGENS BESLUIT VAN DEN SENAAT DER UNIVERSITEIT

TEGEN DE BEDENKINGEN VAN DE FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

TE VERDEDIGEN

op Dinsdag den 7^{den} Juli 1891, des namiddags te 3^{1/2} ure,

DOOR

WILLEM JACQUES VAN OVERBEEK DE MEIJER

geboren te Utrecht.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

GEDRUKT TER „UTRECHTSCH E STOOMDRUKKERIJ.”

Jeruzalemsteeg — UTRECHT — 1891.

RECHTSPROKKE

OVER

DE RECHTSPROKKE

PROFESSOR

DE RECHTSPROKKE

Doctor in de Rechtswetenschap

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

DE RECHTSPROKKE

Aan mijne Ouders.

John Wilson Crothers

Met de verdediging van dit proefschrift eindigt eene voor mijne ontwikkeling hoogst belangrijke levensperiode.

Nu ik op het punt sta een zelfstandigen werkring in de maatschappij te aanvaarden, dringt zich meer dan ooit het besef aan mij op van hetgeen ik U verplicht ben, Hooggeleerde Heeren, Professoren der Juridische Faculteit; ontvangt de betuiging mijner diepe erkentelijkheid voor het onderwijs, dat ik van U heb mogen genieten, en voor de uitstekende leiding mij bij voortduring bij mijne studiën verleend.

In het bijzonder geldt mijne dankbaarheid U, Hooggeleerde Molengraaff, Hooggeachte Promotor. De hulpvaardigheid en welwillendheid bij de samenstelling van dit proefschrift uwerzijds ondervonden; de moeite, die Gij U om mijnentwille hebt willen getroosten, zal ik ten zeerste blijven waardeeren.

Zeer erkentelijk ben ik ook U, Hooggeachte de Geer, Hamaker en Molengraaff, Eere-Voorzitters van „Antonius Matthaeus”, voor de wenken, die ik met het

oog op de praktijk der rechtswetenschap van U mocht ontvangen.

Mijne vrienden en kennissen, moge het verlaten der academie onzen omgang niet doen ophouden, en de vereeniging, die ons eens verbond, het Utrechtsch Studentencorps, dat zooveel voor mij was, steeds groeien en bloeien!

UTRECHT, Juni 1891.

INHOUD.

INLEIDING.

Blz.

HOOFDSTUK I.

OVER OCTROOIEN IN HET ALGEMEEN 1

HOOFDSTUK II.

BUITENLANDSCHE WETGEVINGEN 32

a. Frankrijk 32

b. Engeland 39

c. Duitschland 46

d. Zwitserland 54

HOOFDSTUK III.

WENSCHEN EN VOORSTELLEN BETREFFENDE EENE NEDER-
LANDSCHE OCTROOIWET 60

STELLINGEN 113

INLEIDING.

Eene meer speciale studie te maken van een onderwerp, 'twelk m. i. tot nog toe ten onzent niet die belangstelling mocht ondervinden, welke het zoo alleszins verdient; de bescherming des uitvinders, ook in ons land, te verdedigen, en de loffelijke pogingen door de Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche octrooiwet in het werk gesteld te steunen; ziedaar, wat ik met mijn proefschrift beoogde.

Tot mijn leedwezen bleek mij echter spoedig, dat, ten gevolge van de uitgebreidheid van het onderwerp, eene volledige behandeling van het octrooivraagstuk eene tijdsruimte vereischte, veel grooter dan die, welke men aan het schrijven eener dissertatie kan geven. Ik besloot daarom de octrooien op de volgende wijze te bespreken: In een eerste hoofdstuk over octrooien in het algemeen, de theoretische zijde der kwestie te behandelen, in een daarop volgend hoofdstuk een overzicht te leveren van eenige buitenlandsche wetgevingen, en ten slotte in het laatste hoofdstuk zooveel mogelijk de wijze aan te geven, waarop eene toekomstige Nederlandsche octrooiwet, naar het mij voorkomt, de hoofdpunten zou moeten regelen.

HOOFDSTUK I.

OVER OCTROOIEN IN HET ALGEMEEN.

De titel van dit proefschrift wijst ongetwijfeld op een van die onderwerpen van aktueel belang, die zich aan de tegenwoordige samenleving voordoen en op eene oplossing wachten. Meer dan ooit te voren is de octrooi-kwestie thans op den voorgrond getreden; veel werd over dit onderwerp weder geschreven en gesproken. Daarom verwonderde het mij, dat in de laatste jaren geen akademisch proefschrift aan dit onderwerp gewijd werd; het zou toch m. i. geenszins misplaatst geweest zijn na de vele voorvallen, die zich op dit gebied in de jongste tijden voordeden: het ontstaan van nieuwe wetten; de meerdere ondervinding in deze kwestie; de toetreding van ons land tot de Internationale Conventie van 20 Maart 1883 ter bescherming van den industrieelen eigendom; de oprichting der Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche Octrooiwet; het ontstaan van hare Ontwerp-wet 1), enz. enz.

Bij dit alles heeft de behandeling dezer zaak voor den Nederlander nog iets bijzonders met het oog op de eigenaardige positie, die Nederland hier inneemt. Terwijl toch bijna overal eene wetgeving op de octrooien bestaat, zelfs in vele staten eerst in de laatste jaren ontstaan is, ontbreekt deze nog steeds ten onzent.

1) Octrooien voor Uitvindingen, Proeve van een Ontwerp-Wet, uitgegeven door de Vereeniging van Voorstanders eener Ned. Octrooiwet. Amsterdam, Metzler & Basting. 1889.

Niet altijd stonden wij zóó geïsoleerd; ook Nederland had eens eene octrooiwet, de wet van 25 Januari 1817, Sbl. n°. 6, „omtrent het verleenen van uitsluitende regten op uitvindingen en verbeteringen van voorwerpen van Kunst en Volkswijst”, doch bij de wet van 15 Julij 1869, Sbl. n°. 126 „tot afschaffing van het verleenen... enz.”, werd eerstgenoemde wet ingetrokken en hielden de uitsluitende rechten, toegekend aan uitvinders, op te bestaan. Het zoo gewichtige octrooi-vraagstuk zelf was daarmede echter nog niet beslist; neen, met kracht wordt sedert 1869 door voor- en tegenstanders gestreden, wel een bewijs, dat de bespreking van het onderwerp in dit proefschrift gerechtvaardigd is.

Een historisch overzicht acht ik hier overbodig; wil men zich op de hoogte stellen van de vroegere toestanden, van het ontstaan der octrooien, enz. enz., zoo leze men bv. de rede van den Hr. Huet in de Vereeniging tot bevordering van Fabrieks- en Handwerksnijverheid in Nederland 1), de inleiding van Mr. Star Busmann's dissertatie 2) of andere werken. Liever ga ik terstond over tot de uiteenzetting van het standpunt, waarop ik mij in de octrooi-kwestie wensch te plaatsen, tot het kenbaar maken van mijne meening, en het aanvoeren van de gronden, waarop ik haar steun.

Wanneer men op de voorstanders der octrooien en hunne talrijke werken en geschriften het oog vestigt, zou men deze in twee groepen kunnen verdeelen. 't Is toch de eigenaardigheid van veel werken, dat zij de noodzakelijkheid van octrooien en van eene wettelijke regeling daarvan trachten te bewijzen, door te betoogen, dat er verschillende rechtsbeginselen zijn, die de toekenning van octrooien

1) Verslag van de 37^e Alg. Vergad. te 's Hage, 6 & 7 Aug. 1888, pg. 86 sq.

2) Eduard Star Busmann: „Octrooien van Uitvinding”, Groningen 1867.

eischen 1), terwijl andere werken niet op den uitvinder meer in het bijzonder het oog vestigen, maar een utiliteitsbeginsel als grondslag voor octrooiwetten aanvoeren, en op deze wijze redeneeren: Door het verleenen van octrooien zal men meer menschen doen streven naar het doen van uitvindingen, en dientengevolge zullen er meer uitvindingen ten bate der industrie en vooral ter bevordering van de algemeene welvaart komen, dan zonder die bescherming.

Eene dergelijke scheiding zou ik ook reeds dadelijk willen maken bij de tegenstanders van octrooien, en dat wel, omdat sommigen hunner een zeer eigenaardig argument aanvoeren voor het standpunt, dat zij innemen, nl. dit, dat zij octrooien in strijd achten met het beginsel van handelsvrijheid, ze als protectionisme veroordeelen. Hiervoor vindt men o. a. een bewijs in de volgende woorden van een der leden van het landhuishoudkundig congres te Veendam 1883: „De octrooien zijn wel is waar afgeschaft, maar sinds jaren waait er een protectionistische geest door het land; daarom is het nuttig, dat er tegen gewaakt worde.” 2). Eene dergelijke argumentatie: „octrooien zijn protectionisme, ergo verwerpelijk”, is echter, naar mijne bescheiden meening, niet bijzonder sterk. De kwestie, waar het m. i. op aan komt, is toch deze: bestaan er in casu gegronde redenen voor eene dergelijke rechtsbescherming. Is dit niet het geval, zoo zal men haar moeten afkeuren, maar ook dan alleen zal men daartoe gerechtigd zijn. Anders toch zou men, consequent met dergelijke tegenstanders voortredeneerende, evenzeer het eigendomsrecht en zoovele andere rechten als protectie moeten afkeuren. Dat er nu voor de bescherming des uitvinders alleszins grond bestaat, hoop ik in de volgende bladzijden te kunnen aantoonen.

1) Voor de verschillende beginselen als zoodanig aangevoerd. cf. dissert. Star Busmann.

2) Mr. G. W. Schimmel „Uitvindingen en Octrooien.” Amsterdam 1886, pg. 7.

Wat aangaat mijne persoonlijke opinie in de octrooi-kwestie in haar geheel, zoo moet ik verklaren, dat ik in beginsel mij voeg bij de voorstanders, en dat wel om de volgende redenen. — De argumenten aangevoerd door de tegenstanders hebben mij niet kunnen overtuigen van het absoluut nadeelige van een octrooistelsel, daarentegen die der voorstanders wel van het nuttige, noodzakelijke en billijke daarvan. Toch zoude ik in dit geval misschien nog geweefteld hebben mijne stem ten voordeele der octrooien uit te brengen, indien het mij iets onmogelijks gebleken ware, octrooien wettelijk zoodanig te regelen, dat de voordeelen, welke eene dergelijke wet voor de maatschappij opleverde, niet geheel op den achtergrond gedrongen werden door de nadeelen, tot welke zij aanleiding kon geven. Nu dit echter niet het geval is, rangschik ik mij onder de verdedigers der octrooien.

Die verdediging mag, naar het mij voorkomt, in de eerste plaats steunen op de overweging, dat een bepaald beginsel zoo sterk voor octrooi-verleening spreekt: de billijkheid. Wanneer wij nagaan, wat de uitvinder doet, hoe en waarom hij werkt, en wat ten slotte, bij ontstentenis eener octrooi-wet, voor hem de resultaten van zijn werken zijn, dan treft ons de onverschilligheid, welke ons land ten opzichte van zijne handelingen aan den dag legt, de wijze waarop zijne belangen verwaarloosd worden. Zijn er personen, die op het gebied der nijverheid hunne kennis, arbeid en geld willen besteden om den vooruitgang dier nijverheid te bevorderen, dan heeft dit edel streven onder de tegenwoordige omstandigheden ten onzent ten gevolge, dat, zoodra hunne pogingen om door nieuwe middelen een tak van nijverheid, eene kunst of eene wetenschap vooruit te brengen geslaagd zijn, anderen gereed staan hun de vruchten van dien arbeid zoo al niet geheel te ontsien, dan toch die vruchten in zeer ruime mate met hen te deelen. Hiertegen moest de staat waken, en waar hij in zoovele gevallen optreedt om ieder de vruchten van zijn arbeid te verzekeren, er voor zorgen,

dat ook den uitvinder de gelegenheid gelaten werd het loon te oogsten van een vaak uiterst moeilijken, langdurigen en kostbaren arbeid. Te zeggen, dat daartoe staatsschenkomst, in den vorm van wettelijke bescherming, onnoodig is; dat de uitvinder toch in ieder geval de eer der uitvinding geniet, en daarmee reeds tevreden moet zijn; of wel, dat hij reeds een voldoende voorsprong heeft op zijne concurrenten, zijn argumenten, die ons billijkheidsgevoel niet bevredigen. Een uitvinder heeft gewerkt in de hoop, dat hij, in geval zijne inspanning met gunstigen uitslag bekroond wordt, in het verkregen resultaat de vruchten van zijn werken zal vinden. Wil dit werkelijk het geval zijn, dan moet hij echter tijdelijk beschermd worden, opdat anderen hem die vruchten niet onttelen, een stelsel van roof onmogelijk gemaakt worde door het erkennen van datgene, wat billijkheid en rechtvaardigheid eischen.

Velen hebben tegen de laatstvermelde argumentatie aangevoerd, dat een beroep op verrichten arbeid dan toch slechts zou mogen gelden voor die uitvindingen, welke niet toevallig gedaan zijn; vond de uitvinding hare oorzaak in toevallige omstandigheden, dan mocht geen octrooi verleend worden. Ik zou aan die personen echter deze vraag willen stellen: komen dergelijke uitvindingen voor, en zoo ja, dan niet zóó zelden, dat wij daarmee geen rekening behoeven te houden, er een beginsel niet aan behoeven op te offeren? Het gaat toch m. i. niet aan hier eene gelijkstelling aan te nemen met het geval, dat iemand iets vindt, dat een ander verloren heeft, of dat maar voor het grijpen lag. Zelfs eene schijnbaar toevallige uitvinding zal meestal het gevolg zijn van studie, ernstig nadenken, talloze proeven, een voortwerken in eene bepaalde richting, toewijding voor zijn vak, en niet gedaan worden door hem, die maar werktuiglijk voortwerkt. Niet misplaatst acht ik het hier te doen volgen, wat een Duitsch hoogleeraar, prof. Dr. J. Kohler, iemand, die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt op

't gebied van octrooirecht, hierover doet opmerken: „Jede Erfindung, zegt S., ist eine geistige Schöpfung, sie ist die Erzeugung eines technischen Resultates durch die Hilfsmittel des menschlichen Geistes. Diese Wahrheit wird nicht getrübt durch die *Zufallserfindungen*; denn auch wenn der Zufall den Geist lenkt, wenn er ihn auf den Zusammenhang zwischen einer Naturerscheinung und einem Resultate aufmerksam macht, so ist es eben doch der Geist, welcher diesen Zusammenhang erkennt, und diese Erkenntnis ist die Charakteristik der Erfindung, denn mit ihr erhebt sich der menschliche Geist über die Natur, mit ihr erlangt er die Herrschaft über die blinden Mächte des Ungefährs. Der Geist hat hier unter besonders günstigen Bedingungen gearbeitet, die Natur ist ihm als gütige Fee zu Hilfe gekommen, und es bedürfte keiner besonderen Spannung des Intellekts, um gewisse Beziehungen zu durchschauen — aber einer geistigen Operation bedarf es doch, und nur der Geist kann in den Zügen der Natur lesen, mag ihre Schrift in mehr oder minder leserlichen Zügen geschrieben stehen” 1).

Verzekert men door octrooiverleening den uitvinder de vruchten van zijn arbeid, dan zal dit wederom bewerken, dat velen zich op het doen van uitvindingen zullen toelleggen, en octrooien zodoende aanmoedigend werken. In het betoog van vele voorstanders is dit zelfs een hoofdargument. Volgens mijne meening moesten deze personen echter nog een stap verder gaan in hunne argumentatie. Indien zij wilden onderzoeken, waaruit die aanmoedigende werking voortspruit, dan zouden zij toch bemerken, dat deze juist voortvloeit uit de zekerheid, die door octrooien den uitvinder verschaft wordt, dat hij zelf de vruchten zijns arbeids zal oogsten; de bewustheid hiervan levert hem den gewenschten prikkel, en de erkenning van het beginsel:

1) Prof. Dr. J. Kohler: „Forschungen aus dem Patentrecht,” Mannheim 1888. Druck und Verlag von J. Bensheimer, pg. 9.

dat men ieder het loon van zijn werken moet verzekeren, maakt eigenlijk den grond uit van hun betoog; die aanmoediging is daarvan slechts een gevolg. De uitvinder bewijst een dienst aan de maatschappij, is nuttig voor de samenleving. Dit erkennen zelfs de tegenstanders der octrooien, zooals o.a. ook blijkt uit de woorden van Michel Chevalier, den heftigen tegenstander der octrooien in Frankrijk, waar deze zich verklaart voor een: „substituer à la législation actuelle un système de récompenses soit nationales soit européennes” 1). Dan toch zal een staat op het gebied der nijverheid het hoogst staan in ontwikkeling, wanneer hij het vervaardigen van nieuwe en verbeterde nijverheidsproducten, het uitdenken van nieuwe en verbeterde bereidingswijzen in de hand werkt, uitlokt. Hij moet een prikkel doen ontstaan, die den industrieel er toe drijft het beste te willen leveren, steeds naar iets hoogers, iets volmaakters te streven, hem aanspoort iets nieuws te willen vinden. Hij heeft behoefte aan uitvinders. Indien de uitvinder aan de maatschappij een voordeel verzekert, dan is dit zeer zeker op zich zelf reeds een reden zijn streven aan te moedigen, indien dit kan geschieden, zonder het algemeen belang te schaden. Dit doel nu zal men m. i. volkomen bereiken, indien men den uitvinder door octrooi-verleening het loon zijns arbeids verzekert.

Is men er van overtuigd, dat de billijkheid bescherming des uitvinders eischt, dan blijft nog slechts de vraag over, hoe dit het best te doen. En nu geloof ik niet, dat hiertoe een beter middel bestaat dan het octrooi. Een octrooi-stelsel heeft juist dit voordeel, dat de uitvinder zijn loon ontvangt van hem, die van de uitvinding nut heeft. Een uitstekend betoog betreffende de bescherming des uitvinders door het verleen van octrooien, heeft een fransch voorstander, Eugène Pouillet, in de volgende woorden geleverd: „N'est-il pas juste que la récompense de l'inventeur soit la

1) Journal des Economistes, Mai 1878.

chose même qu'il a découverte? Sa récompense ne sera-t-elle pas de cette façon proportionnée exactement au service qu'il aura rendu à la société? N'est-il pas naturel que la société dise à l'inventeur: „Je ne sais ce que vaut ton invention; nul ne peut l'apprécier à son prix; c'est la pratique seule qui en décidera; je suis exposée, en l'évaluant dès à présent, à te donner beaucoup pour rien, comme toi à recevoir peu quand tu me donnes beaucoup; il ne s'agit ici ni des efforts que tu as faits, ni des sommes que tu as dépensées, ni du mérite intrinsèque de ta découverte; il s'agit uniquement de la chose qui me vient de toi; bonne ou mauvaise, utile ou non, exploite-la d'abord à tes risques et périls; nul mieux que toi n'est à même d'en faire comprendre le mérite, comme d'en propager l'usage. Recueille ses premiers fruits quels qu'ils soient; tant mieux pour toi s'ils sont importants; tant pis, s'ils se réduisent à peu de chose" 1).

De tegenstanders der octrooien gronden hunne oppositie intusschen voornamelijk daarop, dat zij, ook al zou bescherming des uitvinders door octrooiverleening niet anders zijn, dan een voldoen aan hetgeen de billijkheid vordert, eene dergelijke bescherming afkeuren, zoodra het gebleken mocht zijn, dat octrooien de ontwikkeling der nijverheid tegenhouden en dus nadeelig zijn voor het algemeen belang. Dit nu achten zij inderdaad het geval.

Tot hen, die beweren, dat octrooien geen waarborg zijn voor de ontwikkeling der nijverheid, behoort ook de ijverige bestrijder der octrooien ten onzent, Dr. J. Th. Mouton. Deze spreekt dit gevoel aldus uit in een opstel in de Vragen des Tijds, April 1890: „Immers de nijverheid in de Europeesche landen, die zich in het bezit van zulke wetten verheugen, is lang niet op dezelfde hoogte, en de oorzaken van het verschil moeten dus elders worden gezocht.”

1) E. Pouillet: *Traité théorique et pratique des brevets d'invention et de la contrefaçon*. Paris, 1839, pag. XII.

Deze redeneering, ik moet het ronduit bekennen, is mij duister, en ik begrijp niet, hoe zij als bewijs kan gelden voor zijne stelling. Immers zij zou slechts dan klemmend geacht kunnen worden, wanneer in het aanwezig zijn van eene octrooiwetgeving de *eenige* factor voor den bloei der nijverheid gelegen ware. Dr. Mouton vergeet echter, dat er, behalve octrooien, nog tal van andere omstandigheden zijn, die hier invloed zullen uitoefenen; zoo b.v. of wij met een landbouwend volk te doen hebben, of wel met een, dat zich vooral op de industrie toelegt; of er protectionisme heerscht, dan wel een vrijhandelstelsel; enz. enz. Had hij ook deze factoren in aanmerking willen nemen, voorzeker zou hij dan het gebrekkige zijner bewijsvoering ingezien hebben.

Tot die tegenstanders behooren ook degenen, die betoogen, dat octrooien belemmeringen zijn; de meening van hen, die het octrooi beschouwen als een bijzonder voorrecht aan enkelen, *in hun belang slechts*, doch ten nadeele der maatschappij, verleend, en die ze niet willen erkennen als een *tijdelijk* voorrecht *in het algemeen belang* aan enkelen verleend. Dit laatste toch is werkelijk het geval, en die tegenstanders plaatsen zich eenzijdig op het standpunt van den consument. De meesten bezigen dit argument onder dezen vorm: Octrooien verhinderen de dadelijke en algemeene toepassing van uitvindingen; de eerste vorm der vinding is in vele gevallen nog niet de ware (ik erken dit ten volle), en verbetering door anderen wordt belet door het verbod van haar in praktijk te brengen. Als antwoord hierop, wil ik er op wijzen, hoe juist de niet-geoctrooieerde uitvinder er belang bij heeft door geheimhouding zijner vinding haar gebruik aan alle andere industrieelen te beletten. Dit bleek mij ook uit het volgende.

Eene der nieuwste uitvindingen in Nederland is waarschijnlijk die, om aetherische oliën uit bloemen en andere plantendeelen te trekken in grootere hoeveelheid en in zuiverder staat dan zulks tot dusver mogelijk was. Vele dezer oliën zijn uitstekende genees- en ontsmettingsmiddelen,

dus van groot en algemeen belang. Nauwelijks heeft echter de uitvinder, een zeer bekwaam scheikundige, in het buitenland zijne octrooiaanvragen gedaan, of eene Nederlandsche firma heeft reeds een afschrift der aanvraag gelicht en zich gehaast de nieuwe methode in praktijk te brengen, d. i. den uitvinder de geldelijke vruchten zijner vinding te ontstelen, en dat, waar deze uitvinder aanzienlijke sommen opgeofferd had, alvorens tot een gunstig resultaat te geraken. Ziedaar weer een gevolg van ons roofstelsel. Zal dit uitvindingen bevorderen of tegenwerken? Neen, de uitvinder zal tot geheimhouding besluiten, terwijl hij zoodoende niet alleen zichzelf het loon voor zijn arbeid ziet ontgaan, maar ook aan de maatschappij deze vinding onthoudt, misschien zelfs voor altijd ontnemt, genoodzaakt door een stelsel, dat, zoo hij niet aldus handelt, tengevolge heeft, dat anderen met de verdiensten der vindingen gaan strijken. Het algemeen belang wordt daardoor zeker niet gediend. Daarop steunt dan ook het volgende argument der voorstanders: octrooien voorkomen het fabrieksgeheim. Tevens maken zij, dat, men monopolieën kan missen, althans indien de octooiwet licentieplicht — d. i. de verplichting van den bezitter van het octrooi om aan derden het gebruik der uitvinding tegen vergoeding toe te staan — voorschrijft, en dit acht ik eene *conditio sine qua non* voor eene goede wet.

Wie beweert, dat octrooien elke verbetering door anderen beletten, ziet m. i. voorbij:

1°. dat octrooien slechts voor korten tijd behooren toegekend te worden, gedurende welken verbetering bovendien toegelaten wordt, indien de wet licentieplicht voorschrijft, terwijl de mogelijkheid bestaat, dat de oorspronkelijke uitvinder het recht de verbetering op zijne vinding toe te passen kan koopen of tegen ander beding verwerven;

2°. dat, wil men van dergelijke verbetering kunnen spreken, er dan toch in de eerste plaats eene eerste uitvinding zijn moet, die, welke men wil verbeteren, en het op zijn zachtst gesproken hoogst dubieus is, of juist deze niet,

bij gebreke van een octrooisysteem, zoolang mogelijk geheim gehouden of uitgebleven zou zijn.

De tegenstanders van octrooien beweren ook, dat het streven naar uitvindingen door een stelsel van bescherming niet *aangemoedigd* wordt. Stel, zeggen zij, eens een onderzoek in in de verschillende landen, dan zult gij zien, dat slechts een zeer gering percentage van het aantal octrooien, eenige jaren te voren genomen, over is, wel een bewijs, dat het verleenen daarvan geen prikkel zal uitoefenen, daar dit toont, dat de geoctrooieerde er geen voordeel uit trok. Daartegen behoort echter, naar het mij voorkomt, aangevoerd te worden, dat hier wel een onloochenbaar feit wordt vermeld, maar uit dat feit eene volkomen onjuiste gevolgtrekking wordt gemaakt. Wat is toch de oorzaak der opheffing van een zeer groot aantal octrooien lang vóór het eindigen van den duur van het octrooi?

De voornaamste oorzaak is zeker wel deze, dat maar al te dikwijls octrooien gevraagd en verleend worden voor uitvindingen, die slechts eene *zeer kleine* of *geen* waarde bezitten, nieuwe vindingen, die het publiek best missen kan, niet wil. Is het dan vreemd, dat deze octrooien weinig of geen geldelijk voordeel opleveren aan hunnen bezitter en de laatstgenoemde zijn verkregen recht liever laat vervallen, dan jaarlijks eene som gelds te betalen aan de staten, die hem dat recht hebben verleend? Men zou slechts dan kunnen oordeelen over de beteekenis van het hier bedoelde feit, wanneer de octrooigever een voorafgaand onderzoek naar de waarde, het nut der uitvindingen, waarvoor octrooi gevraagd werd, instelde, en juist dat acht ik onmogelijk. Dat de octrooigever zich van dergelijke beoordeeling moet onthouden, is een onvermijdelijk nadeel verbonden aan elke octrooiwet, een nadeel echter, dat zeer weinig schade aan het publiek veroorzaakt, daar het argument der tegenstanders: „door octrooien onttrekt men de vervaardiging van producten aan alle niet-geoctrooieerden,” hier alle kracht verliest; door het vervallen der geen-, of weinig waarde

bezittende vinding blijkt immers duidelijk, dat het octrooi den anderen eigenlijk niets ontnomen heeft. Indien men slechts na eenig beraad zijne aanvraag wil inzenden, zal dit nadeel terstond sterk verminderen.

Een tweede oorzaak van het vervallen van verkregen octrooirechten is gelegen in de heffing van een hoog, sterk klimmend recht in sommige staten, zoodat na verloop van eenige jaren eene som betaald moet worden, wier bedrag niet opweegt tegen het voordeel, dat uit den afzet van het beschermde product verkregen wordt. Eene zoodanige wet mist het doel, dat zij *moet* beoogen. Immers, dit mag niet zijn het trekken van groote sommen ten behoeve van den staat ten koste der uitvinders, die dien staat gediend hebben door hunne vindingen. Evenmin ligt het op den weg van den staat den uitvinder tot een rijk man te maken, fortuin te bezorgen. De heffing van een octrooierecht mag alleen strekken tot het dekken der kosten, die onvermijdelijk voortvloeien uit het onderzoeken der octrooiaanvragen en hetgeen daaraan verbonden is. Het doel van eene octrooiwetgeving mag geen ander zijn, als dit: den auteur eener nieuwe vinding de vruchten te verzekeren van zijn arbeid, hem tijdelijk te sterken tegen onedele concurrentie, gelegen in aanbieding van dezelfde voortbrengselen tegen minderen prijs, mogelijk door vermindering van qualiteit of besparing der met de vinding noodzakelijk verbonden kosten, alsmede om hem aan te moedigen, door hem in de gelegenheid te stellen voor de gemaakte kosten, genomen moeite en der maatschappij bewezen dienst eene belooning te vinden in het octrooi.

Een derde oorzaak van het vervallen van octrooien vindt men hierin, dat een goed octrooistelsel vergezeld gaat van eene groote mate van publiciteit, welke zal bewerken, dat de vinding alras gevolgd wordt door nieuwe denkbeelden, tot meerdere volmaaktheid gebracht wordt, waardoor nieuwe wegen en middelen gevonden worden en eensklaps nagenoeg waardeloos wordt gemaakt, wat kort te voren nog door velen werd begeerd en gekocht.

Velen, en onder hen ook Dr. Mouton in zijn opstel in de „Vragen des Tijds”, hebben gemeend de nadeelige werking van octrooien te kunnen aantoonen uit hetgeen de ervaring in de periode 1817—1869 geleerd heeft. Deze argumentatie lijkt mij echter bijzonder zwak; zóó toch zou men slechts recht hebben te spreken, indien wij gedurende dat tijdvak eene *goede* wet gehad hadden, en deze dezelfde slechte resultaten had opgeleverd.

De hier aangehaalde meening der tegenstanders doet mij echter een ander argument aan de hand, dat ten voordeele van octrooien spreekt, nl. dit: Heeft het systeem van vrijen namaak, sedert 1869 ten onzent geldende, zulke prachtige resultaten opgeleverd, dat het de wenschelijkheid van een octrooiselsel uitgesloten heeft?

Men kan moeilijk ontkennen, dat Nederland slechts zeer weinig bijgedragen heeft tot de talrijke groote uitvindingen van den lateren tijd; evenmin, dat de meeste nieuwe, goede, voorwerpen uit het buitenland komen, juist uit die landen, waar octrooien bestaan. De Nederlandsche nijverheid heeft zich niet krachtig toegelegd op het scheppen van *nieuwe* zaken, maar is tevreden geweest met het navolgen van anderen, d. i. een stelsel van toeëigening en roof, ook binnen eigen grenzen. Het zij verre van mij dien ongunstigen toestand ten onzent toe te schrijven *alleen* aan het ontbreken van eene octrooiwet, want een aantal andere oorzaken, zooals gebrek aan ondernemingsgeest, al te groote zuinigheid, kunnen hebben medegewerkt; maar het ontbreken der bedoelde wet is toch zeker een der hoofdoorzaken van het verschijnsel te noemen.

De gunstige, aanmoedigende, werking van eene goede octrooiwet op aantal en gehalte der uitvindingen in een land, spreekt ook uit het feit, dat het groote meerendeel der industrieelen in het buitenland op zoodanige wet zeer gesteld is. Onder die industrieelen zijn er wel is waar, die er anders over denken, maar hunne beweegredenen loopen zeer uiteen. Sommigen hunner betreuren het bestaan

eener octrooiwet, omdat zij een tegenzin hebben tegen al, wat nieuw is, en door al die „nieuwigheden” hunne eigene belangen bedreigd achten. Hun bedrijf kan op den ouden voet rustig voortgaan, zij kunnen met hunne machines blijven voortwerken en behoeven niet bevreesd te zijn, dat A. of B., wetende, dat, zoo zij iets beters vinden, men hun de eerste vruchten van dien arbeid zal toekennen, zich bijzonder zullen inspannen iets beters uit te denken. Een onderlinge wedstrijd is onmogelijk gemaakt.

Eene andere groep trekt tegen octrooien te velde, omdat het bestaan van zoodanige wet hun niet vrij laat om in eene onedele concurrentie te treden met anderen, die, tengevolge hunner voortdurende inspanning en streven naar iets beters, zooveel hoger staan. Op die personen heeft Pouillet het oog, waar hij spreekt van „Tous les frelons de l'industrie, c'est-à-dire tous ceux qui vivent des idées des autres, n'en ayant pas par eux-mêmes.”

Nog anderen zijn tegen octrooiwetten, omdat, naar hunne meening, aanmoediging voor de industrie onnoodig is, daar uitvindingen het gevolg zijn van tijdsomstandigheden, en indien A. ze heden niet doet, dan toch B. er binnenkort mede voor den dag zal komen. Vraag hier echter geen bewijzen, want hij, die aldus spreekt, zou ze schuldig moeten blijven, u niet kunnen overtuigen; maar gesteld eens, dat hij er in slaagde, zoudt gij van uwen kant dan nog niet kunnen vragen: „maar is het dan voor de maatschappij niet hoogst belangrijk, dat zij zich zoo spoedig mogelijk in het bezit der uitvinding verheuge? Dan zal een octrooistelsel toch nog altijd dezen heilzamen invloed uitoefenen, dat de uitvinding het licht zag veel eerder, dan bij ontstentenis van een dergelijk stelsel het geval geweest zou zijn. Moge dus de zekerheid hunner argumentatie al vrij gering zijn, in ieder geval geeft de dienst, dien de uitvinder aan de maatschappij bewijst, reeds voldoende grond om zijn streven te beloonen.

De tegenstanders der octrooien zijn er, volgens mijne

meening, nooit in geslaagd te bewijzen, dat octrooien belemmerend werken op de ontwikkeling der nijverheid. Moge dit dan reeds een sterk bewijs tegen hunne stelling zijn, ik kan dat nog versterken door te wijzen op de overige beschaafde landen, die met uitzondering van Griekenland ieder hun octrooiwet bezitten, er niet aan denkende tot afschaffing over te gaan, overtuigd van haar gunstigen invloed. Dit laatste blijkt o. a. uit eene mededeeling van den president van het Duitsche Patentamt, von Bojanowski, die in eene uitstekende brochure 1) zijne bevindingen betreffende de werking der duitsche octrooiwet van 1877 tot 1889 heeft neergelegd, en daarin verhaalt hoe, terwijl in Duitschland vóór 1877 hevig gestreden werd tegen een octrooistelsel, de meeningen door de goede resultaten, die het opleverde, in den sedert verlopen korten tijd, zóó geheel veranderd zijn, dat de strijd nu nog slechts daarover gevoerd wordt, of alle bepalingen in die wet wel goed zijn, en sommige niet door betere vervangen moeten worden, eene duidelijke erkenning voorzeker van de bevordering der nijverheid door de werking dier wet; en een bewijs, dat er nog slechts verschil van meening bestaat, onder welke bepalingen men octrooien moet toelaten.

Een aardig voorbeeld van de gunstige werking, die eene aanmoediging heeft, de bewustheid, dat men de vruchten van zijn arbeid zal inoogsten, geeft ons de brochure van Mr. Schimmel, in welke verhaald wordt, hoe het uitloven van premiën voor verbeteringen, door de werklieden eener scheepstimmerwerf zelf uitgevonden, ten gevolge had, dat aldaar in twee en een half jaar tijds 71 verbeteringen aangegeven en daarvan 50 als nieuw en praktisch erkend werden 2).

Het tweede argument voor mijne meening ten gunste van

1) von Bojanowski: „Ueber die Entwicklung des Deutschen Patentwesens in der Zeit von 1877 bis 1889. Leipzig, 1890, pag. 9 & 10.

2) Mr. Schimmel, t. a. p., pg. 17.

octrooien is: Octrooien geven aanleiding tot openbaarmaking. Dit zal althans het geval zijn, indien de octrooiwet op dit punt dergelijke bepalingen opneemt, als wij in de ons omringende landen aantreffen. Publiciteit is eene der hoofdverplichtingen van den uitvinder en hare niet-nakoming zodoende een der ernstigste vergrijpen, waaraan hij zich schuldig kan maken, een vergrijp, dat eene zeer strenge civielrechtelijke sanctie eischt, om het onmogelijk te maken. Eene octrooiwet zal dus moeten eischen, dat vóór het verleenen van een octrooi de uitvinding in voldoende mate blootgelegd zij en zoodanig beschreven, dat ieder deskundige haar zal kunnen beoordeelen, alle geheimhouding uitgesloten is. Trouwens, het fabrieksgeheim is nu niet alleen onmogelijk gemaakt, maar de uitvinder wil er ook geen gebruik meer van maken. Hij heeft nu juist het grootste belang bij eene duidelijke uiteenzetting, vooral noodig voor het geval van latere bestrijding van zijn octrooirecht. Eene dergelijke openbaarmaking zal ten gevolge hebben, niet alleen, dat, zoodra het tijdperk, waarvoor het octrooi verleend werd, voorbij is, ieder de uitvinding terstond in toepassing kan brengen, er zijn voordeel mede doen; maar zal ook een noodzakelijk vereischte zijn, waaraan voldaan moet worden, opdat een ieder de nieuwhed van eigen vindingen daaraan kunne toetsen. Die openbaarmaking moet van regeeringswege geschieden en zal groote kosten medebrengen. Daartegen komen nu juist velen op, er een argument in zoekende tegen octrooien. De ondervinding in het buitenland heeft echter geleerd, dat zelfs bij heffing van een laag recht de opbrengst voldoende is om de kosten én der publicatie, én van een afzonderlijk octrooibureau te dekken, terwijl dan bovendien nog een betrekkelijk aanzienlijk saldo overbleef. Ons land is zooveel kleiner, zal men aanvoeren, er zullen dus minder octrooien genomen worden, de opbrengst minder zijn. Zeer zeker, doch dan zullen ook de publicatiekosten zooveel minder zijn; krijgen wij bovendien eene wet in den geest van het ontwerp der Vereeniging van

Voorstanders eener Nederlandsche octrooiwet, dan kan het octrooibureau uit een klein personeel bestaan, en vervalt daardoor een groot deel dezer onkosten.

De openbaarmaking heeft nog een ander, hoogst gewichtig gevolg, nl. dat een geheel nieuw arbeidsveld geopend wordt. De nieuwe vinding, welke het publiek medegedeeld werd, zal de gedachten van anderen in de nieuwe richting weder verder drijven, hen op nieuwe ideeën brengen, en door deze werking zal de oorspronkelijke vinding binnen korten tijd tot de grootste volmaaktheid gebracht zijn. Dit leert de ondervinding bv. in Duitschland. Merkwaardig zijn de resultaten, die von Bojanowski hieromtrent verhaalt. Daar heeft de ondervinding geleerd, dat het verleenen van octrooien een bij uitstek geschikt middel is, om den wedstrijd op het gebied der industrie tot een enorme hoogte op te voeren. Hij staft deze mededeeling door het noemen eener zeer lange reeks bewijzen, ontleend aan elken tak van nijverheid 1). Op het gebied der stoomwerktuigen, der middelen tot vervoer van personen en goederen, verlichting, middelen betrekking hebbende op het mondeling of schriftelijk verkeer, papierindustrie, boekbinderij, is sedert 1877 eene periode van vooruitgang ontstaan, zooals wij er te voren vergeefs eene zoeken zullen.

Mijn derde argument formuleer ik aldus: De positie, waarin de tegenwoordige staten tot elkander staan, eischt, dat Nederland, wat betreft het octrooirecht, zijn tegenwoordig standpunt verlate. In dezen geest sprak ook Mr. R. J. H. Patijn in de Vereeniging tot bevordering van Fabrieks- en Handwerksnijverheid in Nederland 2).

Van veel belang voor dit argument is hetgeen wij sedert het jaar 1869 in Europa konden waarnemen. Terwijl men er bij de behandeling der afschaffingswet van 1869 in de Tweede Kamer voortdurend op wees, hoe Zwitserland op

1) von Bojanowski, pg. 47, 50 sq.

2) Verslag der 38^e Algem. Verg. te Utrecht, 11—12 Sept. 1889.

industrieel gebied zonder octrooiwet zoo hoog stond, zich op het ontbreken van een octrooiestelsel aldaar beriep, en meende, dat, indien Nederland slechts het voorbeeld tot afschaffing wilde geven, vele landen zouden volgen 1), heeft deze overtuiging zich niet bewaarheid, en wat toen een krachtig argument der tegenstanders was, is door de latere gebeurtenissen een even krachtig argument der voorstanders geworden. Wat zagen wij toch? Niet alleen hebben de overige landen er niet aan gedacht tot afschaffing over te gaan, maar het zooveel besproken Zwitserland voegde zich zelfs bij de overige staten, door eene wet van 29 Juni 1888 het groote nut van octrooien erkennende. Dit is hetzelfde land, waarvan Mr. Star Busmann in 1867 zeide: „Dit voorbeeld van Zwitserland, het is duidelijk, is niet gunstig voor de meening van hen, die van de octrooien bloei der nijverheid verwachten. Men pleegt het dan ook met stilzwijgen voorbij te gaan” 2). De in de laatste jaren veelvuldig voorkomende tentoonstellingen hebben het echter wakker geschud en doen zien, dat het in die takken van industrie, waarin het zich op een ongeëvenaard standpunt achtte, niet alleen geëvenaard, maar zelfs verre overtroffen werd door de overige staten. Dit heeft de staatslieden aldaar naar de oorzaken van dit verschijnsel doen omzien en zij hebben gemeend deze te moeten zoeken in het ontbreken van elke bescherming voor uitvinders 3). Dit zij het antwoord op het over Zwitserland gezegde in de *Economist*, 1869, pg. 163.165/66 „Eenige voorstellen, die nu en dan in Zwitserland tot invoering eener octrooiwetgeving zijn gedaan, hebben dan ook geen genoegzame ondersteuning gevonden”, alsmede op de op pg. 604 voorkomende mede-

1) Zie verslag der zitting van 22 Juni 1869. Rede van de HH. Heemskerk, pg. 1461; de Bruijn Kops, pg. 1462; Godefroi, pg. 1469.

2) Mr. Star Busmann, t. a. p., pg. 96.

3) Pouillet. Introduction, XXIV.

deeling, „dat onze Regeering zich in 1869 voor afschaffing verklaard heeft vooral ook met het voorbeeld van Zwitserland voor oogen.”

Wenden wij echter thans onze blikken van dit land af en laten wij die over het ons omringend Europa weiden! Wij zien dan overal octrooiwetten, vele zelfs pas uit den laatsten tijd, 't welk mij deze vraag op de lippen brengt: Is het niet nadeelig voor onze hoedanigheid van staat, dat wij zóó geïsoleerd blijven te midden der overige beschaafde staten? De verhouding van de staten tot elkander is sterk veranderd; waar vroeger nationaliteit op den voorgrond stond, vinden wij nu internationaliteit voorop geplaatst en zich steeds krachtiger uiten. Er is een gemeenschapsgevoel ontstaan, en „aan dat gemeenschapsgevoel der beschaafde staten onderling is — om de woorden van Mr. Patijn te gebruiken — eene concessie noodig.” Wij plukken vele van de voordeelen, die eene eigen wet ons zou verschaffen, tengevolge van deze houding tegenover het buitenland, en missen hare nadeelen, doch hoelang zal dit nog zoo duren? Onder dergelijke omstandigheden mag Nederland niet langer aldus optreden; of moeten wij weder wachten tot wij, kleine staat, door onze machtige naburen gedwongen worden? Dat dit toch gebeuren zal, ik houd het voor zeker.

Dit wordt bewezen door de mededeeling, die mij gedaan werd van eene Nederlandsche uitvinding, waarvoor in Duitschland octrooi aangevraagd werd, doch geweigerd, op grond van het ontbreken van het vereischte van nieuwhed. Niettemin werd het verleend, toen eenigen tijd later een *Duitscher* voor hetzelfde octrooi vroeg. „Dat is gemeen”, werd mij eens geantwoord, toen ik dit vertelde; toch is het waar, hoewel ik mij kan begrijpen, dat men deze houding tegenover ons gaat aannemen. Die oppositie in het buitenland heeft zich in de laatste jaren meermalen geuit, niet alleen in den zoo dikwijls aangehaalden, bij het congres te Parijs tot Mr. Verniers v. d. Loeff gerichtten uitroep: „Vous êtes un peuple de brigands”, maar ook wederom in

het voorstel van Frankrijk op het later gehouden congres te Rome, ons bedreigende met uitsluiting van de internationale bescherming der fabrieksmerken, en de daarvoor in de plaats getreden motie, die de wenschelijkheid uitsprak, dat ook Nederland eene octrooiwet zou invoeren. Van niet geringe beteekenis voor ons land is ook de bepaling van het, in Duitschland ingediend, ontwerp van wijzigingen op de octrooiwet van 1877, waarbij voorgesteld wordt den Rijkskanselier bevoegdheid toe te kennen, ten opzichte van sommige landen van de gewone wettelijke voorschriften af te wijken, en een reciprociteitstelsel toe te passen, zoodat de burgers dier staten in Duitschland of geen octrooi zullen kunnen krijgen, of slechts onder zeer beperkende voorwaarden 1). Ik wensch de aandacht te vestigen op de vraag, die Mr. Patijn in den zomer van 1890 aan de Algemeene Vergadering der Vereeniging tot bevordering van Fabrieks- en Handwerksnijverheid voorlegde: „Wat zou men ten onzent zeggen, indien België de wettelijke bescherming der handels- en fabrieksmerken eens afschafte, en alle Hollandsche artikelen, van valsche merken voorzien, eens ging verspreiden?” Ook dit nog: Zullen de industrieelen van een octrooien erkennend land hunne fabrikaten niet eerder zenden naar een octrooi-toekennend, dan naar andere landen? Zou daarom misschien niet zooveel uit het buitenland op de in 1890 te Amsterdam gehouden Nijverheidstentoonstelling ontbroken hebben, wat anders ingezonden ware? Mijns inziens stellig ja!

Mijn vierde argument luidt: De nijverheid heeft behoefte aan steun van groote kapitalen. Deze steun zal bevorderd worden door het toekennen van octrooien.

Octrooien geven den industrieel de zekerheid, dat hij, zijne pogingen met eene uitvinding bekroond ziende, en gedurende zekeren tijd het recht krijgende de vruchten van

1) Entwurf eines Gesetzes betreffend die Abänderung des Patentgesetzes, Berlin 1890, art. 12.

zijn arbeid in te oogsten, dus geen gevaar loopende nutteloos gearbeid te hebben voor anderen, met eigen kapitaal en andere hulpmiddelen zal kunnen trachten de vruchten van zijn werk geheel zelfstandig te plukken; maar zij verschaffen hem ook, vooral waar het groote ondernemingen geldt, den vaak onmisbaren steun van kapitalisten, aangezien deze gereedelijker hun geld zullen leenen, ook tijdens de voorafgaande onderzoekingen, wanneer zij weten, dat een octrooi de geldelijke voordeelen der vinding zal waarborgen.

Wil de uitvinder zijne vinding terstond verkoopen, dan zal een octrooistelsel dien verkoop gemakkelijk maken, daar de koper in het octrooi een waarborg vindt voor zijn uitsluitend exploitatierecht. Die overgang zal zelfs gewenscht kunnen zijn, nl. in al die gevallen, waarin de uitvinder zich tot een industrieel zal moeten wenden om het gevondene in praktijk te brengen, waartoe deze laatste door zijne meerdere ervaring en relatiën, als man van het vak, eene grootere mate van geschiktheid bezit.

Bescherming des uitvinders door octrooien zou ook een uitstekend middel zijn om een einde te maken aan eene gevaarlijke richting in de industrie, die zich meer en meer begint te vertoonen, nl. zekere wijze van mededinging der groote kapitalen. Men ziet in onzen tijd niet zelden deze toepassing van concurrentie, dat groote kapitalisten hunne schatten gebruiken, om, door zich gedurende de eerste tijden grootere verliezen te getroosten, de kleine concurrenten, de oeconomisch zwakkeren te dooden. Deze kunnen den strijd spoedig niet meer volhouden, moeten het opgeven. Hebben zij alles verloren, dan komen de eerstgenoemden, die nu het rijk alleen hebben, en door prijsverhooging de geleden verliezen spoedig dekken. Wat kan de kleine industrieel, de werkman hiertegen doen? Niets. Voert men nu een octrooistelsel in, dan zal dit ten gevolge hebben, dat de kleine industrieel tegenover het kapitaal van zijn concurrent met vrucht zijne meerdere kennis, zijn vernuft zal kunnen stellen. Vindt hij een nieuw product of eene nieuwe bereidingswijze,

dan zal hij krachtens zijn octrooirecht, 't welk hem een uitsluitend exploitatierecht verzekert, van dien rijkeren niets te vreezen hebben; wil deze zich van de uitvinding meester maken, dan zal hij dat slechts tegen betaling kunnen doen, maar dan zal ook de uitvinder in het daarvoor ontvangen bedrag de vruchten van zijn arbeid en den gewenschten prikkel gevonden hebben. Het toelaten van bovengenoemde onedele concurrentie moet bovendien bij den geldelijk zwakkere een bewustzijn van onmacht doen ontstaan, 't welk alle lust om eenige verbetering aan te brengen zal dooven. Welk belang toch zou hij er bij hebben eene dergelijke verbetering aan te brengen, nu zij slechts zijn rijken concurrent zou baten?

Ten slotte zou ik nog willen wijzen op onze wet van 28 Juni 1881, tot regeling van het auteursrecht, en de vraag opwerpen, of, nu de letterkundige eigendom in Nederland wettelijk geregeld is, hierin geen grond gevonden mocht worden om dit ook den industrieelen eigendom te doen, ten einde daardoor de wettelijke regeling van den intellectueelen eigendom te volmaken.

Mijn laatste argument staat m. i. in kracht achter bij de vorige, maar deze waren dan ook reeds voldoende om mij in deze kwestie partij te doen kiezen, gesterkt als zij werden door het feit, dat ik de bezwaren der tegenstanders niet kon deelen. Nog een enkel woord over deze bezwaren.

Dikwijls hoort men deze argumentatie: Men moet namaak toelaten, daar octrooien bewerken, dat de prijzen te hoog gehouden kunnen worden, en er dus te veel betaald wordt.

Daartegen wensch ik in te brengen, dat men ten gevolge van het bezit van een octrooi het publiek nooit kan *dwingen* een hoogen prijs te betalen. Niemand is verplicht het duurdere aan te koopen, maar kan zich tevreden stellen met het vroegere product. Vóór de uitvinding wist men zich daarmede te redden, was het oude voldoende, welnu, op welken grond dan vol te houden, dat men niet buiten het nieuwe zou kunnen, indien een te hooge prijs gevorderd werd? In zulk een geval zal niets verkocht worden, dit

wederom medebrengen, dat het octrooirecht niet betaald wordt en het octrooi vervalt. Neen, de geoctrooieerde zal zijn belang begrijpen, en zijn prijs zóó stellen, dat het publiek naar zijne vinding vraagt.

Eene andere tegenwerping luidt aldus: Octrooien oefenen een schadelijken invloed uit, daar velen daarin eene garantie zien voor het nut der uitvinding.

Dat eene geoctrooieerde zaak iets voor heeft bij het publiek boven eene niet-geoctrooieerde, zou men mogen opmaken uit het feit, dat, naar mij medegedeeld werd, Nederlandsche fabrikanten in het buitenland octrooi genomen hadden, „daar dit den verkoop hunner producten ten onzent bevorderde.” 't Valt mij echter moeilijk dit aan te nemen, daar de meeste personen, en vooral zij, die in de gelegenheid zijn zich dergelijke geoctrooieerde nieuwe zaken, voorwerpen van dagelijksch gebruik, — want deze toch komen hier vooral in aanmerking, — aan te schaffen, geneezaam ontwikkeld zullen zijn, om een oordeel te vellen over het nut dier voortbrengselen; zelfstandig genoeg om zich niet te laten beetnemen door het octrooiteeken, op die voorwerpen geplaatst, ze daarom te koopen en niet om het nut hetwelk zij er in zien.

Velen schijnen in het octrooi eene garantie te zien, doch mag men om deze subjectieve opvatting een octrooistelsel veroordeelen? Is het, indien zij zich later in hunne verwachtingen bedrogen zien, niet hun eigen schuld? Bestond er reden voor, deze kracht aan het octrooi toe te kennen? Een voorafgaand onderzoek naar het nut, de waarde, eener uitvinding, — ik zeide het reeds vroeger, — acht ik onmogelijk, en de Fransche octrooiwet van 1844, art. 33, en ons Ontwerp der Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche Octrooiwet, art. 2, doen dan ook goed met dit in de wet te verklaren. Indien de wet nu uitdrukkelijk zegt, en dit moet, dat zij door het verleenen van octrooien volstrekt geen oordeel velt over het nut der uitvinding, en sommige personen komen met bovengenoemde tegenwerping

aan, moet men hun dan niet antwoorden: „Habent quod sibi imputent.” Men kan er het octrooibureau of den persoon, die het octrooi verleent, geen verwijt van maken, daar deze een octrooi moeten geven, indien aan bepaalde wettelijke voorschriften voldaan is, afgezien van de waarde der vinding. Evenmin kan men dit een *nadeel* eener octrooiwet noemen. Het publiek is gewaarschuwd door de wettelijke bepaling, en de industrieel, die van het bestaan eener wet misbruik wil maken om iets, 't welk de waarde mist, onder hare bescherming te stellen, vindt in latere teleurstelling zijn straf.

Nog weder anderen hebben tegen een octrooistelsel aangevoerd, dat het velen, die anders geen octrooi genomen zouden hebben, dwingt er nu tot zelfbehoud een te nemen, zoodoende kosten te maken en duurder te produceeren.

De juistheid hiervan heb ik niet kunnen inzien. Bestaat die dwang inderdaad? Men zou dus een octrooi voor zijne vinding aanvragen uit vrees, dat een ander er een nam, indien deze den uitvinder werkeloos zag blijven. Is dit echter mogelijk? De uitvinder, die het nut van octrooien niet erkent, zal nu evenmin als vroeger zijne aanvraag behoeven te doen. Indien bij hem de liefde voor zijne medemenschen zóó groot is, dat hij hun terstond het genot zijner vinding wil toekennen, wat dan eenvoudiger, dan zijne vinding te publiceeren, onder ieders bereik te brengen, en *daardoor tevens hare verkrijging voor enkelen, met uitsluiting van anderen, onmogelijk te maken?* Eene octrooiwet, zelfs eene, die aan zeer lage eischen voldoet, zal onder hare bepalingen ook deze moeten tellen, dat eene uitvinding het karakter van nieuwheid mist, indien zij vóór de aanvraag voldoende gepubliceerd was. Eene dergelijke bepaling vindt men in de Fransche wet van 1844, art. 31: „Ne sera pas réputée nouvelle toute découverte, invention ou application qui, en France ou à l'étranger, et antérieurement à la date du dépôt de la demande, aura reçu une publicité suffisante pour pouvoir être exécutée.” De jurisprudentie

heeft deze bepaling aldus geïnterpreteerd 1), dat, indien eene volledige publicatie heeft plaats gehad, deze zonder meer, in elk geval, een later octrooi voor hetzelfde belet. Men vergelijk hiermede Pouillet's aantekening, nadere omschrijving van dit artikel: „Lors donc qu' une antériorité est invoquée, le juge n'a pas à se demander d'où elle vient, de quelle personne elle émane, à quel temps elle remonte, si elle a été pratiquée peu ou beaucoup, si au contraire elle est restée ensevelie dans l'oubli; tout cela est inutile à considérer; ce que le juge doit se demander, c'est uniquement ceci: étant donné cette antériorité, pouvait-on exécuter l'invention?" Eveneens de Duitse wet van 1877, art. 2: „Eine Erfindung gilt nicht als neu, wenn sie zur Zeit der auf Grund dieses Gesetzes erfolgten Anmeldung in öffentlichen Druckschriften bereits derart beschrieben oder im Inlande bereits so offenkundig benutzt ist, dass danach die Benutzung durch andere Sachverständige möglich erscheint," in verband met de hiervan in Duitsland geldende opvatting, welke Kohler o. a. in de volgende twee zinnen weergeeft: „Ist aber die Schrift veröffentlicht, so kommt es nicht mehr auf das Resultat der Veröffentlichung an, namentlich nicht darauf, ob das Buch grössern oder geringeren Absatz gefunden hat. Ebenso ist die Art und Richtung des veröffentlichten Schriftwerks unerheblich; es ist daher unerheblich, wenn dasselbe nur für Theoretiker oder für Personen einer ganz anderen Berufsklasse geschrieben ist" 2). Ook het ontwerp der Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche octrooiwet denkt aan dit geval; art. 14. b. doet de belemmerende werking eener publicatie echter eerst na 6 maanden ingaan, een termijn, die m. i. in eene toekomstige wet niet zou mogen voorkomen, daar deze op dit punt dezelfde bepalingen zou kunnen voorschrijven, die wij in de Fransche-, en Duitse wet aantreffen.

1) Zie de vonnissen vermeld bij Pouillet, n°. 373.

2) J. Kohler: Deutsches Patentrecht. Mannheim, 1878, pg. 38.

Zou het aanvragen van octrooi voor bekend geraakte uitvindingen van anderen hierdoor reeds onmogelijk zijn, er is nog een ander middel voor dergelijke tegenstanders om anderen het nemen van octrooi te beletten, nl. dit: zelf octrooi te nemen, en de uitvinding dan terstond ten algemeenen nutte prijs te geven. Men kan hiertegen niet aanvoeren, dat zoo iemand tot buitengewone kosten genoodzaakt wordt, want hij heeft immers niet opgezien tegen de zooveel grootere, hoogst aanzienlijke uitgaven, die hij zich heeft moeten getroosten, alvorens de uitvinding hem gelukte.

Stellen wij nu het geval, dat de uitvinder octrooi neemt, en aldus beschermd de vinding exploiteert, zullen dan de productieprijsen daardoor noemenswaard verhoogd worden? Geenszins. Heeft de uitvinding eenige waarde, — alleen dit geval toch komt in aanmerking, — dan zal het debiet terstond groot zijn. Zal dit reeds veel bijbrengen om den invloed der, betrekkelijk geringe, octrooikosten op den productieprijs te verminderen, er is nog een andere krachtige factor, die hiertoe medewerkt: de licentieplicht. Tegen een gering bedrag licentierecht toekennende, zal de geoctrooieerde niet alleen ruimschoots zijne octrooikosten gedekt zien, maar ook de productiekosten niet behoeven te verhoogen om alle schade te vermijden. Bovendien zal een betrekkelijk laag bedrag voor licentierecht maken, dat ook de aldus gerechtigden hunne productiekosten niet of niet noemenswaard behoeven te verhoogen. Ook hier zien wij dus hoeveel van eene goede regeling van den licentieplicht in onze wet zal afhangen. Het zooeven aangevoerde maakt dan ook, dat ik het niet eens kan zijn met Mr. Beaujon, die de eenige werking van een octrooi daarin vindt, dat het voor den octrooihouder een middel is om de productieprijsen flink te verhoogen 1). Dat een octrooi ook gegeven zou kunnen worden uit het oogpunt van bescherming en aanmoediging

1) Verslag der 37^e Alg. Verg. d. Vereen. t. bev. v. Fabr. en Handw. Nijverh., pg. 95/96.

schijnt bij dezen schrijver dus in het geheel niet gewogen te hebben. Eene uiteenzetting van dit laatste zou mij echter in herhaling doen vallen.

Zeer dikwijls zal zich ook het geval voordoen, dat eene goedkoopere bereidingswijze voor bestaande zaken het resultaat der uitvinding is. Hier zal het debiet terstond sterk toenemen, omdat de prijs van het artikel allicht ook na de verhooging met de octrooikosten toch nog aanzienlijk beneden den vroegeren prijs zal kunnen gesteld worden; en moge dat debiet ook voor dit geval den invloed der octrooikosten op den prijs niet geheel wegnemen, ook al worden deze eenigermate verhoogd, dan nog zal de verkoopprijs veel lager zijn dan vroeger, het verkrijgen van een aanmerkelijk voordeel het publiek tot dankbaarheid moeten stemmen. Vindt de nieuwe zaak aftrek, dan is dit op zich zelf reeds een bewijs, dat zij dezen prijs waard is, en gaat het moeilijk aan te beweren, dat de octrooikosten aan het debiet hebben geschaad.

Na aldus het voor en tegen van een octrooistelsel besproken te hebben, wensch ik het slotwoord hierover te wijden aan een punt, 't welk reeds dikwijls ter sprake kwam bij de behandeling der verschillende argumenten: aan de wettelijke regeling der octrooien. De tegenstanders achten deze in zooverre onmogelijk, dat de nadeelen uit eene dergelijke wet voortspruitende, de voordeelen steeds zullen overtreffen. Ik voor mij heb deze noodzakelijkheid echter gedurende de bestudeering van het lastige octrooivraagstuk niet leeren inzien, en geloof, dat eene *goede* wetgeving op dit gebied zeer moeilijk samen te stellen, doch mogelijk is. Dit wordt bewezen door de gunstige werking, die octrooiwetten in andere landen uitoefenen; door hetgeen wij in Duitschland waarnemen, waar men zich vóór de invoering der wet van 1877 in gelijke bewoordingen uitliet als in den tegenwoordigen tijd ten onzent, terwijl nu, slechts 13 jaar later, een ieder aldaar erkent, dat octrooien nuttig werken, en slechts over de bepalingen, waaronder zij toegekend moeten worden, nog verschil van gevoelen bestaat.

Wij leven in eene eeuw van sterken vooruitgang der nijverheid. Dezen vooruitgang mag men niet toeschrijven aan de overal ingevoerde octrooiwetten, zeggen de tegenstanders, want deze werken belemmerend. Het eerste neem ik nu eens aan, maar ware het laatste waar, dan zou ook die sterke ontwikkeling zeker onmogelijk geweest zijn. Die tegenstanders argumenteeren hier tegen zichzelf in.

Beter geen wet, dan eene slechte, slechts hiermede kan ik mij vereenigen. Eene slechte wet oefent niet alleen gedurende haar bestaan, maar dikwijls ook daarna nog zeer nadeelige werking uit. Dit bewijzen onze wet van 1817 en de gebeurtenissen van 1869. Nog op dit oogenblik lijden wij onder de gevolgen dier slechte wet. Waren hare bepalingen beter geweest, ik twijfel er aan, of wij nu zoo geïsoleerd zouden staan te midden der overige beschaafde staten. Haar inhoud was er oorzaak van, dat men in 1869 tot het radicale middel van totale afschaffing overging. Principieel was men niet zoo sterk tegen octrooien. Dit blijkt uit de Kamer-verslagen van Juni 1869. Al wat men toen tegen de octrooien te berde bracht was eene verzameling van gegevens, betreffende de gevolgen dier slechte regeling. De klachten over die wet waren talloos, en in plaats van deze voor het vervolg onmogelijk te maken door eene betere wetgeving op octrooien in te voeren, schafte men eenvoudig alles af. Men zag de nadeelen van den bestaanden toestand helder in, maar verzuumde te overwegen, of aan het ontbreken van een octrooistelsel soms ook nadeelen verbonden zouden kunnen zijn. Deze zou de toekomst eerst aan het licht moeten brengen. Door het bekende arrest van den Hoogen Raad, van 20 Maart 1846, W. 691, was die wet eigenlijk reeds van alle beteekenis beroofd, daar dit arrest het hoofdbeginsel dier wet krachteloos maakte. Art. 6a bepaalde, dat de octrooihouder het uitsluitend recht verkreeg de geoctrooieerde voorwerpen te mogen vervaardigen en verkoopen ... enz. De H. R. besliste, dat vervaardigen en verkoopen als conjunctief op te vatten waren, zoodat het

recht van den geoctrooieerde werd teruggebracht tot het recht om anderen het vervaardigen én verkoopen te beletten, doch geenszins het vervaardigen of verkoopen elk afzonderlijk te verbieden. Elk fabrikant mocht dus op bestelling zoo'n voorwerp vervaardigen, en de besteller het gebruiken; ook mocht men vervaardigen tot eigen gebruik. Ook de bepaling van art. 8: „Een octrooi hier vervalt, wanneer de bezitter daarvan na de verkrijging van hetzelfde voor hetzelfde voorwerp in een ander land een uitsluitend recht mocht hebben verkregen”, verdiende afkeuring, en was eene tekortkoming aan de eischen van het internationaal verkeer. Nog slechter was art. 7: Eerst na het vervallen van het verleende octrooi volgt de publicatie van staatswege. Daardoor belette men juist een van de zoo hoogst gunstige werkingen, die de octrooien in onzen tijd gerekend moeten worden aan de nijverheid te verzekeren. Voeg hierbij nu nog, dat het gevorderde octrooirecht te hoog was, en men moet de afschaffing dezer wet in 1869 prijzen. Maar de totale afschaffing der octrooien had niet mogen volgen; men had door het invoeren eener nieuwe, betere wet moeten toonen, dat de Nederlander niet behoefde te wachten, totdat hij, al het werk door den buitenlander gedaan vindende, slechts uit vreemde wetgevingen de bepalingen voor eene eigen wet had te putten.

De inhoud der wettelijke regeling van octrooien is dus van overwegend gewicht bij de beoordeeling van het vraagstuk; slechts indien deze goed is, mag men zich voor een octrooistelsel verklaren. Eenige nadeelen zijn daaraan onvermijdelijk verbonden; daarom moet de wet zoodanig zijn, dat hare voordeelen deze verre overtreffen. Dat dit mogelijk is bewijzen de octrooiwetten in Duitschland, Frankrijk en Engeland. Deze verschaffen ons dan ook eene leiding bij de samenstelling eener Nederlandsche wet, die wij niet genoeg kunnen waardeeren. Daarbij zal ons eveneens van veel dienst zijn de ondervinding in die landen opgedaan, als resultaat waarvan wij het Ontwerp tot wijziging van het

Patentgesetz van 1877, waarvan de eerste lezing in den Rijksdag 4 Dec. 1890 plaats vond, zagen verschijnen. Dit geeft eenige veranderingen aan, die de ondervinding in Duitschland als wenschelijk heeft doen kennen, welke de reeds zoo goede Deutsche wet nog aanmerkelijk zullen verbeteren. Doch daarover later.

Ik mag dit hoofdstuk niet eindigen, alvorens nog gewezen te hebben op de behandeling van het octrooivraagstuk in de laatste Algemeene Vergaderingen der Vereeniging tot bevordering van Fabrieks- en Handwerksnijverheid in Nederland.

De 37^e Alg. Verg., 6/7 Aug. 1888 te 's Hage gehouden, zag de kwestie voor het eerst op de agenda. De hoofdafgevaardigde van Amsterdam berichtte toen, dat zijne afdeeling zeer voor wederinvoering van octrooien was. Voorts besloot men de kwestie gedurende het volgend jaar in de afdeelingen te doen onderzoeken en dan in de volgende alg. verg. de behandeling voort te zetten. Zoo volgde de 38^e Alg. Verg. te Utrecht, 11/12 Sept. 1889, alwaar de bespreking van dit punt op zoo meesterlijke wijze werd ingeleid door Mr. R. J. H. Patijn. Het voorstel Amsterdam, waarover in deze vergadering gestemd zou worden, inhoudende: de stappen te ondersteunen door de Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche octrooiwet bij de Regeering gedaan, kwam niet in stemming, aangezien genoemde afd. haar voorstel introk na een advies van Dr. W. P. Ruysch om, na zooveel gedachtenwisseling over dit onderwerp, de afdeelingen nogmaals gedurende een jaar gelegenheid te geven zich deze ten nutte te maken, en eerst dan te stemmen. Zoo kwamen de octrooien ook in de Alg. Verg. 29/30 Aug. 1890 te Amsterdam weer ter sprake, waar het nu eindelijk tot stemmen kwam. 't Eerste deel van het voorstel Amsterdam: „Is de invoering van eene octrooiwet in Nederland wenschelijk?“, werd aangenomen met 22 stemmen; er was echter eene sterke minderheid van 16 stemmen.

Ook de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van

Nijverheid heeft de octrooien besproken. Het 32^e Congres, Leiden 8—13 Juli 1889, besloot tot verzending der kwestie naar de Departementen met verzoek de vraag van wederinvoering wel te willen overwegen. Dit leverde een onbevredigend resultaat, daar slechts 7 Dep. een antwoord inzonden. De vraag: Is de wederinvoering van eene octrooiwet gewenscht, nuttig en noodig? werd door hen aldus beantwoord: 2 Dep. antwoordden toestemmend; één Dep. achtte de wederinvoering wenschelijk; één oordeelde de wederinvoering van eene *goede* octrooiwet wenschelijk, nuttig en noodig; één achtte het raadzaam, dat Nederland zijn geïsoleerd standpunt verliet; één, dat de vraag niet a priori voor beantwoording vatbaar is, doch geheel afhangt van den aard en inhoud eener eventueele wet, terwijl één Dep. slechts op eene 2e vraag antwoordde, niet op deze. Ingevolge deze beoordeelingen luidde het prae-advies van Directeuren: der Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche octrooiwet te verzoeken een verbeterd ontwerp in te dienen. Dit prae-advies kwam in behandeling in de 113e Alg. Verg., Leeuwarden 8 en 10 Juli 1890. Een voorstel Haarlem om het onderwerp tot de volgende alg. verg. aan te houden, daar het voorstel te laat was ingediend, werd bij acclamatie aangenomen. De toekomst zal dus de meening dezer vereeniging nog aan den dag moeten brengen.

HOOFDSTUK II.

BUITENLANDSCHE WETGEVINGEN.

In het vorige hoofdstuk heb ik de theoretische zijde van het octrooivraagstuk besproken en ben ik tot de conclusie gekomen, dat eene goede wettelijke regeling ook op dit gebied voor Nederland wenschelijk, nuttig en zelfs noodig is; in tegenstelling van de meening der tegenstanders heb ik betoogd, dat zoodanige regeling zeer wel mogelijk is. Ik wensch thans de praktische zijde der kwestie in te leiden met een overzicht van eenige buitenlandsche wetgevingen, om dan ten slotte in een laatste hoofdstuk de vraag te beantwoorden, aan welke hoofdvereischen eene eventueele wet ten onzent zou moeten voldoen. Daar het niet wel mogelijk zou zijn den inhoud van alle octrooiwetten weer te geven, koos ik een viertal wetten, welke ten aanzien van de gewichtigste kwestie in het octrooierecht: het octrooistelsel, een bepaald type vertoonden.

Frankrijk.

In Frankrijk geldt nog steeds de wet van 5 Juli 1844. 1) Deze wet bepaalt in art. 1, dat elke nieuwe ontdekking of uitvinding in alle takken der nijverheid aan den auteur het recht geeft deze, overeenkomstig de wettelijke bepalingen, met uitsluiting van anderen te exploiteeren, en dat hem ten bewijze van dit recht van regeeringswege een octrooibrief verleend wordt. Octrooien worden verleend voor het vinden

1) Te vinden in Pouillet's *Traité*. 3e Edit., pg. 931.

van nieuwe nijverheidsproducten, of bereidingswijzen, of wel de nieuwe toepassing van bekende middelen.

Om een octrooi te verkrijgen moet men als volgt te werk gaan:

Ieder, die een octrooi verlangt, moet in het Departement zijner woonplaats, of waarin hij tot dat doel woonplaats kiest, bij het secretariaat der prefectuur de volgende stukken, in verzegelden omslag, overleggen:

- 1°. Zijne aanvraag om octrooi aan den Minister van Landbouw en Handel;
- 2°. Eene beschrijving van de ontdekking, uitvinding of nieuwe toepassing, waarvoor octrooi gevraagd wordt;
- 3°. De teekeningen en modellen noodig voor het begripen der beschrijving;
- 4°. Een borderel van de overgelegde voorwerpen.

De stukken moeten door den aanvrager of een lasthebber onderteekend zijn, doch in het laatste geval moet de machtiging van den lasthebber bij de aanvraag gevoegd zijn. De beschrijving en teekeningen moeten in duplo zijn. Voorts legt men bij de stukken een stortingsbewijs van frs. 100 over, als voorloopige betaling van het verschuldigde recht.

De secretaris-generaal maakt terstond van de overlegging, kosteloos, een procesverbaal op, met vermelding van dag en uur van ontvangst, 't welk wordt ingeschreven in een register en vervolgens door den secretaris-generaal en aanvrager onderteekend. Van af den daarin vermelden dag loopen nu de aanspraken. Van het procesverbaal kan de aanvrager een afschrift krijgen tegen betaling der zegelkosten. Binnen eene tijdsruimte van 5 dagen na dien der overlegging moet de prefect het gedeponeerde, in den verzegelden omslag, inzenden bij den Minister van Landbouw en Handel, met bijvoeging van een gewaarmerkt afschrift van 't procesverbaal van overlegging, het stortingsbewijs en de machtiging, indien een lasthebber voorkwam. 't Zegel wordt nu verbroken, en de aanvraag naar volgorde van ontvangst ingeschreven in het register der aanvragen.

Aan het ministerie wordt slechts onderzocht, zonder meer, of eenige wettelijke formaliteiten zijn nagekomen, d. w. z. of voldaan is aan de volgende eischen:

- 1°. Dat de aanvraag niet betreft pharmaceutische bereidingen of geneesmiddelen, noch staten of berekeningen betreffende crediet- en geldmiddelen (art. 3).
- 2°. Dat de aanvraag zich bepaalt tot één hoofdzaak, met aanduiding der bijzaken en aangegeven toepassingen.
- 3°. Dat zij den tijd vermeldt, waarvoor, met inachtneming der wettelijke bepalingen, octrooi gevraagd wordt, en geen beperkingen, voorwaarden, noch eenig voorbehoud bevat.
- 4°. Dat zij eene duidelijke, beknopte omschrijving inhoudt van datgene, waarvoor de aanvraag geschiedt, bv. „stoomhamer”, „cementmolen”.
- 5°. Dat de Fransche taal gebruikt is; dat er geen tekstwijzigingen in de aanvraag voorkomen, dat door-gestreepte woorden geteld en aangegeven zijn, dat de bladzijden en verwijzingen gewaarmerkt, en ter aanduiding van maten en gewichten de vereischte voorschriften gevolgd zijn.
- 6°. Dat de teekeningen, met inkt, volgens metrieke schaal gemaakt zijn.
- 7°. Dat in den omslag de vereischte beschrijving en teekeningen niet ontbreken.

Heeft de aanvrager al deze wettelijke bepalingen in acht genomen, dan wordt dit geconstateerd bij ministerieel besluit, 't welk den aanvrager kosteloos wordt uitgereikt en zijn octrooibrief vormt. Tevens ontvangt hij nu het gewaarmerkt duplicaat der beschrijving en teekeningen terug. Het verleenen van 't octrooi wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Een exemplaar der beschrijving, teekeningen en modellen, betrekking hebbende op verleende octrooien, blijft gedurende het bestaan der octrooien berusten aan het ministerie, alwaar iedereen ze kosteloos kan inzien, of tegen betaling een afschrift van de stukken kan krijgen. Na het betalen van het

tweede recht van frs. 100 volgt bovendien de tekstueele openbaarmaking, of die bij uittreksel, van beschrijving en teekeningen, terwijl in het begin van ieder jaar verschijnt een catalogus met de titels der in het vorige jaar verleende octrooien. Verzamelingen van beide zullen ter inzage aanwezig zijn aan het ministerie en het secretariaat der verschillende prefecturen.

Voldoet de aanvraag daarentegen niet aan de boven sub 1°—7° gestelde eischen, dan wordt het verzoek geweigerd. Bestaat de grond van weigering in het niet opvolgen van het sub 1°. genoemde, dan worden de gestorte frs. 100 terugbetaald; in elk ander geval wordt slechts de helft gerestitueerd, doch de aanvrager kan dan ook de teruggehouden helft in rekening brengen, wanneer hij binnen 3 maanden, nadat hem de weigering van de gedane aanvraag gemeld werd, eene verbeterde aanvraag inzendt.

De hier vermelde voorschriften voor het verkrijgen van een octrooi gelden ook voor vreemdelingen, met deze uitzondering, dat, indien datgene, waarvoor octrooi gevraagd wordt, reeds in het buitenland geoctrooieerd is, de duur van het Fransche octrooi zich richt naar dien van het buitenlandsche.

Zeer eenvoudig is dus het verkrijgen van octrooien in Frankrijk geregeld, maar in hooge mate onzeker daardoor ook het recht van den geoctrooieerde. Het ontbreken van eigenlijk elk onderzoek maakt, dat er zich vele gevallen kunnen voordoen, waarin octrooi verleend werd, terwijl zulks feitelijk niet had mogen geschieden. In deze leemte trachtte de wetgever te voorzien door het opnemen van een art., 'twelk derden recht geeft alsnog de nietigverklaring van reeds bestaande octrooien aan te vragen, en dat wel op deze gronden:

- 1°. Het ontbreken van het vereischte van nieuwhed. — Dit geval is volgens art. 31 aanwezig, zoodra de uitvinding of nieuwe toepassing in Frankrijk of in het buitenland had eene „publicité suffisante

pour être exécutée." Zie hierover mijne opmerking in hoofdstuk I.

2°. Onvatbaarheid voor octrooi volgens art. 3.

3°. Dat het octrooi betreft eene theoretische of wetenschappelijke beschouwing, waarvan de toepasselijkheid op de industrie niet aangegeven is.

4°. Strijd met de openbare orde, goede zeden of bestaande wetten.

5°. Dat de aanvraag een ander voorwerp betrof, dan het geoctrooieerde.

6°. Onvolledigheid of onduidelijkheid der beschrijving.

7°. Dat octrooi verleend werd in strijd met de bepaling, die den oorspronkelijken aanvrager gedurende het eerste jaar een preferentierecht toekent.

De werking van het vonnis, dat de nietigheid uitspreekt, kan tweërlei zijn. Is die nietigverklaring aangevraagd door het O. M., dan werkt zij erga omnes. De uitspraak wordt den Minister medegedeeld, die haar doet publiceeren, zoodra zij kracht van gewijsde verkreeg. In alle andere gevallen werkt het vonnis slechts tusschen partijen. De procedure is summier en wordt gevoerd voor de Arrondissements Rechtbanken.

Tot de verschillende rechten door den geoctrooieerde met het octrooi verkregen behoort nu vooreerst een uitsluitend recht van exploitatie gedurende 5, 10 of 15 jaar, naar mate van den duur, waarvoor octrooi gevraagd is, onder de verplichting van betaling van een recht van frs. 100 jaarlijks, te storten vóór den aanvang van het jaar, waarvoor het recht verschuldigd is. De *wet* kan den duur van octrooien verlengen.

In de tweede plaats kan de geoctrooieerde zijn recht geheel of gedeeltelijk overdragen en licentierecht verleenen. Voor de geheele of gedeeltelijke overdracht wordt, onverschillig of zij onder bezwarenden titel of om niet geschiedt, steeds eene notarieele akte vereischt, alsmede de vooruitbetaling van het recht, verschuldigd voor den ganschen

duur van het octrooi. Wil de overdracht ook tegenover derden kracht hebben, dan moet een authentiek uittreksel der akte van overgang worden ingeschreven bij het secretariaat der prefectuur, waar de overdracht plaats had, in een daartoe bestemd register. Binnen 5 dagen na deze inschrijving meldt de prefect den overgang aan den Minister, die dezen weder doet inschrijven in een aan het ministerie te houden register.

In de derde plaats hebben de geotrooieerde en zijne rechthebbenden tijdens den duur van het octrooi het recht een zgn. „certificat d'addition” aan te vragen voor veranderingen, verbeteringen en toevoegselen aan de oorspronkelijke uitvinding, waartoe zij dezelfde formaliteiten moeten verrichten als voor het verkrijgen van het eerste octrooi. Deze aanvraag kost frs. 20. De duur dezer certificaten richt zich naar dien van het hoofdoctrooi, en zij komen ten goede aan allen, die vóór of na hunne verkrijging het recht verwerven de uitvinding te exploiteeren. Deze bevoegdheid is wederzijdsch. Ook van deze certificaten zijn afschriften verkrijgbaar.

Ten vierde hebben de octrooihouder alsmede diens rechthebbenden gedurende het eerste jaar van 't octrooi het uitsluitend recht eene aanvraag te doen voor veranderingen of verbeteringen van, of wel toevoegselen aan het geotrooieerde voorwerp. Anderen kunnen deze aanvragen wel binnen dit tijdsverloop inzenden, doch dan moeten deze verzegeld blijven berusten bij het ministerie, totdat het eerste jaar voorbij is. Wordt daarna hun verzoek ingewilligd, dan mogen zij echter de oorspronkelijk geotrooieerde vinding niet exploiteeren, zoolang dat octrooi duurt, evenmin als de houder van het hoofdoctrooi de geotrooieerde verbetering zal mogen toepassen.

Tot de verplichtingen van den geotrooieerde behoort vooreerst, dat hij op straffe verplicht is, bij elk beroep op zijn octrooi de woorden te voegen „sans garantie du Gouvernement.” Voorts moet hij vóór den aanvang van het

jaar het daarvoor verschuldigde recht voldoen; binnen 2 jaar na het verleenen van zijn octrooibrief zijne uitvinding of ontdekking in Frankrijk geëxploiteerd hebben, en mag hij die exploitatie gedurende 2 achtereenvolgende jaren niet nagelaten hebben, tenzij hij in de beide laatste gevallen deugdelijke gronden voor dit verzuim kunne aanvoeren. Ook mag hij geen buitenslands vervaardigde voorwerpen, gelijk aan die, waarvoor men hem in Frankrijk octrooi verleende, invoeren. Hierop bestaat echter uitzondering voor zooverre betreft de invoering van modellen van machines en voorwerpen bestemd voor openbare tentoonstellingen of proeven plaatsvindende met goedkeuring der regeering.

Het niet nakomen der drie laatstgenoemde verplichtingen wordt gestraft met vervallenverklaring van het octrooi.

Het bovenstaande geeft den inhoud weer van de vier eerste titels der wet van 1844. Titel V is gewijd aan den namaak, en bepaalt, dat uit dien hoofde gestraft kunnen worden zij, die de geotrooieerde nijverheidsproducten vervaardigen, de geotr. bereidingswijzen toepassen, of wel nagemaakte geotr. voorwerpen desbewust helen, verkoopen, veil houden of invoeren. De titel noemt de daarop gestelde straffen, regelt het geval van herhaling en de wijze van inbeslagneming der nagemaakte voorwerpen door den geotrooieerde met behulp van het staatsgezag.

Titel VI, overgangsbepalingen bevattende, vermeldt in art. 51, dat eene ordonnantie de toepassing der wet in de koloniën zal kunnen regelen. Dit is dan ook geschied bij Besluit van 21 Oct. 1848. Een in Frankrijk verkregen octrooi geldt evenzeer in de koloniën, en genoemd besluit voorziet dus slechts in de gevallen, waarin *iemand, die in de koloniën verblijf houdt*, octrooi aanvraagt. De weg, alsdan te volgen, wijkt slechts eenigszins van den gewonen gang van zaken af. Het hoofdverschil bestaat daarin, dat de overlegging der stukken, door art. 5 der wet van 1844 geëischt, in de koloniën in triplo moet geschieden. Een exemplaar van elk stuk blijft in verzegelden omslag in de koloniën

berusten — een maatregel ter voorziening in het geval van verlies op de zeereis, — terwijl de twee overige exemplaren den bevoegden ambtenaar getoond en in diens tegenwoordigheid door den aanvrager in een omslag gedaan en verzegeld worden. Dit verzegeld pakket wordt met een afschrift van het procesverbaal der inschrijving en een bewijs van storting van frs. 100 bij den betaalmeester in de kolonie, door middel van 't Ministerie van Koloniën, den Minister van Landbouw en Handel toegezonden.

Met uitzondering van het in het register schrijven der akten van overdracht in de koloniën ten kantore van den Directeur van Binnenl. Bestuur, geschiedt deze als in het moederland, terwijl de betaalmeester aldaar alle in de wet van 1844 genoemde rechten in ontvangst neemt, en er voor zorgt, dat deze in de schatkist gestort worden.

Engeland.

Engeland bekleedt, wat betreft de octrooiwetgeving, eene eenigszins eigenaardige positie, daar het, in tegenstelling van andere staten, het gansche Industrierecht in ééne wet heeft geregeld, nl. in de wet van 25 Aug. 1883: „Law relating to Patents for Inventions, Registration of Designs, and of Trade Marks” 1). Deze wet heeft later eenige wijzigingen ondergaan door de wetten van 1885, 1886 en 1888. Nauw verbonden met de wet van 1883 zijn bovendien de Patents Rules 1890, eene handleiding voor het nakomen der door de octrooiwet geëischte formaliteiten 2). De wet van 1883 is verdeeld in 5 afd., waarvan er slechts 3 voor ons van belang zijn, daar afd. III aan de „Designs” en afd. IV aan de „Trade Marks” gewijd is.

Ieder uitvinder is gerechtigd in Engeland eene aanvraag

1) Opgenomen in Johnson: „The Patentee's Manual”. 6^e Edit., London, 1890, pg. 337.

2) Johnson, t. a. p., pg. 377.

om octrooi te doen; ook mogen meerderen gezamenlijk een verzoek inzenden. Wil men een octrooi verkrijgen, dan moet men daartoe eenige formaliteiten nakomen, en wel vooreerst eene aanvraag opstellen in den vorm eener, bij de Patents Rules gevoegde, cedula, en deze toezenden aan het octrooibureau (Patent Office), daarin verklarende, dat men de eerste en ware uitvinder is van datgene, waarvoor men octrooi vraagt. Geschiedt de aanvraag door meerderen gezamenlijk, dan is het voldoende, dat één hunner is true and first inventor (Patents Act 1885, § 5). Is de uitvinder overleden, dan kan diens erfgenaam de aanvraag doen, mits zulks geschiede binnen 6 maanden na het overlijden. Bij die aanvraag moet eene voorloopige of volledige beschrijving gevoegd worden, welke beide moeten voorzien zijn van een titel, in het kort aangevende, waarvoor octrooi gevraagd wordt. De voorloopige beschrijving heeft ten doel in ruwe trekken de uitvinding bekend te maken, en wel zóó, dat men in hoofdtrekken de vinding daaruit kan kennen; den uitvinder zoodoende eene tijdelijke bescherming te verleen, onder welke hij de uitvinding verder zal kunnen uitwerken, de beste praktische toepassing daarvan bepalen, om vervolgens de volledige beschrijving samen te stellen, welke ten doel heeft, het publiek de vinding klaar en volledig voor te leggen, tot in de kleinste bijzonderheden met hare toepassing bekend te maken, zoodat ieder haar later zelf zal kunnen exploiteeren. Indien de duidelijkheid zulks vereischt, zal elke beschrijving vergezeld moeten gaan van teekeningen. Na het in ontvangst nemen der volledige beschrijving door den Comptroller zal de aanvrager tot op den dag der octrooiverleening kunnen handelen, alsof het octrooi reeds verleend ware; alleen zal hij natuurlijk moeten wachten met het instellen van acties.

De „Comptroller General of Patents,” hoofd van het Patent-Office, zal de overgelegde stukken wederom overgeven aan een persoon, die moet onderzoeken, of de wettelijke formaliteiten in acht genomen zijn. Luidt het oordeel in

dit opzicht ongunstig, dan kan de Comptroller de aanvraag weigeren, of wel eischen, dat het onvoldoende stuk verbeterd worde. Van deze uitspraak van den Comptroller heeft de aanvrager beroep op den Attorney-General, of Solicitor-General for England. Ook kan de Comptroller steeds het geven van een octrooi weigeren, indien hij de vinding in strijd acht met de wet of goede zeden (art. 86).

De volledige beschrijving kan terstond bij de aanvraag gevoegd worden, doch zulks is niet noodzakelijk. Geschiedt het niet, dan moet zij toch altijd binnen 9 maanden na den datum der aanvraag volgen, anders vervalt de aanvraag. Wordt eene som van 2 pd. St. betaald, dan kan de Comptroller dien termijn echter nog met 1 maand verlengen. Gaat aan deze volledige beschrijving eene voorloopige vooraf, dan laat de Comptroller onderzoeken, of eerstgenoemde beschrijving volgens de wettelijke voorschriften is opgesteld, en in hoofdzaak overeenstemt met de voorloopige. Is dit niet het geval, dan moet zij eerst verbeterd worden. Weigert de Comptroller op dezen grond haar aan te nemen, dan is er ook hier beroep. Wordt dit niet ingesteld, dan moet de verbeterde beschrijving binnen 12 maanden na de aanvraag ingeleverd worden, wil het verzoek niet vervallen. Ook deze termijn kan echter tegen betaling nog met hoogstens drie maanden verlengd worden.

Onmiddellijk na goedkeuring der volledige beschrijving wordt dit feit per advertentie bekend gemaakt, en liggen de aanvraag, beschrijvingen en teekeningen voor een ieder ter inzage, opdat men zich gedurende een tijdperk van 2 maanden na die advertentie tegen het verleenen van het gevraagde octrooi kunne verzetten. Dit verzet mag echter slechts op een dezer gronden berusten:

- 1°. Dat de aanvrager de uitvinding aan den opposant, of aan iemand, dien deze vertegenwoordigt, ontleend heeft;
- 2°. Dat de uitvinding reeds geöctrooieerd is;
- 3°. Dat de volledige beschrijving betrekking heeft op

eene andere uitvinding dan de in de voorloopige beschrijving aangegevene, en dat voor die andere uitvinding door den opposant reeds octrooi aangevraagd is vóór 't indienen der volledige beschrijving.

De Comptroller beslist; er is beroep op den Advocaat van de Kroon, die de hulp van deskundigen kan inroepen. Valt de beslissing ten voordeele van den aanvrager, of is er geen verzet gedaan, dan gelast de Comptroller het uitreiken van een gezegelden octrooi-brief, 't welk binnen 15 maanden na de aanvraag moet plaats vinden, met uitzondering van het geval van verzet tegen de octrooi-verleening of wel het overlijden van den aanvrager vóór het verlopen dier 15 maanden; in het laatste geval moet de uitreiking aan den rechtverkrijgende, op diens verzoek, geschieden binnen het jaar na dat overlijden. Elk octrooi mag slechts ééne uitvinding betreffen, doch kan meerdere aanspraken inhouden. Het verkrijgen van een octrooi zal vermeld worden in het octrooiregister, berustende ten kantore van het octrooi-bureau, en daarin zal tevens opgenomen worden elk volgend feit betrekking hebbende op reeds bestaande octrooien, zooals: overdracht, licentierecht, verbetering, nietigverklaring, enz. enz. Het publiek kan de registers inzien en tegen betaling door den Comptroller gewaarmerkte, met het zegel van het octrooibureau voorziene, afschriften krijgen, die voor den rechter bewijsstukken zijn. Ook zal de Comptroller zorgen voor het regelmatig publiceeren der geotr. uitvindingen en der rechterlijke beslissingen in octrooizaken in een daartoe speciaal bestemd blad, alsmede voor het steeds ten verkoope aanwezig zijn van exemplaren van dit blad en van alle volledige beschrijvingen. Indien in het register eenige uitlating plaats vond, of iets opgenomen is, zonder dat daartoe in beide gevallen reden bestond, zal de belanghebbende aan de High Court een verzoek om rectificatie kunnen indienen. Wordt het verzuim hersteld, dan wordt dit den Comptroller medegedeeld. Deze laatste kan in sommige gevallen, nl. waar het een zeer gering

verzuim betreft (art. 91), op eigen gezag dergelijke rectificaties doen plaats vinden. Afschriften van beschrijvingen, teekeningen, verbeteringen en andere aan het octrooibureau berustende stukken zullen binnen 21 dagen, nadat het in de aanneming of uitgifte dier stukken bewilligd heeft, worden gezonden naar het Edinburgh Museum of Science and Art; Enrolments Office of the Chancery Division in Ireland en Rolls Office in the Isle of Man, alwaar ieder er weder tegen betaling afschriften van kan krijgen, welke wettig bewijs leveren.

Zoowel de aanvrager als de reeds geotrooieerde kunnen er belang bij hebben in sommige gevallen hunne beschrijving en teekeningen te verbeteren. Zij moeten daartoe echter verlof vragen aan het octrooibureau, de verbetering aangeven en de redenen, die hen tot dat verzoek nopen, vermelden. Hun request wordt openbaar gemaakt om ieder gedurende de daaropvolgende maand gelegenheid te geven verzet aan te teekenen. De Comptroller beslist; er is echter weder beroep op den Advocaat van de Kroon. De verbetering zal echter niet van dien aard mogen zijn, dat zij de oorspronkelijke vinding in hoofdzaak uitbreidt of verandert. Wordt de verbetering toegestaan, dan volgt hare publicatie. Is er eene actie wegens eenige overtreding of tot nietigverklaring van een octrooi ingesteld, dan kan de High Court of ieder rechter den geotrooieerde, onder door dien rechter aangegeven voorwaarden, vrijheid geven een verzoek tot verbetering aan het octrooibureau in te dienen, en zal met de voortzetting van het geding gewacht kunnen worden.

Het octrooi geeft den geotrooieerde een uitsluitend recht van exploitatie voor een tijdperk van 14 jaren in het Vereenigd Koninkrijk en het eiland Man, — tenzij de houder de werking tot een bepaald gedeelte daarvan beperke, — onder verplichting van het betalen van een recht van 4 pd. St. voor de eerste 4 jaren, 50 pd. St. vóór 't verstrijken van het 4^e, en 100 pd. St. vóór het verstrijken van het 8^e jaar. De beide laatste sommen kunnen vervangen worden door

jaarlijksche rechten van 10 pd. St. voor het 4^e, 5^e, 6^e en 7^e; 15 pd. St. voor het 8^e en 9^e; en 20 pd. St. voor ieder der overige jaren. Is de octrooihouder in de betaling nalatig, dan kan de Comptroller hem tegen betaling van 3, 7 of 10 pd. St. nog 1, 2 of 3 maanden uitstel verleen. Wordt echter gedurende een dier maanden inbreuk gemaakt op het octrooirecht, dan kan de rechter niettemin weigeren eene veroordeeling tot schadevergoeding uit te spreken.

Het octrooi bindt ook de Kroon, tenzij haar belang afwijking van dezen regel gebiede.

De duur van een octrooi kan verlengd worden. Verlenging wordt gevraagd aan de Koningin, die een advies kan vragen van de Judicial Committee of the Privy Council. Ieder kan door het indienen van een zgn. „caveat” tegen het verzoek opkomen. Verlenging kan toegestaan worden voor 7, of in zeer bijzondere gevallen voor 14 jaren.

De Engelsche wet kent geen onbeperkten licentieplicht; in bepaalde gevallen kan echter het Ministerie van Handel dezen gelasten, nl. wanneer de weigering van den geoctrooieerde licentiën te verleen:

- 1°. De toepassing der uitvinding in het Vereenigd Koninkrijk belet;
- 2°. Belet, dat voldaan worde aan redelijke eischen, welke 't publiek ten opzichte der vinding kan stellen;
- 3°. Anderen belet hunne uitvinding op de beste wijze te exploiteeren.

De mogelijkheid erkennende, dat een octrooi verleend werd; terwijl dit feitelijk niet had mogen geschieden, stelde ook de Engelsche wetgever de gelegenheid open alsnog nietigverklaring van reeds bestaande octrooien te vragen, deze bevoegdheid echter tegelijkertijd eenigszins beperkende door in de wet uitdrukkelijk te noemen de personen door wie, en de gevallen waarin, eene dergelijke aanvraag zou kunnen worden ingesteld. Daartoe bevoegd zijn:

- 1°. De Attorney-General in Engeland en Ierland, de Lord Advocate in Schotland, en personen door hen gemachtigd;

- 2°. Ieder op grond, dat het octrooi zijne persoonlijke rechten, of die van een ander, voor wien hij optreedt, benadeeld heeft;
- 3°. Ieder, die bewijst, dat hij zelf of een ander, voor wien hij opkomt, de ware uitvinder is van datgene, waarop de geoctrooieerde aanspraak maakt;
- 4°. Ieder, die bewijst, dat hij, of een door hem vertegenwoordigde, de uitvinding vóór den datum van het octrooi openlijk in het koninkrijk had toegepast, gebruikt of verkocht.

Heeft het octrooi de rechten van den waren uitvinder verkort, dan kan deze daarvoor alsnog eene aanvraag doen, en kan de Comptroller hem een octrooi geven, 't welk dan zal aanvangen met den datum van de nietigverklaring, maar ook zal eindigen op het tijdstip, waarop het vervallenverklaarde octrooi geëindigd zou zijn. De actie moet worden ingesteld bij de High Court of Justice, welke den bijstand van een deskundig raadsman kan-, en indien een der partijen zulks verlangt, zelfs moet inroepen.

Een octrooi belet niet het gebruik der uitvinding in eenig vaartuig van andere nationaliteit, zich bevindende binnen het rechtsgebied van den rechter van het Vereenigd Koninkrijk, onder voorwaarde van reciprociteit. Dat gebruik mag echter nooit strekken tot vervaardiging van voorwerpen, welke uit het koninkrijk uitgevoerd worden, noch ten doel hebben ze aldaar te verkoopen. De uitvinder van eenige verbetering aan krijgsmaterialen of krijgsbehoeften kan zijne vinding ten behoeve van den staat afstaan, en haar in het publiek belang geheim doen blijven.

Het tentoonstellen van eene uitvinding of het openbaar maken eener beschrijving daarvan op eenige tentoonstelling, in of buiten Engeland, zal het verkrijgen van een octrooi aan den uitvinder niet beletten, mits deze vóór het tentoonstellen der vinding den Comptroller zijn plan daartoe mededeele, en zijne aanvraag uiterlijk binnen 6 maanden na de opening der tentoonstelling inzende.

De wet bevat ook eenige artt., welke de verhouding tot andere staten regelen, en bepaalt in dat opzicht, dat Engeland met andere staten traktaten zal kunnen sluiten tot onderlinge bescherming der uitvinders. In dat geval zullen de leden van dien staat, indien zij binnen 7 maanden na hunne aanvraag, in het moederland, eveneens in Engeland octrooi vragen, aldaar den voorrang genieten boven alle gelijkluidende aanvragen gedurende dat tijdperk ingediend; de datum van het Engelsche octrooi zal zich richten naar dien van het buitenlandsche. Het verkrijgen van octrooi zal niet belet worden door het publiceeren of gebruiken der vinding in Engeland vóór de aanvraag door den buitenlander. De Koningin kan eveneens de toepasselijkheid der wet van 1883 op de Engelsche bezittingen regelen.

Beroept iemand zich bij den verkoop zijner producten op een octrooi, terwijl dit niet bestaat, dan vervalt hij in eene boete tot 5 pd. St. Eveneens kan de geoctrooieerde ieder ander aanspreken, die hem in advertentiën, circulaires, enz. met vervolging wegens inbreuk op een eigen octrooi bedreigt, en zelfs schadevergoeding krijgen, indien voor deze bedreiging geen grond bestond, tenzij de bedreiger met noodigen spoed eene actie wegens inbreuk op zijn octrooi instelle.

Duitschland.

Duitschland heeft in eene wet van 25 Mei 1877 de octrooien geregeld 1). Lang zal deze echter in haren tegenwoordigen vorm niet meer blijven bestaan, daar er reeds een ontwerp van wijzigingen werd ingediend, waarvan de eerste lezing in den Rijksdag 4 Dec. 1890 plaats had 2). Ik acht het wenschelijk de daarin voorgestelde veranderingen bij de uiteenzetting van het thans vigeerend stelsel aan te geven.

1) cf. J. Kohler: „Deutsches Patentrecht“, 1878, pg. 740, of wel het R. G. Bl. 1877, pg. 501.

2) Entwurf eines Gesetzes betreffend die Abänderung des Patentgesetzes mit Begründung, Berlin, 1890. Carl Heymanns Verlag.

Ieder, die in Duitschland een octrooi verlangt, moet voor elke te octrooieeren uitvinding eene schriftelijke aanvraag doen aan het octrooibureau (Patentamt), en daarin het verlangde duidelijk aangeven. Daarbij moeten gevoegd worden eene beschrijving, die deskundigen de uitvinding terstond nauwkeurig doet kennen, benevens de vereischte teekeningen en modellen, en een bedrag van 20 Mark voor de onkosten van het onderzoek. De aanvraag kan tot op het oogenblik harer publiceering (Ontwerp: tot op het oogenblik, dat tot publicatie besloten wordt) nog gewijzigd worden. Voldoet deze aanvraag niet aan de gestelde eischen, dan zal het octrooibureau den aanvrager gelasten binnen een bepaalden tijd de gebreken op te heffen, en indien dit niet geschiedt, de aanvraag weigeren ('t Ontwerp wijzigt deze bepaling in zooverre, als daarin die bepaalde tijdsruimte vervallen is, daar de verbetering tot op 't oogenblik van de afwijzing moet kunnen geschieden). Voldoet de aanvraag daarentegen wel aan de gestelde eischen, dan onderzoekt het octrooibureau, of het verzoek ingewilligd kan worden, d. i. of de uitvinding aan de volgende vereischten voldoet: zij moet nieuw, voor industrieele exploitatie vatbaar, en de octrooieering niet verboden zijn; bovendien is octrooieering ongeoorloofd, indien de uitvinding aan de beschrijvingen, teekeningen, modellen, werktuigen, inrichtingen of bereidingswijzen van anderen zonder hunne toestemming ontleend is, en zij uit dien hoofde tegen de octrooiverleening zijn opgekomen ('t Ontwerp acht het enkele feit van ontleening voldoende). Ook onderzoekt het octrooibureau, of er geen conflict ontstaat met andere aanvragen of bestaande octrooien. De wet van 1877 bepaalt, dat het octrooibureau de aanvraag afwijst, indien de uitvinding niet aan de 3 eerstgenoemde vereischten voldoet; het Ontwerp heeft echter deze bevoegdheid uitgebreid en deze redactie aangenomen: „Indien het octrooibureau de octrooiverleening uitgesloten acht, weigert het de aanvraag.”

Verboden is de octrooieering van uitvindingen, wier toepassing in strijd zou zijn met de wetten en goede zeden, alsmede van die, welke betreffen voedings- en geneesmiddelen, of chemische producten. Voor eene bepaalde bereidingswijze kan octrooi verleend worden.

Scherp definieert de Duitsche wet het vereischte van nieuwheid in art. 2 door de gevallen, waarin dat karakter *niet aanwezig* is, uitdrukkelijk aldus te formuleeren: Wanneer de uitvinding op 't oogenblik der aanvraag reeds op zulk eene wijze in openbare geschriften beschreven, of in Duitschland zoo openlijk toegepast is, dat deskundigen haar kunnen uitvoeren.

Bestaat er tegen de inwilliging van het verzoek om octrooi geen bezwaar bij het octrooibureau, dan wordt de aanvraag openbaar gemaakt, hetgeen zonder nadeel voor den aanvrager kan geschieden, daar die publicatie eene werking uitoefent, alsof het octrooi reeds verleend ware. De naam van den aanvrager en de aanvraag worden in de Staatscourant gepubliceerd, en daarbij wordt vermeld, dat de uitvinding tegen ongeoorloofde toepassing beschermd is. Tegelijkertijd zijn de beschrijving en alle andere stukken voor een ieder ter inzage aan het octrooibureau ('t Ontwerp bepaalt, dat deze openlegging ook buiten Berlijn bevolen kan worden), tenzij de octrooiaanvraag door den staat gedaan zij ten behoeve van leger of vloot. Het Ontwerp bepaalt, dat in het laatste geval terstond beslist wordt zonder eenige publicatie, zelfs niet die in de Staatscourant, en bevat eene uitbreiding, daar het den aanvrager recht geeft te verzoeken, de publicatie nog gedurende 3 maanden na den datum, waarop daartoe besloten werd, uit te stellen.

Gedurende een tijdperk van 8 weken, te rekenen van af de openbaarmaking, kan ieder schriftelijk, met vermelding der daartoe bestaande gronden, tegen de octrooiverleening protest indienen, 't welk slechts daarop gegrond kan zijn, dat de uitvinding niet nieuw of aan anderen ontleend is (Ontwerp: dat de uitvinding niet voldoet aan de reeds

meer vermelde 3 vereischten, in conflict treedt met vroegere aanvragen of bestaande octrooien, of aan anderen ontleend is, in welk laatste geval slechts de benadeelde zelf protest kan aanteekenen). Na verloop der 8 weken moet het octrooibureau beslissen, doch kan het alvorens aanvrager en deskundigen hooren, en andere maatregelen ter inlichting nemen.

Wordt de aanvraag geweigerd, dan heeft de aanvrager, — geldt de beslissing de octrooiverleening, dan hebben de aanvrager of protesteerende, — gedurende 4 weken recht tegen die uitspraak beroep aan te teekenen, mits zij eene som van 20 Mark storten voor het onderzoek hunner grieven. (Het Ontwerp zegt bovendien, dat dit beroep verworpen wordt, indien het te laat wordt aange-teekend of ongenoegzaam is; dat ook nu het hooren van deskundigen en anderen door het octrooibureau kan plaats vinden; dat belanghebbenden op hun verzoek gehoord moeten worden, ook degene, die beroep aanteekende, wien dit slechts geweigerd mag worden, indien het a priori vaststaat, dat het verhoor van geen invloed op de beslissing der kwestie zijn kan. Berust de uitspraak over het beroep op andere dan de oorspronkelijk aangegeven gronden, dan zal het octrooibureau belanghebbenden vooraf gelegenheid geven zich alsnog te uiten).

Is tot octrooiverleening besloten, dan maakt het bureau dit in de Staatscourant bekend, en geeft het den aanvrager een octrooibrief. Eene gelijke bekendmaking geschiedt, indien het octrooi geweigerd (Ontwerp: of de aanvraag na hare publicatie ingetrokken) wordt, in welk geval de voorloopige bescherming dan geacht wordt nooit te hebben bestaan.

Wil iemand, die niet in Duitschland woont, octrooi verkrijgen in Duitschland, dan moet de aanvraag gedaan worden door een daar gevestigd behoorlijk gevolmachtigd vertegenwoordiger, wiens optreden eveneens vereischt wordt in alle op het octrooi betrekking hebbende civielrechtelijke vorderingen. (t Ontwerp bevat de nieuwe bepaling, dat tegenover andere staten de Rijkskanselier met toestemming

van den Bondsraad een reciprociteitsstelsel zal kunnen voor-
schrijven, waardoor de burgers van dien staat òf geen
octrooi in Duitschland zullen kunnen krijgen, òf slechts onder
beperkende bepalingen). De gedingen zullen in dergelijke
gevallen gevoerd worden voor den rechter van de woonplaats
van den vertegenwoordiger, en anders voor dien rechter,
binnen wiens ressort het octrooibureau gevestigd is.

Is een octrooi verleend, dan wordt dit vermeld in het
octrooieregister, waarin tevens het eindigen, vervallen, nietig-
verklaring, enz. enz.; elk feit, betrekking hebbende op
verleende octrooien, wordt aangegeven. Zoo moet dit ge-
schieden, indien een overdracht plaats vond, daar anders
alle octrooirechten en plichten op den oorspronkelijken houder
blijven rusten. Ieder kan dit register, de beschrijvingen, teeke-
ningen, enz., inzien, tenzij het octrooi aan den staat verleend
werd voor leger of vloot. Het bureau zorgt voor openbaarma-
king der beschrijvingen, teekeningen, enz., in een eigen blad,
en neemt daarin tevens alle bekendmakingen op, welke vol-
gens de octrooiwet in de Staatscourant moeten voorkomen.

Door het octrooi krijgt de geoctrooieerde het recht gedu-
rende een' tijd van 15 jaren, aanvangende met den dag,
volgende op dien der aanvraag, aan ieder ander te verbieden
de geoctrooieerde voorwerpen als uitoefening van bedrijf
te vervaardigen, in den handel te brengen, te verkoopen,
voor zijn bedrijf te gebruiken, of, indien het eene berei-
dingswijze geldt, die toe te passen. 't Octrooi werkt echter
niet tegenover hem, die, op het oogenblik der aanvraag van
den geoctrooieerde, de uitvinding in Duitschland reeds toe-
paste of daarvoor de noodige maatregelen genomen had.
(t Ontwerp voegt er aan toe, dat een zoodanig persoon
bevoegd is de uitvinding ten bate van *zijn eigen bedrijf* in
eigen werkplaatsen of *die van anderen* te gebruiken). Ook
verliest het octrooi zijn kracht, indien de Rijkskanselier
bepaalt, dat het belang van leger of vloot, of het algemeen
nut zulks vereischt. De octrooihouder krijgt dan eene ver-
goeding, welke, bij gebreke van eene minnelijke schikking,

door den rechter wordt vastgesteld. Ook werkt ten slotte het octrooi niet ten opzichte van vaartuigen, welke slechts op eene doorreis in Duitschland vertoeven.

Het octrooirecht gaat over op de erfgenamen, en kan onbeperkt of beperkt overgedragen worden, zoowel onder levenden als bij testament.

Een ander recht van den geoctrooieerde is daarin gelegen, dat hij een aanvullingsoctrooi kan krijgen voor elke uitvinding, welke de verbetering beoogt eener andere vinding, voor welke hij reeds geoctrooieerd is. Het aanvullingsoctrooi richt zich in duur naar het bestaand octrooi.

Tot de verplichtingen van den octrooihouder behoort vooreerst de betaling der octrooirechten, welke uiterlijk drie maanden na den vervaldag moet geschieden. Bij het uitreiken van het octrooi moet de geoctrooieerde eene som van 30 Mark betalen, — ('t Ontwerp eischt betaling hiervan vóór de uitreiking, gedurende de 8 weken na de openbaarmaking der aanvraag, op straffe van het vervallen der aanvraag; wordt het octrooi geweigerd, dan wordt het bedrag teruggegeven), — en voor de volgende jaren een recht, dat, met 50 mark beginnende, elk jaar met 50 mark opklimt. ('t Ontwerp bepaalt, dat het recht binnen de 6 weken na den vervaldag gestort moet zijn, en dat daarna nog weer 6 weken verlengtijd kan worden toegestaan, mits 10 Mark betaald worden). Bewijst een geoctrooieerde zijn onvermogen, dan kan hem tot het derde jaar van zijn recht uitstel van betaling verleend, en indien het octrooi in dat derde jaar eindigt, alles geschonken worden.

Eene andere verplichting bestaat daarin, dat de octrooihouder binnen 3 jaren na het verkrijgen van zijn octrooi aan de uitvinding in Duitschland eene behoorlijke uitvoering moet hebben gegeven, of althans alles gedaan moet hebben om deze te bewerken, en gedurende hetzelfde tijdvak, indien het algemeen belang dit eischt, het toekennen van licentierechten niet mag hebben geweigerd. Schiet hij in deze plichten te kort, dan kan het octrooi vervallen verklaard worden;

voor het laatstgenoemde verzuim echter eerst na eene aanmaning om binnen bepaalden tijd alsnog aan dien plicht te voldoen. Overigens eindigt een octrooi slechts, wanneer de geoctrooieerde daarvan afstand doet, het verschuldigde recht niet betaalt, of wel indien de nietigverklaring wordt uitgesproken. Dit laatste zal in de volgende gevallen kunnen geschieden:

- 1°. Indien de uitvinding niet nieuw, voor industrieele exploitatie of voor octrooieering onvatbaar is;
- 2°. Wanneer de aanvraag eene uitvinding betreft, welke aan de beschrijvingen, teekeningen, modellen, werktuigen, inrichtingen van een ander, of wel aan een door dezen gebruikte bereidingswijze, zonder diens toestemming, ontleend is, doch in dit geval slechts door dien benadeelde;
- (3°. Volgens het Ontwerp: Wanneer het octrooi inbreuk maakt op een vroeger verleend octrooi).

De nietigverklaring of vervallenverklaring wordt slechts uitgesproken, indien zij schriftelijk, met aanwijzing der daartoe bestaande gronden, aan het octrooibureau gevraagd wordt. (t Ontwerp voegt hieraan nog toe, dat, in het boven sub 1°. genoemde geval, het recht nietigverklaring te vragen verjaart door een tijdsverloop van 5 jaren, te rekenen sedert den datum der octrooiverleening; dat voorts bij het verzoek 50 Mark gestort moeten worden, welke echter gerestitueerd worden, indien de beslissing zonder het hooren van belanghebbenden volgt; en dat, indien de klager in het buitenland woont, de geoctrooieerde de „cautio iudicatum solvi” kan eischen, waarvan het bureau het bedrag bepaalt, terwijl het den tijd aangeeft, binnen welken zij gesteld moet worden). Binnen 4 weken moet de geoctrooieerde op de ingestelde vordering antwoorden, anders kan terstond, zonder verder verhoor van belanghebbenden, beslist worden. Komt hij tegen de vordering op, dan kunnen getuigen en deskundigen gehoord worden, zullen de bepalingen der rechtsvordering toegepast, en belanghebbenden gehoord worden. De nietigverklaring werkt erga omnes.

Hij, die opzettelijk inbreuk maakt op het uitsluitend recht van den octrooihouder, wordt gestraft met geldboete of gevangenisstraf, en is verplicht eene schadeloosstelling te betalen, waarvan de rechter het bedrag bepaalt. (Het Ontwerp heeft de verplichting tot schadevergoeding uitgebreid tot het geval van grove nalatigheid). Strafvervolging moet steeds gevraagd worden en het recht daartoe verjaart in 3 jaar; volgt de veroordeeling, dan heeft de octrooihouder het recht dit vonnis op kosten van den veroordeelde te doen publiceeren. Op verlangen van den benadeelde kan elke, op de octrooiwet berustende, schadeloosstelling vervangen worden door eene aan hem te betalen boete tot een bedrag van 10.000 Mark, welke het opleggen van andere straffen niet, het opleggen van verdere schadevergoeding wel uitsluit.

Met eene geldboete van hoogstens 150 M. of hechtenis wordt gestraft: het plaatsen van teekens, welke aan een octrooirecht zouden doen denken, op voorwerpen of verpakkingen, of wel het aanbrengen daarvan op openbare aankondigingen, reclames, enz., terwijl zij tot de valsche meening zouden kunnen aanleiding geven, dat de daarin vermelde voorwerpen geoctrooieerd zijn.

Veel omvangrijker dan de taak van de Patent Office in Engeland is volgens bovenstaande uiteenzetting de werkring van het Patentamt, 'twelk wegens het nauwkeurig, ingrijpend, voorafgaand onderzoek in octrooizaken aan hoge eischen moet voldoen. Het Patentamt is gevestigd te Berlijn, en bestaat uit minstens 3 vaste en verder uit tijdelijke leden en uit bureaupersoneel. Van de vaste leden moeten minstens 3 de bevoegdheid bezitten tot het bekleeden van rechterlijke- of hooge administratieve betrekkingen, terwijl de wisselende leden aan het vereischte van deskundige in eenigen tak van nijverheid moeten voldoen; deze laatsten worden voor 5 jaar benoemd. Het octrooibureau moet aan den rechter op diens verzoek advies geven; eveneens moet deze het bureau bijstaan, b. v. indien getuigen of deskundigen weigeren te verschijnen. Het Patentamt is verdeeld

in 7 Afdeelingen om het onderzoek der aanvragen te vergemakkelijken; de afdeelingen worden van te voren telkens voor minstens 1 jaar samengesteld. De afd. I en II zijn voor uitvindingen op het gebied der mechanische techniek; afd. III en IV voor die in de chemische techniek; afd. V en VI voor vindingen, welke tot beide gebieden behooren, en afd. VII beslist over de vervallen- en nietigverklaring, met beroep op het Reichs-Oberhandelsgericht. Een lid kan deel uitmaken van verschillende afdeelingen; deskundigen kunnen om advies aan de afdeelingen toegevoegd worden. Vooral op de bepalingen over het Patentamt stelt het ingediend ontwerp talrijke en ingrijpende wijzigingen voor. Van groot belang voor de kennis van den werkkring van dit bureau is de keizerlijke verordening van 18 Juni 1877, welke de inrichting, taak en procedure voor het Patentamt geregeld heeft.

Zwitserland.

Ten slotte nog een blik geslagen in de Zwitsersche wet van 29 Juni 1888 1), daar deze in vele opzichten eigenaardig is, en wel 1°. omdat zij tot stand kwam in een land, dat, evenals Nederland, langen tijd een krachtig verzet toonde tegen elk octrooistelsel; 2°. daar zij van zeer jongen datum is; 3°. om de zeer bijzondere bepalingen, die zij in de regeling van eenige hoofdpunten aangenomen heeft. Bij de wet van 1888 behoort de Vollziehungsverordnung van 12 Oct. 1888 2).

Een bijzonder voorschrift bevat reeds terstond art. 1 der wet, 'twelk voor de mogelijkheid van octrooieering eener uitvinding deze drie vereischten stelt: nieuwhed, vatbaarheid

1) Schweizerisches Bundesgesetz betreffend die Erfindungspatente, vom 29. Juni 1888. Bern, 1888.

2) Vollziehungsverordnung zum Bundesgesetz vom 29. Juni 1888, betreffend die Erfindungspatente, vom 12. Oktober 1888.

voor industriele exploitatie, en het bestaan van een model der vinding. Dit laatste vereischte doet zich gevoelen bij de octrooiaanvraag, want, terwijl Zwitserland daarvoor overigens bepalingen voorschreef als die, welke wij ook elders aantreffen, eischt het behalve aanvraag, beschrijving en teekeningen, bovendien het bewijs, dat er een *model* der toepassing van de uitvinding, of wel een *surrogaat* daarvan (bv. photographische opneming) aanwezig is. De Bondsraad heeft echter in eenige gevallen het bijvoegen van een *model verplichtend* gesteld.

Bij de aanvraag moet nog gevoegd worden eene som van frs. 40.— (frs. 20 voor onkosten van het onderzoek, en frs. 20 voor het octrooierecht van het eerste jaar, welke laatste worden gerestitueerd als het octrooi geweigerd wordt), en eene lijst der overgelegde stukken en voorwerpen. De aanvraag geschiedt aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, een onderdeel van het Departement van Buitenl. Zaken.

Is aan al deze vereischten voldaan, doch bestaat er geen model of surrogaat daarvan, dan is octrooi verleening natuurlijk onmogelijk, doch wordt een *voorloopig octrooi* verleend, en hierin uit zich de tweede bijzonderheid der Zwitsersche wet, welke dus twee soorten octrooien erkent. De werking van het voorloopige octrooi bestaat daarin, dat het den houder daarvan, met uitsluiting van alle anderen, gedurende een tijdperk van twee jaren, recht geeft op een definitief octrooi, en dat het vervalt, indien het model niet binnen dien tijd verschenen is; de houder is echter onbevoegd gedurende die beide jaren eene actie wegens namaak in te stellen. Het definitieve octrooi wordt geacht aangevangen te zijn met het voorloopige, maar geeft geen recht eene actie in te stellen wegens inbreuk op het octrooierecht gemaakt tijdens den duur van het voorloopige octrooi.

Eene andere bijzonderheid vertoont Zwitserland op het gebied van het octrooisysteem, daar het een „*système de l'avis préalable*” aannam. Een voorafgaand onderzoek zooals in Duitschland bv. ontbreekt hier, en er is meer overeen-

komst met het stelsel van bloote aanmelding, 'twelk Frankrijk huldigt, met deze uitbreiding echter, dat het octrooibureau, indien dit meent, dat de uitvinding, ingeval zij geotrooieerd wordt, toch volgens de wet voor nietigverklaring vatbaar is, den aanvrager dit vertrouwelijk mededeelt, die dan verder naar eigen goedvinden moet handelen, en de aanvraag kan intrekken of het octrooi aannemen. Op den aanvrager rust dus alle verantwoordelijkheid, en het octrooi bewijst noch de nieuwhed, noch de waarde der geotrooieerde uitvinding.

Ook in Zwitserland volgt na de octrooiverleening de inschrijving in het octrooiregister, 'twelk eveneens geschiedt ten aanzien van elk later feit betrekking hebbende op bestaande octrooien. Het octrooibureau zorgt voor het publiceeren der voorloopige en definitieve octrooien, van het eindigen daarvan, van plaats gehad hebbende veranderingen, enz. enz.; ook de beschrijvingen en teekeningen worden openbaar gemaakt, en tegen lagen prijs worden afschriften afgegeven, tenzij de geotrooieerde verzoekt dit alles alsnog 6 maanden uit te stellen met het oog op aanvragen, die hij ook in het buitenland wil doen. Die afschriften worden aan verschillende colleges en nijverheidsmusea gratis toegezonden. Het bureau geeft mondeling of schriftelijk alle mogelijke inlichtingen betreffende het register.

Voor personen, die aldaar niet wonen, moet ook in Zwitserland een vertegenwoordiger de aanvraag doen, alsmede ter handhaving hunner octrooirechten optreden.

De geotrooieerde krijgt door het octrooi het recht gedurende 15 jaren, met uitsluiting van ieder ander, de geotroovinding toe te passen of in den handel te brengen; geldt het een werktuig, machine, enz., dan strekt dit recht zich ook uit tot het gebruik voor industrieele doeleinden. Had iemand op het oogenblik der aanvraag van den geotrooieerde het voorwerp der uitvinding reeds in gebruik, of daartoe de noodige maatregelen getroffen, dan werkt het octrooi niet tegenover hem. De octrooihouder mist echter elk recht eene actie wegens namaak in te stellen, indien hij niet

voldaan heeft aan de wettelijke bepaling, die hem gebiedt op alle geoctrooieerde artikelen of hunne verpakking het Zwitsersche kruis (☞) met het octrooinummer te plaatsen.

Hij moet op den eersten dag van het octrooi-jaar een recht betalen, dat het eerste jaar frs. 20 bedragende, voor de verdere jaren telkens met frs. 20 opklimt, en binnen drie maanden na den vervalldag voldaan moet worden, wil het octrooi niet vervallen. Ook kan het recht voor verscheidene jaren vooruit betaald worden, in welk geval terugbetaling volgt, indien het octrooi eerder eindigt. De geoctrooieerde ingezetene kan, indien hij zijn onvermogen bewijst, gedurende de 3 eerste jaren van zijn recht uitstel van betaling krijgen, en de daarvoor verschuldigde rechten zullen hem geschonken worden, indien het octrooi in het begin van het vierde jaar vervalt.

Verbeterd de geoctrooieerde zijne vinding, dan kan hij, tegen betaling van frs. 20, daarvoor een aanvullingsoctrooi verkrijgen, 'twelk tegelijk met het hoofdoctrooi eindigt.

Eigenaardig is ook de regeling van den licentieplicht, die niet onbepaald geboden is, doch beperkt tot twee gevallen van directen-, en een van indirecten dwang. Indirect is hij voorgeschreven door de bepaling, dat het octrooi vervalt, indien het geoctrooieerd artikel uit het buitenland wordt ingevoerd, terwijl de geoctrooieerde geweigerd heeft aan Zwitsers, op hun verzoek, op billijke voorwaarden licentierechten te verleen; direct door art. 12, bepalende 1°. dat degene, die octrooi verkreeg voor eene uitvinding, welke tengevolge van eene reeds geoctrooieerde andere vinding niet toegepast kan worden, van dien vroeger geoctrooieerde een licentierecht kan eischen, indien diens octrooi drie jaar oud is, en zijn eigen vinding voor de industrie van buitengewoon belang is; 2°. dat in een dergelijk geval de oudst geoctrooieerde op zijne beurt een licentierecht van dien verbeteraar kan vorderen, mits beide uitvindingen in onmiddellijk verband staan. Ontstaat er strijd, dan beslist de Bondsrechter.

Het octrooi kan door erfopvolging overgaan, onder levenden

geheel of gedeeltelijk overgedragen worden, eveneens voorwerp van pandrecht zijn. Tegenover derden werken deze veranderingen echter eerst, nadat zij in het register vermeld zijn.

Indien het algemeen belang zulks vordert, kan de uitvinding onteigend en daardoor eigendom van den Bond of wel gemeen goed worden. De Bondsrechter bepaalt de onteigeningssom.

Het octrooi eindigt, behalve op de reeds aangegeven wijzen, voorts nog, indien de octrooihouder schriftelijk zijn recht bij het bureau opzegt, indien de vervallenverklaring wordt uitgesproken op grond, dat de uitvinding binnen 3 jaren na de aanvraag niet toegepast werd, en door nietigverklaring. Deze kan door belanghebbenden op de volgende gronden gevraagd worden:

- 1°. Dat de uitvinding niet nieuw of voor industrieele exploitatie onvatbaar is; het eerste vereischte ontbreekt volgens art. 2 dan, wanneer de uitvinding op het oogenblik der aanvraag reeds zóó bekend was in Zwitserland, dat deskundigen haar konden toepassen;
- 2°. Indien een ander bewijst de uitvinder of diens rechtverkrijgende te zijn;
- 3°. Indien de geoctrooieerde octrooi aangevraagd heeft voor iets anders dan de wezenlijke uitvinding, met het oogmerk anderen te bedriegen;
- 4°. Indien de beschrijving en teekeningen onvoldoende zijn om deskundigen in staat te stellen de vinding toe te passen, of wel met het model niet overeenstemmen.

Indien Zwitserland met eenigen anderen staat dienaangaande een traktaat gesloten heeft, zullen de leden van dien staat, binnen 7 maanden na de aanvraag aldaar, ook in Zwitserland octrooi aanvragende, den voorrang genieten boven alle andere aanvragen in dien tusschentijd voor dezelfde vinding gedaan, welk voorrecht ook toegekend wordt aan Zwitsers, die eerst in dien vreemden staat eene aanvraag deden, en eerst daarna in hun eigen land.

Uitvinders, die hunne producten op Zwitsersche tentoonstellingen willen inzenden, kunnen dit doen zonder vrees voor aanvragen van anderen of voor eene mogelijke publicatie, mits zij zekere formaliteiten verrichten, en hunne aanvraag om octrooi doen binnen 6 maanden na den dag, waarop hun product tot de tentoonstelling werd toegelaten. Heeft eene internationale tentoonstelling plaats in een land, waarmede Zwitserland een traktaat sloot, dan geldt eene door dien staat verleende tijdelijke bescherming ook voor Zwitsersche artikelen, doch slechts gedurende 6 maanden.

Blijft van de opbrengst der octrooirechten een saldo over, dan moet dit volgens de wet in de eerste plaats besteed worden voor de oprichting van nijverheidsbibliotheken, en het verbreiden der openbaarmakingen; in de tweede plaats om het onderzoek van het bureau of het verleende octrooi soms voor nietigverklaring vatbaar zou zijn, en daardoor dus het van tevoren waarschuwen der aanvragers te bevorderen.

De aan den namaak gewijde titel bepaalt, dat zij, die geoctrooieerde voorwerpen namaken of zonder verlof gebruiken, nagemaaakte voorwerpen verkoopen, veil houden, in den handel brengen of in Zwitserland invoeren, en hunne medeplichtigen, zoowel met eene strafactie als met eene civiele actie aangesproken kunnen worden, indien er opzet aanwezig is; is dit niet aanwezig, dan blijft slechts de civiele actie tot schadevergoeding bestaan. Ook kan de rechter inbeslagneming bevelen, en kunnen de inbeslaggenomen goederen geconfisceerd worden, om daarmede de schadevergoeding en boete te voldoen. Volgt vrijspraak, dan kan niettemin de vernietiging van de, voor den namaak bestemde werktuigen, enz., bevolen worden. De rechter kan eveneens publicering van het vonnis van veroordeeling, op kosten van den veroordeelde, gelasten.

Tracht iemand het publiek te misleiden door zijne artikelen, circulaires, aankondigingen, enz., van octrooi nabootsende teekens te voorzien, dan is hij strafbaar.

HOOFDSTUK III.

WENSCHEN EN VOORSTELLEN BETREFFENDE EENE NEDERLANDSCHE OCTROOIWET.

Ik ga nu over tot de beantwoording der vraag: „aan welke eischen eene toekomstige Nederlandsche Octrooiwet zou moeten voldoen.”

Zooals uit vorige bladzijden van dit proefschrift gebleken is, werd bovenstaande vraag reeds vóór mij beantwoord door de Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche Octrooiwet in hare Ontwerp-Wet 1). Dat Ontwerp is m. i. verre van onverdienstelijk, en ik word in die meening gesteund door Mr. Patijn's oordeel daarover: „dat hij zich in hoofdzaak gaarne aan het Ontwerp aansluit, en dat de wetgever, zoo hij ooit de handen aan den ploeg slaat, het zwaarste gedeelte zijner taak door de Vereeniging van Voorstanders gedaan zal vinden”, en door de woorden van Prof. Mr. d'Aulnis de Bourouill, die zegt „dat de proeve blijken draagt van ernstige studie.” Wordt tot de wettelijke regeling der octrooien besloten, dan zal dit Ontwerp ongetwijfeld groote diensten bewijzen bij de samenstelling der nieuwe bepalingen, en in vele gevallen de juiste beslissing der zich voordoende kwestieën aangeven. Dit neemt echter niet weg, dat tegen die proeve vele ernstige bedenkingen geopperd zijn, en velen, blijkens de bespreking van het octrooivraagstuk in de Vereeniging tot

1) „Octrooien voor Uitvindingen”. Proeve van een Ontwerp-Wet, uitgegeven door de Vereen. v. Voorst. eener Nederl. Octrooiwet. Amsterdam, Metzler & Basting, 1889.

bevordering van Fabrieks- en Handwerksnijverheid 1), en de inleiding van die kwestie in de Vergadering van het Departement Utrecht der Maatschappij tot bevordering van Nijverheid door Prof. d'Aulnis 2), daarin ingrijpende wijzigingen aangebracht zouden willen zien, alvorens zij tot wet verheven werd.

In de volgende bladzijden wensch ik nu de wijze aan te geven, waarop naar mijne bescheiden meening de hoofdpunten in de octrooieregeling door eene eventueele wet geregeld zouden moeten worden. Tot die hoofdpunten behoort zeker in de eerste plaats gerekend te worden het octrooistelsel, dat die wet zal huldigen, aangezien daarvan hare geheele inrichting afhankelijk is.

Onafscheidelijk verbonden aan elke octrooiwetgeving is eene bepaalde procedure, waarbij het octrooierecht gevraagd en vastgesteld wordt. Deze procedure is noodig om aan het licht te brengen van welke uitvinding men het tijdelijk en uitsluitend genot verlangt, en om te bepalen, welke rechten de staat den uitvinder of diens rechtverkrijgenden tegenover derden tijdelijk verleent. Dit nu geschiedt door de aanvraag en den daarop gegronde octrooibrief, welke beide eene omschrijving van de, in het octrooi vervatte, aanspraken inhouden; maar, terwijl men ten aanzien dier aanvraag in de verschillende octrooiwetgevingen eene groote gelijkvormigheid kan waarnemen, en daarvoor overal ongeveer gelijke formaliteiten voorgeschreven vindt, vertoonen diezelfde wetten eene groote verscheidenheid in de wijze, waarop zij het verleen van octrooien door den staat geregeld hebben. De wijze, waarop dit geschiedt, duidt men aan met den naam octrooistelsel.

In het octrooierecht komen voornamelijk drie octrooistelsels

1) Verslagen der 37^e, 38^e en 39^e Algm. Verg. van 1888, 1889 en 1890.

2) De Economist 1890, pg. 389, sq. „Wederinvoering van Octrooien in Nederland”, door Prof. d'Aulnis de Bourouill.

voor, waarvan de in het vorige hoofdstuk opgenomen wetten ons voorbeelden geven.

1. *Het stelsel van voorafgaand onderzoek* (Vorprüfungsverfahren, Examen préalable), waarbij vóór de octrooi-verleening door een bepaald daartoe aangewezen staatsorgaan onderzocht wordt, of de uitvinding nieuw, voor industrieele exploitatie en octrooieering vatbaar is. Het geldt in N.-Amerika.

2. *Het ontbreken van elk voorafgaand onderzoek* (Anmeldungsverfahren), waarbij het octrooi verleend wordt, zoodra eenige wettelijke formaliteiten nagekomen zijn; indien, zooals men het uitdrukt, de aanvraag regelmatig geschied is, en waarbij alle verder onderzoek naar nieuwhed, enz., door een bijzonder lichaam achterwege blijft. Men vindt het in Frankrijk en België.

3. *Het Oproepingstelsel* (Aufgebotverfahren), waarbij, zoodra de aanvraag aan de wettelijke formaliteiten voldoet, die aanvraag, de beschrijving en de teekeningen gepubliceerd worden, om ieder daarmede bekend te maken en gelegenheid te geven vóór de octrooi-verleening zijne bezwaren in te brengen. Het is het stelsel der Engelsche Wet van 1883.

Duitschland heeft in de wet van 1877 het eerste en laatste stelsel vereenigd, zoodat daar een voorafgaand onderzoek plaats heeft, gevolgd door publicatie der aanvraag en oproeping van hen, die bezwaren tegen de octrooieering zouden willen te berde brengen. Zwitserland met zijn système de l'avis préalable wijkt slechts in zeer geringe mate van het Fransche stelsel af 1).

Welk van deze stelsels zou eene eventueele Nederlandsche wet moeten huldigen, ziedaar wat ik in de eerste plaats wensch te beantwoorden.

Talrijk zijn de argumenten ten voordeele en ten nadeele der verschillende stelsels aangevoerd, en de Franschen ver-

1) cf. Hoofdstuk II.

dedigen met evenveel vuur hun stelsel zonder „examen préalable”, als de Duitschers dit afkeuren en den lof verkondigen van hun Vorprüfungsverfahren.

Het stelsel van eenvoudige aanmelding heeft deze verdiensten, dat het eenvoud en snelheid van handeling vooropstelt. Er behoeft slechts nagegaan te worden, of bij het doen der aanvraag eenige vormen zijn inachtgenomen, hetgeen weinig tijd vordert, en hierna kan het octrooi terstond uitgereikt worden. Dit brengt mede, dat het bureau, met de uitreiking belast, door een gering aantal personen bezet kan zijn, waardoor de bezoldigingskosten voor dat lichaam gering, en dus het te heffen octrooirecht laag kan wezen. Veel invloed op het huldigen van dit stelsel heeft ook uitgeoefend de zekerheid, waarmede de aanvrager zijn doel bereikt, nu hij niet bloot staat aan de beoordeeling door vakgenooten, die in zekere gevallen minder doorzicht zullen kunnen hebben, wier oordeel in hunne hoedanigheid van concurrenten gevaar loopt niet altijd geheel onpartijdig te zijn, die den uitvinder misschien vijandig zijn. Deze zekerheid bestaat m. i. echter slechts in schijn: zoodra toch het octrooi verleend is, kan tegen den geotrooieerde door ieder eene actie ingesteld worden, en zal nu wel de *rechter* moeten beslissen, doch zal deze noodzakelijk vooraf een advies van *deskundigen* moeten inwinnen, en zoo zullen deze laatsten ook in dit geval hun invloed kunnen doen gelden.

Het nadeel van dit stelsel is de geringe waarde, die men aan het octrooi moet toekennen, 'twelk niet anders is, als een bewijs van inschrijving in het octrooiregister. Belanghebbenden, die zich tegen de octrooi verleening zouden willen verzetten, moeten tot na de uitreiking met het indienen hunner bezwaren wachten; de industrie verkeert na de octrooieering in onzekerheid omtrent het al of niet bestaan der nieuwe vinding, daar niemand een recht van verzet had; processen worden in de hand gewerkt.

Moeten wij nu daarom het voorbeeld van N.-Amerika en van Deutschland volgen, en een voorafgaand onderzoek in-

voeren? Ik geloof het niet. Een dergelijk onderzoek heeft veel voor; het verhoogt de waarde der verleende octrooien ongetwijfeld in hooge mate, het is een behoedmiddel tegen onnutte octrooien, en beschermt aanvragers te goeder trouw tegen eigen dwalingen. Het onderzoek moet echter geschieden door een octrooibureau, dat uit een groot aantal kundige personen moet bestaan, en aanzienlijke kosten voor bezoldiging dier ambtenaren eischt. Toch zouden deze kosten, indien zij de eenige schaduwzijde van dit stelsel waren, den doorslag niet mogen geven, en zou daarom alleen het stelsel niet moeten worden afgekeurd. Belangrijker is echter, dat onder de deskundigen nog zeer veel strijd heerscht aangaande het nut van het voorafgaand onderzoek, en het een feit is, dat ook bij het bestaan van een dergelijk stelsel dikwijls dwalingen zijn voorgekomen, en nuttige uitvindingen aan de maatschappij zijn onthouden, zoodat de beoogde resultaten daarmede niet geheel worden verkregen 1). Dit blijkt ook uit de volgende woorden, die de Hr. Münch in de zitting van den Duitschen Rijksdag van 4 Dec. 1890 sprak: „Wenn überhaupt die Vorprüfung die Garantie dafür bieten würde, dasz das Patent ein gutes ist, dasz es zu bestehen werth ist, dann würden sich alle Industriellen dafür begeistern. Aber wie kommt es denn, dasz von 50.000 ertheilten Patenten heute nur noch 4000 bestehen? Das Patentamt hat geprüft,

1) „In einem Vortrage vor dem Verein zur Beförderung des Gewerbflusses feierte ein namhaftes Mitglied der preussischen Prüfungsbehörde zwei Erfindungen: Bessemer's Stahlbereitung und Siemens' Regenerativöfen, als die beiden grossen Etappen auf der Bahn des Fortschritts des Eisenhüttengewerbes. Mit jeder dieser Erfindungen habe die Eisen-, und Stahlerzeugung einen dauernden Aufschwung genommen und eine neue Stufe erstiegen. Dennoch sind beide Erfindungen von derselben preussischen Prüfungsbehörde als *nicht neu* von der Patentirung zurückgewiesen worden". Aldus Dr. Klostermann in „Das Patentrecht" in Endemann's Handbuch des Deutschen Handels-, See- und Wechselrechts. Dl. II, pg. 337, noot.

es hat erklärt, die Patente werden zugelassen, es hat damit ein Aushängeschild den Patentsuchern gegeben, dasz sie sagen können, das Patentamt had sorgfältig geprüft, dieses Patent musz deshalb gut sein. Aber schon nach zwei Jahren sind 50 Prozent von all den Patenten, die ertheilt sind, von der Bildfläche verschwunden. Es ist also thatsächlich in den meisten Fällen etwas patentirt, was sich im Gewerbe später durchaus nicht bewährt hat. Ich bin deshalb der Ansicht, dasz die Vorprüfung, wie sie bis jetzt bestanden hat, durchaus keine Garantie für die Industrie giebt, dasz nur etwas wirklich Gutes patentirt wird. — Es gehört auch zu den Beschwerden und Unzuverlässigkeiten, die sich beim Vorprüfungsverfahren herausgestellt haben, dasz nach und nach eine andere Praxis beim Patentamt sich herausgebildet hat. Es ist früher laxer verfahren, allmählich haben strengere und strengere Ansichten Platz gegriffen, schlieszlich kann es dahin kommen, dasz heute nicht mehr patentirt wird, was vor zehn Jahren patentirt worden ist, nur weil andere Anschauungen im Patentamt eingetreten sind. Ich bin auch für ein Vorprüfungsverfahren, und zwar im Wege des Aufgebotverfahrens; es soll nicht die Reichsregierung resp. das Patentamt vorprüfen, sondern man soll es der Industrie und den Interessenten überlassen, die erste Vorprüfung vorzunehmen, nur über Kontroversen soll im Patentamt befunden werden 1).

Niet zonder gewicht is ook hetgeen ik met betrekking tot de N. Amerikaansche octrooiwet las in het Aprilnummer van „The Law Quarterly Review” 1891, waarin A. Wood Renton deze wet verdedigt, maar niettemin op de tegenwerping „that the American official examination is a failure, that it secures neither the exclusion of old nor the protection of new inventions, and that it gives rise to endless delay and expense” 2), genoodzaakt is te antwoorden „That

1) Verhandlungen des Reichstags. 1890, pg. 791.

2) The Law Quarterly Review. April 1891, pg. 155.

mistakes in the conduct of preliminary examination have occurred, and may occur again, is of course indisputable."

Voegt men daarbij nu nog, dat men bij dit stelsel wel een bureau bezit met flinke krachten, uitstekende, al is het dan ook misschien niet altijd geheel onpartijdige deskundigen, bezet, doch dat men zich hunne medewerking evenzeer op andere, voor den staat goedkoopere, wijze kan verzekeren, dan zijn dit m. i. gronden genoeg om ook het stelsel van voorloopig onderzoek voor Nederland te veroordeelen, en liever met het Ontwerp der Voorstanders 1) mede te gaan, dat het oproepingstelsel aangenomen heeft. Dit stelsel toch heeft deze verdiensten, dat het vele der aan de beide andere stelsels verbonden voordeelen in zich sluit, en vele der daaruit voortvloeiende nadeelen terzijde stelt. Een omvangrijk, in afdeelingen verdeeld, octrooibureau kan hier gemist worden, zoodat de staat uit een finantieel oogpunt dit stelsel allicht zal verkiezen boven dat van voorafgaand onderzoek. Tevens is de waarde van het octrooi veel grooter, dan bij het stelsel van bloote aanmelding; door de oproeping en publicatie der aanvraag roept men de hulp in, en verzekert de staat zich de medewerking van deskundigen en van allen, die bij de beslissing belang hebben. Die belanghebbenden toch zullen er de voorkeur aan geven vóór de uitreiking van het gevraagde octrooi hunne bezwaren in te brengen, en niet wachten om eerst later eene actie tot nietigverklaring in te stellen, waardoor dit stelsel den octrooiaanvrager eene groote garantie verschaft tegen later tegen hem in te stellen acties. Op deze wijze worden de deskundigen dus onbezoldigde helpers. De aan dit stelsel noodzakelijk verbonden publicatie der aanvraag waarborgt de openbaarheid van het onderzoek, waardoor een partijdig oordeel, zoo al niet onmogelijk gemaakt, dan toch grootendeels voorkomen wordt.

1) Dezen naam zal ik voortaan korthedshalve geven aan het ontwerp der Vereeniging van Voorstanders eener Nederlandsche Octrooiwet.

Zal dit stelsel dat van voorafgaand onderzoek door bekwame deskundigen dus reeds nabij komen, zoo zal dit m. i. nog sterker het geval zijn in een klein land als Nederland. In staten met een klein grondgebied zal het argument tegen het oproepingstelsel aangevoerd: „dat het niet mogelijk is *alle* octrooien te kennen,” zwakker zijn dan in groote staten; maar juist dat spreken van *alle* octrooien is m. i. niet van zekere overdrijving vrij te pleiten. Zal het toch niet reeds voldoende zijn, indien de industrieel met de, op den door hem beoefenden tak van nijverheid betrekking hebbende octrooien bekend is, en zelfs ook dit niet altijd noodig zijn en het stelsel reeds groote diensten bewijzen, indien ieder de gepubliceerde aanvraag aan eigen octrooien wil toetsen, en nagaan, of daarop door de verleeping van het gevraagde octrooi soms inbreuk gemaakt zou worden?

Van hoe groote beteekenis het oproepingstelsel is, blijkt ook uit de vertoogen der Duitsche schrijvers, die steeds van hun *Vorprüfungsverfahren* spreken, alsof dit uitsluitend, zonder meer, door hen werd toegepast, terwijl het een *Vorprüfungsverfahren volgens de Deutsche wet*, d. i. eene vereeniging van voorafgaand onderzoek met oproeping van anderen is. Uit de woorden dier schrijvers volgt duidelijk, dat het Duitsche stelsel juist daarom zoo goed werkt, omdat daaraan een *Aufgebotverfahren* verbonden is, en vooral dit laatste zooveel nut bewijst. Dit blijkt ook uit Klostermann's lofrede op het Duitsche stelsel, waarbij hij van het stelsel van zuiver voorafgaand onderzoek zegt, dat „eine Untersuchung von Amts wegen durch das Patentamt über die Neuheit der angemeldeten Erfindungen nur mit grossen Schwierigkeiten und mit unsicherem Erfolge angestellt werden kann” 1).

Gelijk ik zeide, heeft het Ontwerp der Voorstanders het

1) Klostermann, bij Endemann, t. a. p., pg. 337.

stelsel van oproeping aangenomen, en in de artt. 26—34 vindt men dit dan ook geregeld. Kan ik mij met den inhoud dier bepalingen in hoofdzaak vereenigen, zoo zou ik toch tegen een paar dier artt. bezwaar hebben, nl. tegen de artt. 31 al. 2 en 32 al. 2. Mijne aanmerking op het laatste hangt samen met mijne opvatting, dat de werking eener toekomstige Nederlandsche octrooiwet zich zou moeten bepalen tot het Rijk in Europa.

Art. 31 al. 2 luidt als volgt: „De opgave van den dag der openbaarmaking, de plaats der ter visie legging met den naam en woonplaats van den aanvrager en eene korte aanwijzing, waaruit de aard der uitvinding te erkennen is, geschiedt binnen één maand na het begin der ter visie legging, in de Nederlandsche Staatscourant.” Deze bepaling verzekert m. i. niet genoegzaam het groote doel, 'twelk men met het aangenomen stelsel tracht te bereiken. Een eerste vereischte voor het welslagen daarvan is toch, dat aan de uitvinding openbaarheid gegeven en dat zij ieder zooveel mogelijk medegedeeld worde, wil men zeker zijn van de medewerking der belanghebbenden; maar ook, dat die medewerking gemakkelijk gemaakt worde, en daartoe is eene dergelijke aankondiging in de Staatscourant alleen, volgens mijne meening, onvoldoende. Zij dwingt industrieelen, die niet in de onmiddellijke nabijheid van het bureau wonen, tot verschillende, met verwijdering uit hun woonplaats en met kosten verbonden, maatregelen, en ik zou daarom willen voorstellen, dat van de aankondiging onder vermelding van het n°. der Staatscourant melding gemaakt werd ook in eenige hoofdbladen, en voor een ieder de mogelijkheid geopend, op verzoek, tegen lagen prijs, afschriften van die aanvraag te bekomen.

Art. 32 al. 2 bevat de volgende bepaling: „Wanneer binnen zes maanden, van den dag der openbaarmaking af, geen gegronde bezwaren door derden zijn ingebracht tegen het verleenen van het octrooi,.... wordt het definitieve octrooi verleend, enz.” Ook deze bepaling zou ik gaarne

gewijzigd zien, en wel in dien zin, dat de termijn van zes maanden ingekrompen werd tot een' van drie maanden. Een termijn van zes maanden is m.i. te lang en niet voldoende te rechtvaardigen. De voorgestelde bekorting zou, volgens mijn oordeel, in het belang zijn én van den aanvrager, én van het publiek, welke er beiden groot belang bij hebben, dat de toestand van onzekerheid, waarin men ten aanzien van het octrooirecht na de aanvraag en vóór de octrooi-verleening verkeert, tot den kortst mogelijken duur beperkt worde.

Ten slotte zou ik de bepalingen betreffende de uitreiking van octrooien nog willen aangevuld zien met een dergelijk voorschrift, als wij ook aantreffen in de Zwitsersche wet en het Duitsche Ontwerp 1), waarbij den aanvrager bevoegdheid toegekend wordt (met het oog op door hem ook in andere staten in te dienen aanvragen) het bureau te verzoeken de publicatie daarvan alsnog een paar maanden uit te stellen. Daardoor wordt voorkomen, dat eene publicatie in Nederland octrooiaanvragen ook in andere landen zou kunnen schaden, hetzij omdat de vreemde wet die publicatie op zich zelf als een beletsel voor de octrooieering aldaar beschouwt, hetzij omdat de publicatie tot andere, octrooi-verleening in het buitenland belettende, openbaarheid zou kunnen aanleiding geven.

Aan wien moet het recht een octrooi aan te vragen worden toegekend, alleen aan den uitvinder of ook aan anderen? Dit is eene tweede vraag, welke zich voordoet, en die in verschillenden zin door de wetgevingen is opgelost. Zullen wij doen als Engeland en alleen den uitvinder tot het verzoek toelaten of ook anderen daartoe recht geven?

1) Bundesgesetz betreffend die Erfindungspatente vom 29. Juni 1888, art. 23, al. 4.

Entwurf eines Gesetzes betreffend die Abänderung des Patentgesetzes, art. 23, al. 3.

Het hoofddoel, 'twelk men met octrooiverleening, bescherming des uitvinders tegen namaak, beoogt, is, zooals ik reeds vroeger betoogde, den uitvinder de vruchten zijns arbeids te verzekeren. Dit doel nu kan men bereiken op directe wijze, door alleen den uitvinder de bevoegdheid te verleen en voor zijne vinding een octrooi aan te vragen, doch evenzeer op indirecte wijze, indien men ook zijnen rechtverkrijgenden een dergelijk recht toekent. En wanneer nu, ook bij toelating van dat indirecte middel, niet alleen den uitvinder het loon voor zijn arbeid verzekerd wordt, maar eveneens de overige argumenten, die ik in mijn eerste hoofdstuk in het belang van een octrooistelsel aanvoerde, hun volle kracht behouden, dan is er m. i. geen grond aanwezig om het recht van octrooiaanvraag tot den uitvinder te beperken. Meestal zal de aanvrager van het octrooi tevens de uitvinder zijn, doch het kan evenzeer gebeuren, dat de uitvinder van alle verdere moeite af wil zijn, en er de voorkeur aan geeft, zijne vinding terstond aan een ander of aan eene vereeniging te verkoopen. Waarom nu aan een dergelijken gang van zaken beletselen in den weg te leggen? Is er iets tegen, dat hij zijne uitvinding aan derden mededeelt en hun zijn geheim verkoopt, het aan die personen overlatende daarvoor octrooi aan te vragen? Het geval zal zich kunnen voordoen, dat A. de eigenlijke uitvinding gedaan heeft, doch dat B. in zijne hoedanigheid van industrieel de meeste geschiktheid bezit haar zoodanig te exploiteeren, dat zij voor de maatschappij het vruchtbaarst en nuttigst zal zijn; waarom dan B. van het recht van octrooieering uit te sluiten, indien A. hem zijne vinding verkoopen wil, en het slechts A. toe te kennen? — Een ander geval, dat zich zal kunnen voordoen, bestaat daarin, dat de uitvinder niet overtuigd is van de vatbaarheid zijner vinding voor industriele exploitatie, en dus geen onkosten durft te maken, wel echter een derde. Waarom ook in een dergelijk geval octrooiverleening te weigeren? Neen, wanneer de staat het billijke en nuttige van een octrooistelsel

erkent, dan moet hij beschermend optreden, zoodra eene nieuwe vinding de nijverheid wederom eene schrede voorwaarts gebracht heeft, en geen onnoodige beletselen doen ontstaan, door er zich tegen te verzetten, dat den uitvinder ook op deze indirecte wijze zijn loon geworden. Terstond na de octrooieering kan de uitvinder zijne geotrooieerde vinding verkoopen, dit staat men toe; maar dan kan men er ook geen bezwaar tegen hebben hem te veroorloven ook reeds vóór de octrooiverleening zijn recht op octrooiaanvraag aan anderen over te dragen.

Op grond van het aangevoerde kan ik mij dan ook niet vereenigen met het Ontwerp der Voorstanders, dat, blijkens de artt. 1, 15 en 26 al. 3 1), slechts den uitvinder recht toekent een octrooi te vragen, maar zou ik dit gewijzigd, en het recht eene octrooiaanvraag te doen aan uitvinders of hunnen rechtverkrijgenden toegekend willen zien.

Eene andere vraag is deze: Waarvoor zal men octrooi verleenen?

Daarop kan men met het Ontwerp der Vereeniging van Voorstanders antwoorden: voor uitvindingen van nieuwe nijverheidsproducten of nieuwe bereidingswijzen, of wel de verbetering van reeds bestaande nijverheidsproducten of bereidingswijzen 2). Ook eene verbetering, d. i. eene nadere ontwikkeling van het bestaande, eene wijziging en uiteenzetting der oorspronkelijke uitvinding, is toch eene nieuwe

1) Art. 1. Ontwerp luidt: „De Staat der Nederlanden verleent aan uitvinders, die aan de bepalingen dezer Wet voldoen, de door deze Wet vastgestelde rechten voor uitvindingen op het gebied der nijverheid”.

Art. 15, al. 3, aldus: „De aanvrager moet schriftelijk verklaren, dat hij, voor zoover hem bekend, de eerste uitvinder is”.

Art. 26, al. 3, aldus: De aanvraag moet bevatten den naam, voornaam en de woonplaats van den uitvinder, enz”.

2) Ontwerp, art. 3.

vinding, en wanneer men het billijk en wenschelijk acht een octrooi toe te kennen aan hem, die eene uitvinding doet, dan heeft men geen recht een dergelijk recht te weigeren aan dengene, die eene reeds bestaande vinding verbetert. Wil men den uitvinder door een octrooierecht de vruchten zijns arbeids verzekeren, hem eene belooning of aanmoediging geven, dan kan de verbeteraar op dezelfde gronden daarop aanspraak maken; ook hij heeft gearbeid en de maatschappelijke ontwikkeling bevorderd, dikwijls in nog hoogere mate dan de oorspronkelijke uitvinder, zooals blijkt uit talrijke voorbeelden van uitvindingen, die juist door de later aangebrachte wijzigingen eerst geheel tot haar recht kwamen. Die verbeteringen zullen in vele gevallen plaats vinden: eensdeels daar het een veel voorkomend feit is, dat de uitvinders in hunne eerste vreugde over het verkregen resultaat zich geen tijd gunnen, het gevondene nog eens grondig te overdenken en er de beste praktische toepassing aan te geven, alvorens tot de octrooiaanvraag over te gaan; anderdeels, omdat een octrooistelsel, zooals ik ook vroeger reeds zeide, tot groote openbaarheid voert, voor velen een nieuw arbeidsveld opent, veler gedachten dus in de nieuwe richting doet voortwerken. Velen zagen dan ook juist daarin een bezwaar, vreezende, dat de verbeteraars met hunne octrooien den oorspronkelijk geoctrooieerde in den weg zouden staan, hem beletten zijne vinding te volmaken en het loon voor zijn werken te oogsten. Nu moge het onaangenaam voor den uitvinder zijn, wanneer hij spoedig na het verkrijgen van zijn octrooi bemerkt, dat een ander zijne denkbeelden verder uitgewerkt, of eene betere praktische toepassing daarvan uitgedacht heeft, maar dit mag toch m. i. nooit een reden zijn om octrooi aan verbeteraars te weigeren. 't Doel eener octrooiwet is toch niet den uitvinder tegen een vernuftiger brein te beschermen; dan met recht zou zij eene belemmering genoemd kunnen worden; maar zij wil juist door octrooi-overleening op het gebied der nijverheid een onderlingen wedijver doen ontstaan, de gelegenheid

openen om zoo spoedig mogelijk tot den grootst mogelijken trap van volmaaktheid te geraken. 't Verleenen van octrooien ook aan verbeteraars zal anderen bovendien nooit behoeven af te schrikken van het doen van uitvindingen, omdat er voor de belangen van den oorspronkelijken uitvinder kan gewaakt worden, deze beschermd kunnen worden door den licentieplicht. — De verbeteraar zal niets aan zijn octrooi-recht hebben, wanneer hij niet tevens gerechtigd is tot het gebruik van de oorspronkelijke vinding. Toch verdient het m. i. afkeuring daarom eene bepaling op te nemen, als art. 17 Ontwerp bevat, d. i. den verbeteraar na verloop van één jaar voor de verbeterde vinding octrooi te geven, zóó, dat daaronder ook de oorspronkelijk geoctrooieerde vinding begrepen is. Zoodoende maakt men de octrooien geheel illusoir. Volgens mijne meening moet men eene bepaling als die van art. 19 der Fransche wet van 1844 opnemen, nl. dat hij, die zich laat octrooieeren voor eene uitvinding, welke samenhangt met eene andere reeds geoctrooieerde vinding, geen recht heeft deze laatste toe te passen, en omgekeerd, de eerst geoctrooieerde evenmin om dat de latere vinding te doen, en dan onder den licentieplicht voorschrijven, dat de houder van een octrooi, 'twelk zonder recht van gebruik eener andere geoctrooieerde vinding voor industriele exploitatie onvatbaar is, van dien anderen geoctrooieerde een licentierecht kan vorderen, doch dan ook op zijne beurt verplicht is dien geoctrooieerde een licentierecht ten aanzien der latere geoctrooieerde vinding toe te staan; tenzij natuurlijk een onbeperkte licentieplicht voorgeschreven ware, daar het bedoelde speciale voorschrift dan geheel overbodig zou zijn, en de uitvinder tegenover latere verbeteringen door het algemeene voorschrift voldoende beschermd is.

Het hier besprokene vestigt mijne aandacht van zelf op eene bepaling der Fransche wet, die ook door het Ontwerp is overgenomen, en waarbij den oorspronkelijk geoctrooieerde of zijnen rechtverkrijgenden gedurende één jaar na de octrooiaanvraag een voorrecht toegekend is ten aanzien van

latere aanvragen voor verbeteringen der oorspronkelijke uitvinding. Zullen wij insgelijks doen, en dus onze goedkeuring hechten aan art. 17. al. 2. Ontwerp der Voorstanders, of die bepaling afkeuren?

De Fransche wet heeft dat voorrecht toegekend: 1°. op grond, dat zij daarin een middel zag om eenigszins te voorkomen, dat uitvindingen, die bij elkander behooren, in verschillende handen zouden komen, en 2°. omdat zij, oordeelende, dat de eerste vorm eener uitvinding nog niet altijd de meest praktische was, den uitvinder tegen verbetering door anderen wilde beveiligen, door hem gedurende korten tijd eene bijzondere bescherming te verleenen. Zoo maakt Pouillet bij deze bepaling de opmerking: „La loi réserve une faveur nouvelle à l'inventeur: au moment où il prend son brevet, il arrive le plus souvent que son invention est encore à l'état d'ébauche, à l'état rudimentaire. Ouvrir, dès le lendemain du jour où le brevet est pris, la lice à tous les perfectionnements, ce serait, dans bien des cas étouffer l'invention, pour ainsi dire, dans l'oeuf" 1).

Ik kan mij met eene dergelijke argumentatie moeilijk vereenigen. Volgens mijn oordeel heeft men toch bij het opnemen dier bepaling wel een weinig te veel aandacht geschonken aan de belangen der uitvinders en daardoor die van het publiek uit het oog verloren. Geeft men den uitvinder een dergelijk privilege, dan schept men tevens voor de nijverheid eene belemmering, die niet kan nalaten eene allernadeeligste werking uit te oefenen. Indien de uitvinder zich slechts voorneemt gedurende het hem toegekend tijdvak geen verbeteringen aan te brengen, of wel door gebrek aan kennis daartoe niet in staat is, of, door welke omstandigheden ook geleid, besluit zijne vinding onveranderd te laten, dan zal een dergelijk voorrecht allen vooruitgang der nijverheid, al zij het dan ook slechts gedu-

1) Pouillet, „Traité théorique et pratique des brevets d'invention", n°. 166.

rende korten tijd, onnoodig tegenhouden. Er is bovendien een middel, maar m.i. dan ook slechts één afdoend middel, om aan de bovengenoemde beide bezwaren tegemoet te komen, nl. het gebieden van licentieplicht, onbeperkt en anders op eene dergelijke wijze, als ik hierboven formuleerde 1).

Wat betreft ons Ontwerp zou men dan daarenboven, zooals ik reeds zeide, art. 17 al. 1. moeten wijzigen in dien zin, dat de verbeteraar alleen voor de verbetering octrooi kan krijgen, en het gebruik der oudere vinding slechts krachtens licentierecht kan verwerven.

Vele octrooiwetten bevatten op den regel, dat alle nieuwe nijverheidsproducten en bereidingswijzen, alsmede de verbeteringen daarvan, voor octrooieering vatbaar zijn, een paar uitzonderingen. Ook daarover een enkel woord.

Talrijk zijn zij, die tegen octrooien aangevoerd hebben, dat deze zouden strijden met het algemeen belang, en hoewel ik de waarheid dier tegenwerping in het algemeen heb bestreden, zoo voeg ik mij niettemin gaarne bij hen, waar het geldt een bijzonder geval. En de Fransche wet, én de Engelsche, én de Duitsche stemmen in zooverre overeen, dat zij de octrooieering van uitvindingen, welke strijdig zijn met de openbare orde, goede zeden of bestaande wetten, hebben verboden. Deze uitzondering is m. i. niet alleen gerechtvaardigd, maar ook alleszins noodzakelijk. Dat de Staat zijn bescherming zou moeten verleen en ook daar, waar zij gevraagd werd voor iets, 'twelk strijdt met de openbare orde, zal toch wel niemand willen verdedigen. Werd octrooi aangevraagd voor een nieuw werktuig ten dienste van zakkenrollers, of wel voor een middel ten doel hebbende abortus te veroorzaken, dan zou het algemeen belang zich tegen de inwilliging van dat verzoek verzetten. Ik geloof dan ook niet, dat het aannemen dezer uitzondering tegenkanting zal ondervinden, maar dat de voorstanders

1) Cf. pg. 73.

der octrooien zich zonder bezwaar zullen verklaren voor art. 12. *a.* van het Ontwerp der Voorstanders, 'twelk van octrooieering uitzondert: „Uitvindingen wier toepassing schadelijk is voor de openbare orde en goede zeden.”

Naast deze uitzondering, die uit den aard der zaak voortspuit, hebben sommige wetgevingen er nu nog eene tweede aangenomen, welke m. i. niet zoo onbetwistbaar juist is. Zoo zondert de Fransche wet in art. 3 van octrooieering uit: „les compositions pharmaceutiques ou remèdes de toute espèce,” terwijl de Duitsche wetgever in § 1, Abs. 2, nog verder gegaan is, en eene uitzondering aangenomen heeft voor: „Erfindungen von Nahrungs-, Genuss-, und Arzneimitteln, sowie von Stoffen, welche auf chemischem Wege hergestellt werden, soweit die Erfindungen nicht ein bestimmtes Verfahren zur Herstellung der Gegenstände betreffen.” Deze laatste bepaling is overgenomen in ons Ontwerp, dat in art. 12. *b.* bepaalt, dat uitgezonderd zijn: „Uitvindingen van eetwaren, dranken, geneesmiddelen en langs scheikundigen weg voortgebrachte stoffen. Voor de wijze van bereiding kan octrooi verleend worden.”

Welke overwegingen hebben tot dergelijke bepalingen geleid; rechtvaardigen zij de aangenomen uitzonderingen? Het antwoord op de eerste vraag kunnen wij vinden in de Memorie van Toelichting op de Duitsche wet van 1877, die voor voedings- en geneesmiddelen als zoodanig noemt het belang der volksvoeding, 'twelk zou verbieden: „durch Ertheilung eines Vorrechts auf die Verwerthung des Mittels an den Entdecker die Zugänglichkeit des Gegenstandes zu erschweren, oder den Preis desselben zu steigern,” en het gevaar „dasz der gesetzliche Schutz mit marktschreierischen Mitteln unter Irreleitung der Bevölkerung zu eigennützigen Zwecken misbraucht wird,” 1) terwijl voor zooveel betreft chemische producten als grond der uitzondering aangevoerd wordt de omstandigheid, dat de chemici voor dezelfde stoffen

1) Motive, pg. 17; Kohler, „Deutsches Patentrecht”, pg. 71.

dikwijls verschillende bereidingswijzen weten te vinden, en uit dien hoofde dus octrooiverleening voor de stoffen zelve afkeuring verdient. Op gelijke wijze vermeldt Pouillet bij de behandeling der Fransche wet de volgende beweegredenen: „Le législateur a craint que le brevet d'invention, quoique délivré sans garantie, ne devînt une arme puissante et funeste aux mains des charlatans. Il a craint surtout qu'un inventeur ne pût accaparer un remède nécessaire à la santé publique et spéculer sur cette nécessité même” 1). In het kort samengevat zou men dus kunnen zeggen, dat grond voor de uitzondering van voedings- en geneesmiddelen is *het algemeen belang*. Maar dat algemeen belang is juist het motief geweest voor het opnemen der bepaling, welke o. a. ook die Fransche en Duitsche wet bevatten, en die in eene toekomstige Nederlandsche octrooiwet evenmin zou mogen ontbreken, waarbij het beginsel van onteigening ten algemeenen nutte op octrooien toepasselijk verklaard is.

Indien dit nu het geval is, kan men bovenstaande uitzondering dan billijken, en had men niet een ander middel moeten kiezen om daarin te voorzien? Nu de mogelijkheid bestond op andere wijze voor het algemeen belang te waken, had men den nu gevolgden weg niet mogen inslaan, Waarom nl. in een dergelijk geval niet de onteigening ten algemeenen nutte toegepast? Dit toch ware m. i. rechtvaardiger en beter geweest dan aan eene gansche klasse uitvinders, en juist diegenen, welke in vele gevallen in de eerste plaats aanspraak zullen kunnen maken op de erkentelijkheid van het publiek, een octrooi te onthouden. Eischt het algemeen belang, dat ieder de uitvinding zal kunnen benuttigen, dan kan en moet de staat door erkenning van het beginsel van onteigening daartoe de gelegenheid openen; een fout is het echter in een dergelijk geval eenvoudig elke bescherming te ontzeggen, want daardoor onttrekt men een krachtigen

1) Pouillet, n°. 73.

prikkel aan een gewichtigen tak van volkswelvaart en bereikt men het tegendeel van hetgeen men wil.

Nog eene opmerking voor zooveel betreft de chemische industrie. Alleen voor *de bereidingswijze* van scheikundige producten wordt door het Ontwerp der Voorstanders octrooi verleend; over de volgens die bereiding verkregen stoffen wordt echter niet gerept. Eene dergelijke regeling nu is foutief, zooals overtuigend gebleken is bij de toepassing der Duitsche octrooiwet. Toen het onvoldoende eener dergelijke bepaling in Duitschland aan het licht gekomen was, is daarin wel grootendeels voorzien door de uitspraak van het Reichsgericht d.d. 14 Mei 1888, waarbij bepaald werd, dat, indien een octrooi verleend was voor eene bereidingswijze, de door middel daarvan verkregen producten tevens onder die bescherming vielen; maar die fout zal eerst geheel hersteld zijn, wanneer art. 4 van het ingediend Ontwerp-Wijzigingswet, waarin die uitspraak overgenomen is, tot wet verheven is 1). De omstandigheid, dat slechts de bereidingswijze, en niet ook de daardoor verkregen stoffen door het octrooi beschermd werden, maakte, dat de in Duitschland geoctrooieerden weerloos stonden tegenover hen, die dezelfde chemische producten invoerden; het product zelf werd immers niet beschermd.

Talrijk waren daarom de klachten der chemische industrie over de onedele concurrentie van buitenlandsche, vooral Zwitsersche fabrieken, waaraan o. a. ook in de volgende woorden uiting gegeven werd: „Namentlich in der Schweiz hat sich ein wahres Raubsystem ausgebildet, indem ihre Grenze mit chemischen Fabriken besät ist, welche sich hauptsächlich mit der Nachahmung deutscher Patente beschäftigen” 2). Een dergelijke toestand mocht niet blijven

1) § 4, al. 2, luidt aldus: „Ist das Patent für ein Verfahren ertheilt, so erstreckt sich die Wirkung auch auf die mittelst des Verfahrens hergestellten Erzeugnisse”.

2) Seligsohn, 29. Jahresbericht der juristischen Gesellschaft in Berlin über die Wirksamkeit in dem Vereinsjahre 1887/88, pg. 43.

voortduren. Niettemin vindt men dezelfde gebrekkige regeling ook in het Ontwerp der Voorstanders, 'twelk dus in zooverre verbetering zou behoeven, dat art. 5 aangevuld moet worden met de bepaling, dat, indien octrooi verleend wordt voor eene bereidingswijze, de werking van dat octrooi zich ook uitstrekt over de daardoor verkregen producten. Men zou eene scherpe omschrijving van de bereidingswijze en duidelijke aanwijzing van de daardoor te verkrijgen producten moeten eischen, waardoor dan tevens ieder gelegenheid gelaten zou worden te trachten dezelfde resultaten langs anderen weg te bereiken.

Van veel belang is ook het bepalen van den duur, voor welken een octrooirecht verleend zal worden, en toch kan de bespreking van dat punt kort zijn, omdat ten aanzien daarvan weinig verschil van gevoelen bestaat, en er dan ook eene groote overeenstemming in de verschillende octrooiwetten heerscht. Die duur zal zóó bepaald moeten worden, dat den uitvinder de gelegenheid geopend zij, het loon zijns arbeids te oogsten, doch tevens op zoodanige wijze, dat de geoctrooieerde vinding niet langer dan daarvoor strikt noodig is beschermd, en zoo spoedig mogelijk gemeen goed worde. Nu heeft de ondervinding geleerd, dat de meeste uitvindingen gedurende de eerste tijden met eene hevige tegenkanting te worstelen hebben, en eerst na afloop daarvan genoegzaam gewaardeerd worden. Daarom mag men den duur van het octrooirecht niet te kort stellen. Wilde men volkomen juist te werk gaan, dan zou men eigenlijk telkens voor elke uitvinding dien duur afzonderlijk moeten bepalen, 'twelk echter niet kan geschieden, omdat het onmogelijk reeds van te voren te zeggen is, welke waarde eene vinding voor de maatschappij zal bezitten; dit blijkt uit tallooze voorbeelden, welke getoond hebben, hoe uitvindingen van werkelijk groote waarde weinig, en daarentegen andere van veel geringere waarde zeer hoog door het publiek werden geschat.

Ook al neemt men een *korten* termijn voor het octrooi-recht aan, dan nog zal deze, zoo beweren velen, *te lang* zijn voor een aantal uitvindingen van geringe waarde. Ik kan hun vrees niet deelen, overtuigd als ik ben, dat dergelijke vindingen, indien de wet betaling van een jaarlijksch, klimmend, recht eischt, niet lang tot de geöctrooieerde zullen blijven behooren, maar bovendien ook, omdat ik het groote nadeel, 'twelk het publiek zou ondervinden door dergelijke producten tijdelijk niet te mogen vervaardigen, niet kan inzien.

Ik zou den duur der octrooien willen stellen op 15 jaar, hetgeen ook het Ontwerp der Voorstanders gedaan heeft; en dat wel, omdat de meeste wetten een dergelijken termijn aangenomen en goed bevonden hebben, zooals die van Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, Italië, Zwitserland, Portugal, Noorwegen, Zweden; terwijl men ook Engeland (14 jaar) en N.-Amerika (17 jaar) om de geringe afwijking hierbij mag noemen en ook Frankrijk, dat, hoewel het toelaat voor 5 of 10 jaar octrooi aan te vragen, toch ook als maximumtijd 15 jaar stelt 1). De omstandigheid, dat Duitschland, een land waar sedert de invoering der wet van 1877 van het octrooirecht door velen zoo'n speciale studie gemaakt wordt, den termijn van 15 jaar wil bestendigen, terwijl ook de industrieelen zich daarmede vereenigen kunnen, zooals blijkt uit het daar ingediend Ontwerp-Wijzigingswet, dat den duur onveranderd gelaten heeft, en uit de bespreking der octrooiwet in bijeenkomsten van industrieelen, mag niet onopgemerkt voorbijgaan. Mocht men tot eene internationale bescherming der uitvinders kunnen geraken, dan zou eene dergelijke overeenstemming tusschen de verschillende staten daaraan bovendien bevorderlijk zijn.

Aanbevelenswaardig is het m. i. de mogelijkheid open te laten in buitengewone gevallen het octrooirecht gedurende korten tijd bij de wet te verlengen. Wel zal deze verlen-

1) België en Spanje hebben een termijn van 20 jaar aangenomen.

ging, indien zij slechts onder zeer speciale omstandigheden verleend wordt, spaarzaam voorkomen, doch niettemin zal de billijkheid haar soms kunnen eischen. Ik zou den duur der verlenging echter op hoogstens 5 jaar willen stellen. Dat er dikwijls grond aanwezig zal zijn haar toe te staan, zou men haast betwijfelen, indien althans Pouillet's mededeeling juist is, waar hij zegt: „Les inventeurs ne doivent donc pas se faire illusion et croire facilement à une prolongation. Deux brevets prolongés sur près de 200.000 brevets pris depuis 1844: voilà la proportion 1).

Van grooten invloed op den duur van een octrooi is het recht, 'twelk van den geoctrooieerde geheven wordt. Alle staten, die den uitvinder een bijzonder exploitatierecht hebben toegekend, vragen hem daarvoor eene bepaalde som, en daartoe zijn zij gerechtigd. Wanneer toch de staat aan deze groep personen zijn bescherming verleent, dan mag hij daarvoor ook eene bijdrage vorderen van dengene, die zich onder die bescherming wil stellen, om daarmede tevens de exceptioneele kosten van een afzonderlijk bureau en die der verschillende publicaties, welke met elk octrooistelsel samengaan, te dekken. In tegenstelling van de groote overeenstemming, die wij in de regeling van den duur van het octrooirecht in de verschillende landen aantreffen, heerscht voor zooveel betreft het te heffen recht eene groote verscheidenheid, waartoe vooral de beantwoording der volgende drie vragen aanleiding gegeven heeft: de vraag of het recht in eens of in jaarlijksche termijnen geheven moet worden; of het hoog moet zijn of laag, en in geval van betaling in termijnen moet klimmen of gelijk blijven.

Wordt men gesteld voor de keuze van een hoog of laag recht, dan zal het antwoord veel afhangen van het standpunt, waarop men staat. Zij, die in het octrooi eene aanmoediging zien, zullen besliste voorstanders zijn van een

1) Pouillet, n°. 180.

laag recht; daarentegen zullen diegenen, welke een octrooi-stelsel eene belemmering achten voor de ontwikkeling der nijverheid, een hoog recht geheven willen zien, ten einde daardoor de aanvragen te beperken. Een laag recht zal in het belang zijn van de arme uitvinders, die, blijkens de opgedane ervaring, een zeer groot, zoo niet het grootste deel der uitvinders vormen. Daarbij bedenke men, dat de uitvinder zijn geld ook noodig heeft voor het invoeren zijner vinding, en voor daarop gevonden of door hem zelf aan te brengen verbeteringen. Is het octrooirecht daarentegen hoog, dan zal de som, waarmede de productieprijs verhoogd moet worden om de octrooikosten te dekken, hoog zijn — groter, dan indien een laag recht geheven wordt, — en zodoende een laag recht dus ook in het algemeen belang geëischt worden, 'twelk den verkoopprijs zoo laag mogelijk gesteld wil zien. Een *zeer laag* recht heeft echter wederom dit tegen, dat men daarmede het lichtvaardig nemen van octrooien in de hand werkt, en daarom zou ik, hoewel voorstander van een laag recht, dat toch zoodanig bepaald willen zien, dat het tevens hoog genoeg is om het aanvragen van octrooi voor beuzelachtige zaken uit te sluiten.

Duitschland bv. heft voor een octrooi van 15 jaar eene som van 5300 Mark ($\pm$ f 3153.50), een zeer hoog recht, zooals blijkt, indien men, een veertienjarigen octrooitermijn als maatstaf nemende, het octrooirecht van de voornaamste staten vergelijkt. Een veertienjarig octrooi kost dan in

Duitschland . . .	4600 Mark.
Engeland	3080 "
Frankrijk	1134 "
Italië.	1093 "
Oostenrijk	1020 "
België	850 "
N.-Amerika	144 "

Terecht zijn dan ook in Duitschland talrijke klachten daartegen gerezen. Wel moeten de onkosten van het octrooi-stelsel daar ten gevolge van het stelsel van omvangrijk

voorafgaand onderzoek, en de groote kosten van het Patent-amt, aanzienlijk hooger zijn dan in andere landen, maar toch, niettegenstaande dit alles, is het recht te hoog, waarvoor men een bewijs vindt in het voordeelig saldo van het Octrooibureau over 1889 van 1.975.739 Mark, terwijl dat over 1891 begroot is op 1.302.347 Mark. Reeds het feit, dat men op een zoo groot batig saldo kan rekenen, veroordeelt het geheven recht. Dat recht wordt geheven voor de zeer bijzondere bescherming, die de staat hier verleent, voor de onkosten van een octrooibureau en die der publicaties, maar mag dan ook slechts voor dat doel dienen. Blijkt, dat er over het algemeen een belangrijk saldo overblijft, dan was het geheven recht te hoog en moet dit verminderd worden 1).

De Europeesche staten hebben zonder onderscheid de heffing van het recht in jaarlijksche termijnen voorgeschreven, en dit stelsel verdient dan ook verre de voorkeur boven dat van betaling in eens. Moet terstond het geheele bedrag voldaan worden, dan noodzaakt men den uitvinder tot het storten van eene aanzienlijke som juist op het ongunstigste oogenblik, dat men daarvoor kan aanwijzen; op een tijdstip, waarop vele geoctrooieerden een dergelijk bedrag daartoe niet beschikbaar zullen hebben, nu ook andere uitgaven, zooals die voor de invoering zijner vinding, reeds zooveel van zijne finantiën eischen. Eene betaling in termijnen daarentegen opent de gelegenheid de lasten over eenige jaren te verdeelen, en dat wel zóó, dat men den grootsten

1) § 24, al. 2. der Engelsche Wet van 1883 luidt: „The Board of Trade may from time to time, if they think fit, with the consent of the Treasury, reduce any of those fees.

De Commission des Industrie-Bezirktes Frankfort a. M. stelt voor aan art. 8 van het ingediend ontwerp van wijzigingen op de wet van 1877 eene alinea toe te voegen, luidende: „Eine Herabsetzung dieser Gebühren kann vom Bundesrathe auf dem Verordnungswege verfügt werden”.

druk zal kunnen overbrengen op die jaren, waarin deze zich het minst zal doen gevoelen. Bovendien zal eene octrooiwet de mogelijkheid voor den geoctrooieerde moeten laten bestaan elk oogenblik van zijn uitsluitend recht afstand te doen, — dit eischt het algemeen belang, — maar tevens zal, indien hij daartoe besluit, en in geval het recht voor den geheelen duur betaald werd, eene terugbetaling moeten plaats vinden in evenredigheid tot de jaren, waarvoor men zijn recht laat varen, en dus ook uit een administratief oogpunt eene jaarlijksche betaling aanbeveling verdienen. N.-Amerika vordert betaling in eens van het geheele recht, doch wanneer men in aanmerking neemt, dat dit slechts 45 Dollar bedraagt, dan kan men niet ontkennen, dat dit land zich dan ook in eene zeer bijzondere positie bevindt.

Heeft de wet het stelsel van voldoening van het recht in jaarlijksche termijnen aangenomen, dan kan men deze omstandigheid tevens benuttigen om door invoering van een klimmend recht de lasten beter te verdeelen. Een Fransch schrijver heeft zeer juist gezegd: „ce sont les premières années qui rapportent le moins ou plutôt qui coûtent le plus à l'inventeur.” Heft men nu een klimmend recht, dan zal dit de eerste jaren laag kunnen zijn en eerst, wanneer de moeilijkste tijden voor den uitvinder voorbij zijn, stijgen. Gedurende ieder nieuw jaar rijst daarenboven voor den geoctrooieerde de waarde van het recht, 'twelk hem toegekend werd, maar ook het belang, 'twelk het voor de maatschappij bezit, en ook hiermede is de heffing van een klimmend recht in overeenstemming. Eene dergelijke regeling zal bovendien bewerken, dat de geoctrooieerde elk jaar op nieuw de vraag te beslissen heeft: „is mijn octrooi mij die bijdrage waard,” waardoor octrooien zonder groote waarde eerder gemeen goed zullen worden. Toch moet er voor gewaakt worden, dat dit recht niet te sterk klimt; anders vervalt men in de fout der Duitsche wet, welke, voldoening eischende van een recht, 'twelk met 50 Mark beginnende, telkens met 50 Mark klimt, tot het aanzienlijk bedrag van

5300 Mark voor een octrooi van 15 jaar kon komen 1). Klimt het recht zóó sterk, dan zal het spoedig eene zoodanige hoogte bereikt hebben, dat ook werkelijk nuttige uitvindingen moeten komen te vervallen, omdat de staat eene bijdrage vordert, die alle kans op winstgevende exploitatie voor den geotrooieerde uitsluit.

Het Ontwerp der Voorstanders stelt voor, bij de uitreiking van den octrooibrief eene som van f 20 te heffen en verder een recht, dat, voor het tweede jaar f 10 bedragende, elk jaar met f 10 opklimt. Hoewel het a priori moeilijk te beslissen is, of dit voorstel onverdeelde goedkeuring verdient, nu men zoo weinig met zekerheid kan zeggen omtrent de resultaten, die de invoering van een octrooistelsel voor Nederland zou opleveren, zoo wil ik mij, met het oog op het boven besprokene, toch gaarne daarbij aansluiten en in eene toekomstige wet dien maatstaf als proef aangenomen zien. Blijkt door de ondervinding van eenige jaren later, dat het recht te laag is, wat ik echter niet geloof, dan kan men het verhoogen, evenals men het m. i. zou moeten verlagen, indien een groot batig saldo overbleef 2).

Eene toekomstige Nederlandsche octrooiwet zal m. i. moeten voorschrijven de betaling in jaarlijksche termijnen van een zoo laag mogelijk, niet te sterk klimmend recht.

Dat Ontwerp geeft in art. 23 ook een toestemmend antwoord op eene vraag, die elders, bij ontstentenis van elke wettelijke bepaling, tot veel verschil van gevoelen aanleiding gaf: nl. deze, of vooruitbetaling van het recht voor verscheidene jaren of den geheelen duur van het octrooi al dan niet geoorloofd moet zijn. Dat art. verdient instemming,

1) Bij de octrooiaanvraag moet in Duitschland 20 M. gevoegd, en bij de uitreiking van den octrooibrief 30 M. betaald worden. Voorts is te beginnen met het tweede jaar een recht verschuldigd, 'twelk alsdan 50 M. bedragende, elk jaar met 50 M. stijgt, zoodat dit voor het 15^e jaar 700 M. zal zijn.

2) Cf. pg. 83, noot.

en dat wel, omdat men door die bepaling nu niet alleen alle onzekerheid ten aanzien van dit punt uit den weg geruimd heeft, maar daarin ook eene juiste beslissing heeft aangenomen. Die betaling voor meerdere jaren zal in vele gevallen gewenscht worden; dit is gebleken uit het verzoek daartoe van een groot deel der industrieelen in die landen, waar zij geweigerd werd. Ook in Duitschland bv. vond die weigering vroeger plaats, totdat het Patentamt bij Besluit van 12 Mei 1890 1) bekend maakte, dat vooruitbetalingen voortaan zonder eenige beperking aangenomen, en het vooruitbetaalde, in geval van een vroeger eindigen van het octrooi, naar evenredigheid van den nog loopenden duur gerestitueerd zou worden. Dit Besluit is dan ook de reden, dat men eene dergelijke bepaling in het Ontwerp-wijzigingswet mist, omdat de wetgever aldaar het nu overbodig achtte een dergelijk voorschrift nog eens in de octrooiwet op te nemen. In verschillende opzichten zal dat toestaan van vooruitbetaling nuttig werken; het is een middel om het vervallen van octrooien door het voorbijzien van den betalingstermijn te voorkomen; van groot belang voor fabrikanten, die een bepaalden tijd afwezig moeten zijn, en zich het voortbestaan van hun recht willen verzekeren, zonder zich te behoeven te verlaten op hun' plaatsvervanger of van uit het buitenland voor de voldoening van het recht te moeten zorgen; van grooten invloed ten slotte op het sluiten van contracten betreffende het octrooi of het toekennen van licentierechten, nu de geoctrooieerde in staat is door vooruitbetaling het bestaan van het octrooi gedurende eenige jaren te verzekeren.

Op den regel, dat voor elk octrooi jaarlijks een bepaald recht voldaan moet worden, moet in één geval uitzondering worden gemaakt, nl. voor de zgn. aanvullingsoctrooien, welke ook eene eventueele Nederlandsche wet den houder van het octrooi voor latere verbeteringen m. i. zou moeten toekennen. Indien toch de geoctrooieerde verplicht was voor

1) Patentblatt, 1890. pg. 197.

elke aan zijne uitvinding toegebrachte verbetering een nieuw octrooi te nemen, dan zou dit ten gevolge hebben, dat hem daardoor een last op de schouders gelegd werd, dien hij niet zou kunnen torsen. Dit hebben dan ook sommige wetgevers begrepen; zij zagen in, dat het zich bevinden in één hand van eene geoctrooieerde vinding en van eene daarop gevonden verbetering eene combinatie was, die aanspraak gaf op eene bijzondere bepaling ten opzichte van hem, die, in het bezit eener vinding, een octrooi verlangde voor eene daarop aangebrachte verbetering, welke bepaling niet kon nalaten eene heilzame, aanmoedigende werking uit te oefenen. Zoo vindt men in de Fransche wet de „certificats d'addition”, en in de Duitsche en Zwitsersche wet het „Zusatzpatent”. Door een dergelijk stelsel zijn zulke uitvindingen nu echter als het ware vereenigd geworden, en die latere verbetering onder de oorspronkelijke vinding gebracht, zoodat zij als een geheel beschouwd worden. Vandaar dan ook de bepaling, dat dergelijke aanvullingsoctrooien, wat betreft den duur, zich richten naar het hoofdoctrooi, daarmede staan en vallen. Werd nu voor een aanvullingsoctrooi het volle jaarlijksche recht geheven, dan zou men eigenlijk dezelfde vinding dubbel belasten, en zoo kwam men tot de bepaling, dat voor dergelijke octrooien slechts een zeer laag recht bij de uitgifte geheven zou worden. De Fransche en Zwitsersche wet hebben dit gesteld op frs. 20, de Duitsche op M. 50, 't Ontwerp der Voorstanders eischt f 20. Bij de regeling van dit punt 1) heeft dat Ontwerp echter eene fout begaan door het recht op een aanvullingsoctrooi toe te kennen „aan den oorspronkelijken uitvinder,” in de plaats van „aan den houder van het octrooi voor de oorspronkelijke vinding.” Wat toch is

1) Ontwerp art. 17 luidt: „Aan den oorspronkelijken uitvinder kunnen echter aanvullings-Octrooien verleend worden voor verbeteringen als zoodanig van zijne uitvinding, waarvoor dan geen afzonderlijk jaarlijksch bedrag verschuldigd is, enz”.

de grond voor het bijzondere voorschrift? De omstandigheid, dat beide uitvindingen zich in dezelfde hand bevinden; daardoor bestaat er een band tusschen de octrooien. Volgde men het stelsel van het Ontwerp, dan zou de uitvinder, die terstond na de octrooieering zijner vinding het octrooi verkocht had, later een aanvullingsoctrooi kunnen krijgen voor eene latere verbetering, niet echter die kooper; eene zonderlinge opvatting!

Ten slotte moet ik nog de aandacht vestigen op eene bepaling, die het Ontwerp der Voorstanders aan de Duitsche wet ontleend heeft, volgens welke den uitvinder, die zijn onvermogen bewijst, gedurende de eerste twee jaren of langer vrijstelling van betaling verleend kan worden, en die bedragen, indien het octrooi in het derde jaar komt te vervallen, zelfs geheel geschonken kunnen worden. Deze bepaling had ik liever niet opgenomen gezien. Wel is er zeker veel voor te zeggen, den onvermogenden uitvinder op deze wijze te helpen, maar ik geloof, dat iemand, die eene werkelijk nuttige uitvinding gedaan heeft, in een dergelijk geval het geringe bedrag van het octrooirecht voor die eerste twee jaren zonder veel moeite van anderen zou kunnen krijgen, of wel zijn geheim aan een industrieel verkoopen. Dit laatste zou m. i. zelfs in het algemeen belang wenschelijk zijn, want indien iemands finantieele toestand van dien aard is, dat deze de gemelde uitgaven niet gedooft, dan zal ook voor de verdere exploitatie zijner vinding, de invoering en bekendmaking daarvan, m. i. de noodige geldelijke steun ontbreken, en het overgaan dier exploitatie in handen van meer gegoeden de voorkeur verdienen.

Reeds vroeger betoogde ik, dat velen, die toegeven, dat het onbillijk is den uitvinder elke bescherming te onthouden, toch een octrooistelsel afkeuren, omdat zodoende aan één persoon een uitsluitend exploitatierecht verschaft, en daarmee inbreuk gemaakt wordt op het beginsel van vrijheid van arbeid. Deze tegenkanting nu heeft men in vele

landen willen voorkomen door het voorschrijven van licentieplicht, d. i. door den geöctrooieerde de verplichting op te leggen anderen op hun verzoek het gebruik der uitvinding tegen vergoeding toe te staan; een beginsel, welks opnemings ik eene *conditio sine qua non* acht voor eene goede octrooiwet.

De billijkheid vordert, dat men den uitvinder de vruchten van zijn arbeid verzekere, en hieraan zal het best voldaan worden, indien men hem door octrooi-verleening gedurende korten tijd een uitsluitend exploitatierecht toekent. Men moet er slechts op passen daarbij niet te ver te gaan, en indien het blijkt, dat men den uitvinder die vruchten kan verzekeren, zonder dat het noodig is anderen daarom van het gebruik der vinding uit te sluiten, ook eene regeling in dien zin kiezen. Het doel van een octrooi-stelsel is immers geenszins een blijvend monopolie in het leven te roepen, doch juist een middel om den uitvinder van de noodzakelijkheid te ontheffen zijne vinding door geheimhouding te monopoliseeren. Men wil hem in staat stellen die vinding in den handel te brengen, en zijn geheim te kunnen openbaren zonder gevaar dat anderen hem de vruchten van dien arbeid terstond ontrooven. Maar die vrijheid van namaak mag slechts in zooverre beperkt worden, als strikt noodig is om den uitvinder het loon van zijn werken te verzekeren. — En ook in een ander opzicht nog zal het gebieden van dien plicht in het belang der maatschappij zijn, in zooverre nl. daardoor bewerkt wordt, dat de uitvinding zoo ruim mogelijk toegepast, zooveel mogelijk onder ieders bereik gebracht wordt. Daartoe zal het geven van octrooi aan den uitvinder alleen meestal niet voldoende zijn, maar de medewerking van anderen, die de uitvinder door een bijzondere vergunning daartoe in staat stelt, vereischt worden.

Moet men dien licentieplicht dan onbeperkt of beperkt voorschrijven? Duitschland, Engeland en Zwitserland bv. hebben hem slechts in bepaalde gevallen gelast, terwijl Frankrijk den geöctrooieerde volkomen vrij laat. Hoe onbeperkter die verplichting geboden wordt, des te meer zal men

het algemeen belang bevorderen; men zal dus, volgens mijne meening, indien dit slechts eenigszins mogelijk is, licentieplicht zonder eenige restrictie moeten voorschrijven. En inderdaad, ik geloof niet, dat hiertegen gegronde bezwaren kunnen worden aangevoerd. Kohler 1) prijst de Duitsche wet met haar beperkten licentieplicht, en de Commissie uit den Rijksdag, die het ontwerp dier wet, 'twelk een onbeperkten licentieplicht voorstond, in dien zin veranderde, dat hij slechts in bepaalde gevallen geboden werd. Die lof is echter een gevolg van zijne meening, dat licentieplicht berust op de omstandigheid, dat de geootrooieerde vinding op voldoende wijze moet worden toegepast. Blijkt nu, dat dit kan geschieden zonder anderen het gebruik daarvan af te staan, dan acht hij ook geen grond aanwezig anderen een dergelijk recht toe te kennen. Heeft de geootrooieerde vinding werkelijk waarde voor de industrie, dan zal m. i. de octrooihouder ook medeëxploitatie door derden behoeven om haar eene toepassing te verzekeren, die aan de behoeften van het publiek voldoet; maar ook al zou hij alleen reeds aan de eischen van het algemeen belang kunnen voldoen, dan nog zou het gewenscht en mogelijk zijn de belangen des uitvinders, die bescherming van zijn arbeid eischen, en die der overige industrieelen, welke belang hebben bij een recht van gebruik, door het voorschrijven van onbeperkten licentieplicht te vereenigen; en dit acht ik zelfs noodzakelijk, omdat, indien men door eene octrooiwet den uitvinder de zekerheid verschaft heeft, dat derden zich zijne vinding zonder eenige vergoeding niet zullen kunnen toeëigenen, niets zich er tegen verzet, dat hij gedwongen worde tegen billijke vergoeding ook aan die personen op hun verzoek het gebruik der vinding toe te staan.

Behalve om de aangegeven redenen zal licentieplicht ook nog in andere opzichten eene heilzame werking uitoefenen, zooals ik op verschillende plaatsen van dit proefschrift reeds

1) Kohler, „Deutsches Patentrecht“, pg. 134/35.

trachtte aan te toonen. Daarop had ik gelegenheid te wijzen bij de bespreking van den invloed van de octrooikosten op den productieprijs, en ook later bij de kwestie van het verleen van octrooien voor verbeteringen op bestaande vindingen. Reeds toen vestigde ik er de aandacht op, dat het verleen van licentiën den geotrooieerde de octrooikosten zou helpen dekken, waardoor deze niet uitsluitend op den opbrengst der geotrooieerde voorwerpen verhaald zouden behoeven te worden, en dat een dergelijk vergunningsrecht ook het eenig afdoend middel was om de verhouding tusschen den oorspronkelijk geotrooieerde en den lateren verbeteraar te regelen. En niet alleen bij dergelijke verbeteringen, doch ook voor uitvindingen, die berusten op andere vindingen zonder daarvan direct verbeteringen te zijn, zal het al of niet toekennen van een recht op gebruik aan derden van groot belang wezen. Ook zal het verhinderen, dat buitenlanders, met hunne in Nederland verworven octrooien, aan onze industrie de vervaardiging dier beschermde producten onttrekken.

De licentieplicht heeft aanleiding gegeven tot eenige kwesties, die ik niet met stilzwijgen mag voorbijgaan.

Zoo scheen alleen reeds de regeling der door den licentiehouder te betalen vergoeding velen zulk een onoplosbaar vraagstuk, dat dit op zich zelf voor hen reeds voldoende was zich tegen elken licentieplicht te verzetten. Hoe haar bedrag te bepalen? Het Ontwerp der Voorstanders, 'twelk in art. 5 al. 2 den onbepekten licentieplicht heeft aangenomen, zegt daar, dat „het gebruik der uitvinding toegestaan moet worden tegen billijke vergoeding, die zoo noodig bepaald wordt door arbiters, met beroep op den rechter.” Art. 22 der Engelsche wet bepaalt, dat in eenige gevallen „the Board (het Ministerie van Handel) may order the patentee to grant licences on such terms as to the amount of royalties, security for payment, or otherwise, as the Board, having regard to the nature of the invention and the circumstances of the case, may deem just”; terwijl in Duitschland na verloop

van drie jaar het verleende octrooi ingetrokken kan worden, indien in het algemeen belang het toekennen van een gebruiksrecht wenschelijk is, maar de geoctrooieerde weigert, dat te verleen. Prof. d'Aulnis de Bourouill acht de bepaling der vergoeding altijd een slag in den blinde 1). Hoewel ik moet toegeven, dat het onderhavige punt een zeer lastige kwestie inhoudt, zoo meen ik toch ook, dat men hier niet al te pessimistisch moet zijn, en dat de gevallen, waarin de geoctrooieerde en hij, die een licentierecht begeert, het niet zullen kunnen eens worden, tot de zeldzaamheden zullen behooren.

In dat gevoelen word ik gesterkt door twee aanteeke-ningen op verschillende wetten, welke om de personen, die ze stelden, groote waarde bezitten, nl. eene van den presi-dent van het octrooibureau te Berlijn von Bojanowski, die bij § 11 al. 2 van het Patentgesetz van 1877 zegt: „Fälle, in denen die Zurückname eines Patents wegen Lizenzverweigerung erlangt werden sollte, sind nur in ge-ringer Zahl vorgekommen und, soweit sie vorkamen, regel-mässig durch Zurückziehung der Klage oder auf andere Art erledigt worden. Zu der in § 29. Abs. 3 des Gesetzes vorgeschriebenen Androhung (sommatie om binnen bepaalden tijd eene licentie te verleen) brauchte nicht geschritten zu werden” 2); terwijl in het werk van James en J. Henry Johnson voor zooveel betreft Engeland gezegd wordt: „Up to the time of the publication of this book (1890) very few petitions have been presented to the Board of Trade for compulsory licences, and not a single order has been made under the powers given to it. This section of the Act, though apparently a dead letter, may yet have had a certain indirect effect, by inducing patentees to come to terms privately with persons who desire to take licences, when

1) De Economist, 1890, pg. 422.

2) V. Bojanowski, „Ueber die Entwicklung... enz., pg. 85 en 86.

otherwise they might have refused to do so 1). Voorwaar geen onbeduidende mededeelingen!

De vergoeding door den licentiegerechtigde te voldoen zal op verschillende wijze kunnen worden bepaald; zij zal kunnen bestaan in eene betaling in eens of wel in termijnen, maar evenzeer in eene premie, die naar het aantal, het gewicht of de maat der volgens de geoctrooieerde vinding vervaardigde producten berekend zal worden, in welk geval de licentiehouder den geoctrooieerde verantwoording zal moeten doen, inzage van zijn boeken veroorloven, toegang tot zijn werkplaatsen vergunnen, enz. Ik zou in eene toekomstige Nederlandsche wet willen voorgeschreven zien: „dat de geoctrooieerde verplicht is anderen het gebruik der vinding op hun verzoek toe te staan tegen eene vergoeding, welke door partijen en anders door den rechter bepaald wordt.” Bij aanwezigheid eener dergelijke bepaling zullen partijen zelf, — het buitenland leert het, — tot overeenstemming betreffende den prijs komen, en in de enkele gevallen, dat de hulp van den rechter ingeroepen werd, deze bv. de betaling eener premie aan den geoctrooieerde kunnen bevelen, waarvan het bedrag na verhoor van partijen en desnoods van deskundigen m. i. niet moeilijk zou zijn vast te stellen.

Eene andere bepaling, die niet zou mogen ontbreken, is eene, waarbij geboden wordt van alle verleende licentiën, willen zij tegenover derden van kracht zijn, bij het octrooi-bureau aangifte te doen, waarvan dan aantekening zou moeten gehouden worden, bv. door die licentiën in een afzonderlijk register op te nemen, en op den kant van het oorspronkelijk octrooi in het octrooieregister daarheen te verwijzen. Dit zou niet alleen van belang zijn in geval van overgang van het octrooi, als wanneer de koper terstond zou kunnen te weten komen, of en aan wie een licentierecht is toegestaan, maar ook den licentiehouder de zekerheid

1) James and J. Henry Johnson: „The Patentee's Manual.” London, 1890, 6th Edit., pg. 226 en 227.

verschaffen, dat hem zijn recht niet betwist kan worden, bv. op grond, dat hem dat recht eerst na de gesloten koop-overeenkomst werd verleend. Eene dergelijke bepaling vindt men ook in het Engelsche recht en in het Zwitsersche 1).

Alvorens van de behandeling der licentiekwestie af te stappen, wil ik nog twee vragen bespreken, welke met anderen ook prof. d'Aulnis in de Economist gesteld heeft, en wel in de eerste plaats deze, of de licentiehouders een middel hebben om den geotrooieerde te beletten zonder eenige beperking steeds nieuwe licentiën te verleenen.

1) *Patent-Law*, 1883, § 23. There shall be kept at the Patent Office a book called the Register of Patents, wherein shall be entered the names and addresses of grantees of patents, notifications of assignments and of transmissions of patents, of licences under patents, . . . etc.

Patents Rules 1890, n°. 77: „An attested copy of every licence, granted under a patent shall be left at the Patent Office by the licensee, with a request that a notification thereof may be entered in the register. The licensee shall cause the accuracy of such copy to be certified as the Comptroller may direct, and the original licence shall at the same time be produced and left at the Patent Office if required for further verification.”

Art. 28, al. 1, der Vollziehungsverordnung zum Bundesgesetz v. 29. Juni 1888 betreffend die Erfindungspatente, ter uitvoering van art. 19 der Octrooiwet, luidt: „Uebertragungen, Abtretungen und Verpfändungen, freiwillige Lizenzertheilungen, sowie alle Aenderungen, welche den Besitz und den Genuss von Patenten betreffen, werden gegen Einreichung eines Begehrens, dem eine beglaubigte Ausfertigung des bezüglichen gesetzlichen Aktes beiliegen muss, auf dem eidgenössischen Amte in das Patentregister eingetragen.”

Art. 29: Rechtskräftige Urtheile über Erlöschung, Nichtigkeit, Expropriation, und Lizenzertheilung sind auf Begehren der obsiegenden Partei in das Patentregister einzutragen (Art. 19 des Gesetzes).

Diese Eintragungen finden von Amtes wegen statt; ausser dem Urtheil ist jeweilen auch der Gerichtshof, von dem es gefällt wurde, sowie das Datum der Urtheilsfällung zu registriren.

Hierop moet men ontkennend antwoorden. Afscheiden daarvan, dat ik meen te mogen betwijfelen, of hiervoor anders inderdaad gevaar zou bestaan, zoo zou het m.i. toch al te dwaas zijn, indien de wet den licentieplicht onbeperkt of slechts in bepaalde gevallen heeft voorgeschreven, den eersten den besten licentiehouden de bevoegdheid toe te kennen te bedingen, dat anderen, die eenvoudig de toepassing van dit gebod vragen, een gebruiksrecht geweigerd zou worden. De licentiehouden weet vooruit, dat de geootrooieerde hem een exploitatierecht vergunt, 'twelk hij ieder ander eveneens kan verleen; wil hij onder zulke omstandigheden dat recht verwerven, dan kan hij nooit klagen, als hij later meerdere op die wijze gerechtigden naast zich ziet. Stond men den licentiehouden toe een verder toekennen van dat recht te beletten, dan zou niet alleen de wettelijke bepaling nul worden, maar ook juist het omgekeerde bereikt worden van hetgeen men met licentieplicht beoogt. Zijn er reeds licentiën verleend, dan zal, indien aan dat aantal nog één wordt toegevoegd, dit laatste minder waarde kunnen hebben — 'tgeen volstrekt niet altijd het geval behoeft te zijn, daar b.v. bij de aanvragen der reeds vroeger toegestane licentierechten een recht van gebruik binnen andere streken gevraagd werd, — maar dan zal dit ook niet nalaten invloed uit te oefenen op de voorwaarden, waarop tusschen partijen dat later recht tot stand komt.

In de tweede plaats de vraag: welk recht heeft een licentiehouden in geval van nietigverklaring van het hoofd-octrooi, of bij de vervallenverklaring daarvan ten gevolge van de niet-betaling van het verschuldigde recht?

Indien de geootrooieerde verzuimt het verschuldigde recht te voldoen, dan zal het octrooi worden vervallenverklaard. De licentiehouden kan daartegen weinig doen; een gevolg van zijne verhouding tot den geootrooieerde. Deze laatste toch geeft door het toekennen eener licentie slechts het recht de uitvinding tegen zekere vergoeding te gebruiken, meer niet, en neemt geenszins ook de verplichting op zich voor

het voortbestaan van het octrooirecht te zorgen. Wel kan de licentiehouders, zooals ik bij de behandeling van het te heffen recht deed opmerken, indien de wet de vooruitbetaling daarvan voor een of meer jaren toestaat, van dit feit partij trekken, en onder de voorwaarden der overeenkomst ook die doen opnemen, dat de geoctrooieerde zich verbindt voor een bepaald aantal jaren het verschuldigde recht vooruit te betalen en zoodoende het voortbestaan van het octrooirecht gedurende die jaren verzekeren, of door eenig ander bijzonder beding zich die zekerheid trachten te verwerven. Heeft de vervallenverklaring plaats, dan zal de licentiehouders m. i. daardoor echter tevens geacht moeten worden de bedongen vergoeding ook slechts gedeeltelijk verschuldigd te zijn, en zal men, indien als zoodanig eene som in eens betaald werd, hem moeten toelaten eene actie in te stellen tot restitutie naar evenredigheid van den tijd, gedurende welken hij een recht van gebruik genoot, en indien de vergoeding bestond in eene jaarlijksche bijdrage of premie dezè slechts over een gedeelte van het betreffende jaar berekend moeten worden.

Wordt het octrooi nietig verklaard, dan zal men m. i. moeten onderscheiden tusschen de gevallen van goede-, en kwade trouw. Wordt kwade trouw bewezen, dan zal de octrooihouder de reeds voldane vergoeding moeten terugbetalen, en in geval van goede trouw dezelfde regel aangenomen moeten worden, dien ik hierboven stelde voor de vervallenverklaring. In dien geest is ook de jurisprudentie in Engeland, welke Johnson aldus weergeeft: „On the other hand, it has been decided that annual sums paid in consideration of a licence cannot be recovered by action when the patent turns out to be void; except where fraud is proved 1). In gelijken zin spreekt Klostermann voor zooveel betreft Duitschland 2).

Een octrooirecht heeft uit den aard der zaak een tijdelijk

1) J. and J. H. Johnson, „the Patentee's Manual,” pg. 223.

2) Klostermann, bij Endemann, Dl. II, pg. 330.

karakter; het beoogt den uitvinder gedurende zoo langen tijd te beschermen, als strikt noodig is om hem gelegenheid te geven te trachten het loon zijns arbeids te ontvangen, en daarna die uitvinding gemeen goed te doen worden, zoodat ieder haar vrij zal kunnen toepassen. Dit laatste is het heilzame gevolg van de tijdelijkheid van het recht; met een altijddurend recht toch zou men eene groote belemmering voor de nijverheid doen ontstaan, zou de prikkelende werking, welke thans van een octrooistelsel uitgaat, onmogelijk zijn.

Behalve door het verloopen van den daarvoor vastgestelden duur moet het octrooirecht echter ook reeds vóór het verstrijken daarvan kunnen eindigen, indien de geoctrooieerde de verschillende verplichtingen, die hij met het octrooi op zich genomen heeft, niet nakomt, of indien de grond, waarop men meende van het beginsel van vrijheid van arbeid ten zijnen aanzien te mogen afwijken, later blijkt niet te hebben bestaan. Hierop berusten de bepalingen, die men in alle octrooiwetten terugvindt, waarbij vastgesteld wordt, dat het verleende octrooirecht in bepaald aangegeven gevallen kan worden nietig-, of vervallenverklaard. Dergelijke bepalingen zou ook eene Nederlandsche octrooiwet moeten inhouden.

In de eerste plaats deze, dat het octrooirecht zal worden vervallenverklaard, indien het verschuldigde recht niet binnen den daarvoor aangewezen termijn voldaan wordt. In dezen geest spreken de octrooiwetten der eerste industriestaten. De objectieve omstandigheid, dat het verschuldigde recht niet gestort is, moet tot deze vervallenverklaring leiden, omdat de geoctrooieerde de hoofdverplichting, welke hij tegenover den staat met de octrooiverleening op zich genomen heeft, niet nagekomen is; eene verplichting van wier vervulling het bestaan van zijn recht afhankelijk was. Dat recht is verschuldigd op den eersten dag van het jaar, waarmede een nieuwe termijn aanvangt. Men heeft echter terecht begrepen, dat eene regeling, waarbij de mogelijkheid opengesteld werd de vervallenverklaring te vragen, indien

het recht niet vóór of uiterlijk op dien dag voldaan werd, al te gestreng zou zijn, en vandaar bv. in de Duitsche, Engelsche en Zwitsersche wet en ook in het Ontwerp der Voorstanders de ruimere bepaling opgenomen, dat de voldoening binnen drie maanden na dien vervaldag moet geschied zijn.

Hoewel een dergelijk voorschrift veel prijzenswaardigs bevat, zou ik het toch niet onveranderd overgenomen willen zien, wel eene soortgelijke bepaling. Eene toekomstige wet zou m. i. den geoctrooieerde moeten verplichten het verschuldigde recht binnen zes weken na den vervaldag te storten, en hem, bij verzuim dezer storting, na eene schriftelijke aanmaning, moeten vergunnen binnen de eerstvolgende zes weken dat bedrag alsnog met verhooging van eene kleine boete te voldoen. Eene zoodanige bepaling zou van groot belang zijn voor de industrie, zooals de ondervinding geleerd heeft in Deutschland, waar men in het nieuwe Ontwerp-Wijzigingswet eene analoge bepaling vindt, art. 8. al. 3, luidende: „Diese Gebühr ist innerhalb sechs Wochen nach der Fälligkeit zu entrichten. Nach Ablauf der Frist kann die Zahlung nur unter Zuschlag einer Gebühr von 10 M. innerhalb weiterer sechs Wochen erfolgen.” Wel wordt hier niet gesproken van eene aanmaning om alsnog te betalen, maar toch zou ik ook die na verloop der eerste zes weken door de wet gelast willen zien, omdat het niet van onbillijkheid is vrij te pleiten den geoctrooieerde zonder eenige voorafgaande waarschuwing zijn uitsluitend recht te ontnemen. Op het belang eener dergelijke regeling is gewezen in de Memorie van Toelichting op genoemd ontwerp, waar ik op dit nieuwe artikel het volgende aangeteekend vond: „Was die Entrichtung der Gebühren für das zweite und die folgenden Jahre anlangt, so ist die bisher gewährte dreimonatige Zahlungsfrist nach der Fälligkeit der Gebühr von geringem praktischen Nutzen, da es in der Regel dem Patentinhaber nicht sowohl auf eine kurze Hinausschiebung der Zahlung, als darauf ankommt, vor den Folgen einer

Unachtsamkeit in der Innehaltung der Frist bewahrt zu werden," en in de brochure van Dr. Nolte 1), die, na omtrent het niet voorschrijven dier aanmaning gezegd te hebben: „Dieses dürfte als eine Härte erscheinen, da die rechtzeitige Zahlung infolge der verschiedensten, seitens des Patentinhabers teilweise unverschuldeten Umstände unterbleiben kann," aldus voortgaat: „man empfindet es daher in gewerblichen Kreisen als ein groszes Bedürfnis 2), dasz der Zahlungspflichtige vor Ablauf des letzten Termines seitens des Patentamtes an die Zahlung unter Berechnung einer Mahngebühr gemahnt werde, wie dies in verschiedenen anderen Ländern geschieht."

De ondervinding heeft dus aldaar geleerd, dat het verzuim van betaling in de meeste gevallen zijn oorzaak vindt in onachtzaamheid, maar dan is eene aanmaning ook alleszins wenschelijk.

Heeft men de vervallenverklaring aldus geregeld, dan heeft men m. i. aan redelijke eischen voldaan, en zal, indien de betaling na verloop dier drie maanden nog niet plaats gevonden heeft, dit feit op zich zelf voldoende moeten zijn om haar uit te spreken, natuurlijk tenzij de schuld mocht liggen bij het octrooibureau en niet bij den geoctrooieerde. Te eischen, dat het bureau met iederen nalatigen octrooihouder zal procederen, zou een ongemotiveerde eisch zijn, waardoor aan dat lichaam een onmogelijke taak zou worden opgelegd.

De vervallenverklaring zal eveneens, hoewel minder gestreng, moeten worden voorgeschreven in nog eenige andere gevallen, waarin de geoctrooieerde zijne verplichtingen niet

1) Dr. L. Nolte: Die Reform des Deutschen Patentrechtes. Ein Beitrag zur Entwicklung des Deutschen Patentrechtes. Tübingen, 1890, pg. 104.

2) Cf. Jahresberichte der Handelskammer zu Frankfurt a. Main für 1881, und zu Mühlhausen i. Els. für 1886, die Enquête-Verhandlungen (Berlin 1887), S. 135 ff., u. s. w.

nakwam. Zoo, indien hij weigert aan het wettelijk gebod van licentieplicht te voldoen; indien hij nalatig is in zijne verplichting om de geoctrooieerde vinding ten uitvoer te brengen, en indien hij herhaaldelijk verzuimt zijn octrooi op de geoctrooieerde producten te vermelden. Alleen zou ik haar in deze gevallen niet willen gebieden, doch slechts de mogelijkheid tot intrekking van het octrooirecht in de wet geopend willen zien.

Het toekennen van licentiën is, zooals ik reeds betoogde, van groot belang voor de andere industrieelen, en het weigeren daarvan dus zeer schadelijk, een groot verzuim. Daarom moet de staat, indien de wet die verplichting voorschrijft, en de geoctrooieerde weigert haar na te komen, dit uitsluitend recht, — het algemeen belang eischt zulks, — doen ophouden, omdat de geoctrooieerde zich niet wil gedragen volgens de voorwaarden, waaronder hem die bevoegdheid werd toegekend. Dit laatste is ook het geval, indien de geoctrooieerde in gebreke blijft aan zijne vinding binnen zeker aantal jaren (bv. 3) binnen Nederland eene voldoende toepassing te geven, of althans alles te doen om die te bewerken, of indien hij die toepassing gedurende eenige achtereenvolgende jaren heeft nagelaten. De staat toch heeft den uitvinder wel willen beschermen, maar hem geenszins tevens ten opzichte van het toepassen zijner geoctrooieerde vinding eene volkomen vrijheid willen schenken, omdat, indien hem daarover de beslissing gelaten werd, de octrooihouder van zijn octrooi een dam zou kunnen maken, waarop alle vooruitgang moest afstuiten. De staat verleent den uitvinder octrooi, doch onder beding, dat zijn burgers in de gelegenheid gesteld zullen worden die nieuwe vinding dan ook binnen korten tijd te kunnen aanwenden. Ik geloof niet, dat eene dergelijke vervallenverklaring veel zal behoeven te worden toegepast, daar de geoctrooieerde er het grootste belang bij heeft zijne vinding zoo spoedig mogelijk en in den ruimsten kring te verbreiden; toch zou het kunnen voorkomen, dat hij bv. alleen octrooi gevraagd had om

zich van eene lastige concurrentie te ontslaan, en in dergelijke gevallen zal zulk eene bepaling van groot nut zijn.

Het herhaaldelijk verzuimen der vermelding van het octrooi op de producten of de verpakking daarvan zou ik met vervallenverklaring willen bedreigen, omdat het in vele gevallen hoogst belangrijk kan zijn te weten, of die producten al dan niet door den geoctrooieerde vervaardigd zijn.

In al deze gevallen nu zal, zooals ik hierboven deed opmerken, de vervallenverklaring moeten *kunnen* worden uitgesproken; een absoluut gebod zou afkeuring verdienen, aangezien het zeer wel zal kunnen geschieden, dat de niet naleving zijner verplichting volstrekt niet te wijten is aan den octrooihouder, maar andere omstandigheden hem beletten daaraan te voldoen, bv. dat politieke omstandigheden hem verhinderden aan zijne vinding eene voldoende toepassing te geven.

Eene geheel andere, veel ingrijpender werking oefent de nietigverklaring uit, waarbij een bestaand octrooi ingetrokken wordt, daar bewezen werd, dat de grond, waarop het verleend werd, niet bestond. De staat heeft voor het verleenen zijner bescherming aan den uitvinder zekere vereischten gesteld. Nu kan reeds bij de aanvraag of het voorafgaand onderzoek, vóór de octrooiverleening dus, blijken, dat aan de voor de toekenning van dit recht gestelde voorwaarden niet voldaan is, en dan weigert de staat het octrooi. Maar het zal ook kunnen gebeuren, dat bestaande gebreken verborgen blijven, en eerst na de octrooiverleening aan het licht komen. In een dergelijk geval zou de staat in strijd met recht en billijkheid zijne bescherming blijven verleenen, en daartegen heeft men willen waken door in de wet de mogelijkheid open te laten ook later nog elk uitsluitend recht aan den geoctrooieerde te ontzeggen, indien blijkt, dat voor een dergelijk recht geen grond zou bestaan. Een ten onrechte verleend octrooi toch moet men altijd nog kunnen terugnemen.

In tegenstelling tot de vervallenverklaring, die slechts in

de toekomst werkt, wordt bij de nietigverklaring uitgesproken, dat het octrooi nooit had mogen verleend worden; deze bevat derhalve eene resolutio ex tunc.

De nietigverklaring zal in de eerste plaats moeten worden uitgesproken, indien bewezen wordt, dat de uitvinding niet nieuw is, en dus niet voldoet aan het hoofdvereischte, waaraan elke uitvinding, wil zij voor octrooieering vatbaar zijn, moet beantwoorden. In de tweede plaats, indien zij onvatbaar was voor octrooi, omdat zij gebleken is strijdig te zijn met de openbare orde, goede zeden, of bestaande wetten; een voorwerp te betreffen, 'twelk de wet uitdrukkelijk van octrooieering uitsluit (bv. chemische producten), of wel niet vatbaar te zijn voor industriele exploitatie.

Eene goede octrooiwet moet den octrooiaanvrager dwingen bij de aanvraag eene volledige, voor deskundigen duidelijke, beschrijving zijner vinding over te leggen, met het doel ieder in staat te stellen haar later te kunnen toepassen. Stelde de wet dezen eisch niet, dan zou de octrooihouder de bescherming van den staat kunnen genieten, zonder daarbij zijn fabrieksgeheim prijs te geven. Daarom moet ook in het geval, dat de geoctrooieerde blijkt deze verplichting te hebben verzuimd, op grond daarvan het octrooi worden nietigverklaard, daar, indien het gebrek eerder bekend geworden ware, de uitvinder nooit eenige bescherming genoten zou hebben.

Ten slotte zal zij nog moeten volgen, indien bewezen wordt, dat de aanvraag met een bedriegelijk oogmerk heeft plaats gehad voor iets anders dan het eigenlijke voorwerp der vinding, onder verdichten titel dus 1), en in het geval,

1) Art. 30, 5°, der Fransche wet luidt: „Si le titre sous lequel le brevet a été demandé indique frauduleusement un objet autre que le véritable objet de l'invention.”

Art. 10, 3°, der Zwitserse wet aldus: „Wenn der Titel der Erfindung, unter welchem das Patent nachgesucht worden ist, einen andern als den wirklichen Gegenstand der Erfindung angibt

dat een ander bewijst de uitvinder of diens rechtverkrijgende te zijn.

De bevoegdheid de actie tot nietigverklaring in te stellen zal men ieder belanghebbende moeten toekennen, terwijl, indien zij gevraagd wordt op grond van strijd met de openbare orde, goede zeden of bestaande wetten, of wel indien het octrooi betreft voorwerpen, waarvoor volgens de wet geen octrooi had kunnen worden verleend, ook het O. M. haar zal kunnen eischen. Wordt zij uitgesproken, dan zal dit, gelijk ook de vervallenverklaring, vermeld moeten worden in het octrooiregister en de Staats-Courant, terwijl het vonnis daarna tegenover een ieder van kracht zal zijn. Geheel verkeerd toch acht ik de regeling der Fransche wet op dit punt, welke eene werking van het vonnis erga omnes aangenomen heeft, zoodra het O. M. zich in het verzoek om nietigverklaring gevoegd, of die zelfstandig gevorderd heeft, terwijl het in alle andere gevallen slechts inter partes werkt.

Ten slotte, voornamelijk naar aanleiding van de bespreking der octrooiwestie door Prof. Mr. J. Baron d'Aulnis de Bourouill een kort woord over het recht, dat de staat den octrooihouder zal toekennen. Dit recht zal daarin moeten bestaan, dat de geoctrooieerde de uitsluitende bevoegdheid verkrijgt in Nederland de uitvinding als uitoefening van bedrijf te doen toepassen: de voorwerpen te vervaardigen, in den handel te brengen, te verkoopen of ter uitoefening van bedrijf te gebruiken; terwijl, indien het octrooi eene bereidingswijze betreft, de werking daarvan zich evenzeer tot de op die wijze verkregen producten zal moeten uitstrekken. Zijn recht zal tweeledig zijn en bestaan: 1° uit de bevoegdheid de uitvinding zelf te gebruiken, en 2° uit die om, voor zoover de wet dit toelaat, anderen van dat gebruik uit te sluiten. Deze laatste bevoegdheid zal niet alleen moeten

und dem Patentbewerber dabei die Absicht, Andere zu täuschen, zur Last fällt.

worden beperkt door het gebieden van een onbeperkten licentieplicht, maar de wet zal hem die ook moeten ontzeggen ten opzichte van dengene, die op het oogenblik der aanvraag de uitvinding in Nederland reeds in het geheim gebruikte, of daartoe de noodige maatregelen getroffen had, daar het eene groote onrechtvaardigheid zou zijn dien vroegeren gebruiker onder de latere octrooiverleening te doen lijden, door hem niet meer evenals vroeger tot dat gebruik toe te laten. Die wet zal echter tevens moeten bepalen, dat een dergelijk gebruik slechts voor zooveel betreft zijn eigen bedrijf hem vergund blijft, waartoe dit evenwel én in eigen werkplaatsen én ook in die van anderen zal kunnen plaats vinden 1).

Prof. d'Aulnis de Bourouill heeft ernstige bedenkingen geopperd tegen de wijze, waarop het Ontwerp der Voorstanders de handhaving van het recht van den geootrooieerde heeft geregeld 2). Z.H.Gl. komt op tegen de in art. 49 opgenomen regeling, waarbij *elke* inbreuk op dat recht bedreigd wordt, en dus ook zij, die *onwetend of te goeder trouw eens anders octrooi schenden*, aan eene vordering tot schadeloosstelling blootgesteld worden. Ook hen, die te goeder trouw meenden met hun eigen industrie buiten het

1) § 5, al. 1 v. h. Patentgesetz v. 1877 luidt: „Die Wirkung des Patenten tritt gegen denjenigen nicht ein, welcher bereits zur Zeit der Anmeldung des Patentinhabers im Inlande die Erfindung in Benutzung genommen oder die zur Benutzung erforderlichen Veranstaltungen getroffen hatte.”

§ 5, al. 1 v. h. Entwurf voegt hieraan nog toe: „Der letztere ist befugt, die Erfindung für die Bedürfnisse seines eigenen Betriebes in eigenen oder fremden Werkstätten auszunutzen.”

Art. 4 v. h. Bundesgesetz v. 29. Juni 1888: „Die Bestimmungen des vorhergehenden Artikels sind nicht auf solche Personen anwendbar, welche zur Zeit der Patentanmeldung die Erfindung bereits benutzt oder die zu ihrer Benutzung nöthigen Veranstaltungen getroffen haben.

2) De Economist, 1890, pg. 411—416.

octrooi te blijven, of die met dat octrooi onbekend waren, te bedreigen, is z. i. veel te gestreng, en Z.H.Gl. vestigt daarom de aandacht op § 34 van het Patentgesetz 1877, welke de zachtere bepaling bevat: „Wer *wissentlich* eine Erfindung in Benutzung nimmt....”

Dezelfde gronden, waarop deze H.Gl. zijn oordeel doet steunen, vinden wij terug in de Memorie van Toelichting op de Duitsche octrooiwet, welke ter verdediging van bovengenoemde bepaling het volgende aanvoert: „Wenn der Entwurf die Strafbarkeit einer Patentverletzung ebenso wie die Entschädigungspflicht ausdrücklich davon abhängig gemacht hat, dasz die Verletzung *wissentlich* geschehen ist, so geht die Absicht dahin, den gewerblichen Verkehr vor den Belästigungen und vor der Unsicherheit zu schützen, welchen derselbe ausgesetzt sein würde, wenn die Bevölkerung und namentlich das Handel und Gewerbe treibende Publikum über den Inhalt und die Tragweite der bestehenden Patente, um der Gefahr gerichtlicher Bestrafung und einer unter Umständen sehr weit reichenden civilrechtlichen Haftung enthoben zu sein, jederzeit sich in Kenntniz zu erhalten hätte 1); waarop Kohler terstond deze opmerking doet volgen: „In dieser Weise werden wegen *vermeintlicher* Belästigung des Verkehrs und in *völlig verkehrter* Connivenz für die Bequemlichkeit des verkehrtreibenden Publikums die Rechte des Patentinhabers preisgegeben, als ob der Schutz der Erfindung eine Sache des puren Interesses, nicht eine Sache des Rechts wäre”; terwijl hij het eveneens afkeurt: „dasz das Gesetz nur eine strafrechtliche Confiscation, keine civilrechtliche Restitutionspflicht kennt, wodurch denn wieder die ersten Grundsätze der Gerechtigkeit verletzt sind; ganz abgesehen von den geradezu unleidlichen Consequenzen, welche sich hieraus entwickeln” 2).

Tot mijn leedwezen kan ik mij met de door prof. d'Aulnis

1) Motive, pg. 35; cf. Kohler, „Deutsches Patentrecht”, p. 452.

2) Kohler, t. a. p., pg. 454.

voorgestelde regeling niet vereenigen; m. i. toch zal de wet den uitvinder of diens rechtverkrijgenden eene actie tot schadevergoeding moeten toekennen tegen een ieder, die in strijd handelt met het uitsluitend recht, dat ik zooeven omschreef, en hem eveneens het recht moeten geven de goederen, die in strijd met zijn octrooi in voorraad of verspreid zijn, in beslag te nemen en daarvan afgifte of vernietiging te vorderen, met uitzondering natuurlijk van personen, die in de bedoelde voorwerpen geen handel drijven en ze tot eigen gebruik hebben verkregen. Het zij mij vergund met alle bescheidenheid de gronden aan te geven, waarop ik deze regeling zou willen verdedigen.

Neemt men het door prof. d'Aulnis voorgestane stelsel aan, dan zal m. i. de namaker in het buitenland in de praktijk vrijwel onvervolgbaar zijn, en die in het binnenland, nu men den geoctrooieerde dwingt te bewijzen, dat er opzet aanwezig is, eveneens in de meeste gevallen vrij komen. De namaker zal honderd uitvluchten hebben; het bestaan van het octrooi zal hem, volgens zijn zeggen, steeds onbekend geweest zijn, en de geoctrooieerde zal machteloos tegenover hem staan. Dit is dan ook in Duitschland aan het licht gekomen, althans men kan het opmaken uit de mededeeling van Nolte 1) omtrent de werking der Duitse wet: dat een groot aantal inbreuken, en wel de sluwste en daarom de gevaarlijkste, daardoor ongestraft blijven, omdat de geoctrooieerde het opzet niet voldoende kan bewijzen, en dat „gerade solche Personen der wohlverdienten gesetzlichen Strafe entgingen, welche sich durch besondere Maszregeln der Kenntnissnahme von der patentierten Erfindung absichtlich verschlössen oder durch Anbringung einer Reihe unwesentlicher Veränderungen an dem patentierten Gegenstande den Thatbestand so verdunkelten, dasz angenommen werden könne, sie hätten sich in dem guten Glauben befunden, es liege eine Patentverletzung nicht

1) Nolte, t. a. p., pg. 136.

vor"; maar het wordt bovendien uitdrukkelijk gezegd door het aldaar ingediend Ontwerp-Wijzigingswet, dat in deze leemte heeft willen voorzien door die verplichting tot schadevergoeding uit te breiden, en art. 34 aldus te redigeeren: „Wer wissentlich *oder aus grober Fahrlässigkeit* ... enz., eene redactie, die ook voorgesteld is door de „Commission des Industrie-Bezirktes Frankfurt a. M." Dat dit Ontwerp de nog ruimere bepaling van ons Ontwerp der Voorstanders, en der Fransche wet van 1844, niet heeft voorgesteld, vindt zijn oorzaak in dezelfde beweegredenen, die ook in de reeds aangehaalde Memorie van Toelichting op de wet van 1877 genoemd werden.

Werd dus de door prof. d'Aulnis voorgestelde regeling aangenomen, dan zou, zooals blijkt, daarvan het gevolg zijn, dat den geöctrooieerde tegen betaling van zeker bedrag een recht gegeven werd, waarvan de waarde al bijzonder gering genoemd mag worden.

Z.H.Gl. zou slechts eene actie tegen den namaker, niet ook tegen derden, toegekend willen zien, en veroordeelt de den geöctrooieerde verleende bevoegdheid beslag te doen leggen op de, in strijd met zijn octrooi vervaardigde of verspreide, voorwerpen en daarvan afgifte of vernietiging te vragen.

't Geldt hier den strijd van twee tegenover elkander staande belangen: 1°. dat van den uitvinder, aan wien een zoodanig recht verleend moet worden, dat hij tegen elke inbreuk beveiligd is; 2°. dat van den winkelstand, die door eene dergelijke bescherming benadeeld kan worden. De fabrikanten noem ik niet, omdat men, — zooals prof. d'Aulnis toegeeft, — van de industrieelen mag eischen, dat zij zich op de hoogte houden van hun vak, en vóór de oprichting van eene fabriek het terrein verkennen. Een der genoemde belangen zal nu voor het andere moeten wijken, en dan geloof ik, dat hier het octrooirecht het meeste gewicht in de schaal legt. Men moet toch niet uit het oog verliezen, dat een staat, die voor eene ruime en volledige publicatie

zorg draagt, van den industrieel en winkelier dan ook kan vorderen, dat zij nagaan en zich op de hoogte stellen van datgene, waarvoor octrooi verleend wordt. Daarvoor is het volstrekt niet noodig, zooals met m. i. van zekere overdrijving niet vrij te pleiten woorden aangevoerd wordt, dat zij die duizenden octrooien kennen, die de staat verleend heeft, want het zal voldoende zijn, indien hun dezulke bekend zijn, welke op den door hen beoefenden tak van industrie betrekking hebben, en dat wordt hun zeer gemakkelijk gemaakt door de verdeeling der uitvindingen in klassen, welke de octrooibureaux maken. Evenmin mag men voorbijzien, dat, indien het beslag leggen en het vorderen van afgifte of vernietiging hem wordt ontzegd, het recht van den ge-octrooieerde van zoo geringe beteekenis wordt, dat men naar mijne bescheiden meening beter zou doen hem alle bescherming te onthouden, dan een recht toe te kennen, 'twelk zal blijken geenerlei waarde te bezitten.

Beschermt men alleen den namaker, dan zal het voor dezen niet moeilijk zijn om een grooten voorraad nage-maakte goederen, nog vóór dat hij aangesproken wordt, van de hand te doen, en zal elk verbod om dergelijke goederen in den handel te brengen vergeefsch wezen. Laat men echter inbeslagneming toe, dan verzekert men zich de hulp van den winkelstand, dwingt men dezen scherp toe te zien en voor de getrouwe naleving der octrooiwet te waken. En waarom zou men dit niet doen, nu onze Wet op het Auteursrecht ten opzichte van werken, in strijd met dat recht verspreid, eene dergelijke regeling wel heeft opgenomen? Waarom heeft men daar de noodzakelijkheid eener zeer gestrengesanctie erkend en deze niet verworpen op grond, dat de belangen van het lezend publiek en van den boekverkooper opgeofferd werden aan die van den auteur? De in het Ontwerp der Voorstanders opgenomen artt. zijn met die voorschriften der Wet op het Auteursrecht in volkomen overeenstemming. Mocht eene toekomstige Nederlandsche octrooiwet soortgelijke bepalingen bevatten, zal dan de

winkelier zich niet voor alle schade kunnen behoeden, door in de contracten met zijne leveranciers deze laatsten aansprakelijk te stellen voor het nadeel voor hem voortspruitende uit de levering van nagemaakte goederen?

Het recht van den octrooihouder zal ook van eene strafrechtelijke sanctie moeten worden voorzien. De toepasselijkheid dier strafbepalingen zou ik echter tot de gevallen van opzet willen beperken.

Aan het einde van mijn proefschrift gekomen, waag ik het de hoop uit te spreken, dat deze verhandeling iets moge bijdragen tot het verkrijgen der invoering eener Nederlandsche Octrooiwet, binnen een niet al te lang tijdsverloop, en dat de behandelde vraagpunten bij die regeling in den, naar mijne beschouwingen meest gewenschten, zin zullen mogen worden opgelost.

The first part of the book is devoted to a general survey of the history of the English language, from its origin in the Anglo-Saxon dialects to its present state. The author discusses the influence of various factors, such as the Norman Conquest, the Crusades, and the Renaissance, on the development of the language. He also examines the role of literature and science in the process of linguistic change.

The second part of the book is a detailed study of the English vocabulary, with special reference to the words of French and Latin origin. The author traces the history of many of these words, showing how they have been adapted to English usage and how their meanings have changed over time. He also discusses the formation of new words, such as compounds, derivatives, and borrowings from other languages.

The third part of the book is a study of the English grammar, with special reference to the inflectional system. The author discusses the development of the various parts of speech, and the changes in their inflections over time. He also examines the syntax of the language, and the rules governing the construction of sentences.

The fourth part of the book is a study of the English pronunciation, with special reference to the changes that have taken place since the Middle Ages. The author discusses the influence of various factors, such as the position of the word in the sentence, the position of the word in the syllable, and the position of the word in the word, on the pronunciation of the word. He also discusses the influence of foreign languages on the English pronunciation.

The fifth part of the book is a study of the English literature, with special reference to the development of the novel. The author discusses the history of the novel, from its origin in the picaresque to its present state. He also examines the role of the novel in the development of the English language, and the influence of the novel on the English mind.

The sixth part of the book is a study of the English language in the future. The author discusses the changes that are likely to take place in the English language in the next century, and the factors that will influence these changes. He also discusses the role of the English language in the world, and the influence of the English language on other languages.

STELLINGEN.

STELLINGEN.

STELLINGEN.

I.

Bij eene brandverzekering in herbouw moet de verzekeraar betalen $\frac{3}{4}$ der kosten noodig om het perceel weder op te bouwen zóó als het was, ook al wordt door den verzekerde een perceel gebouwd, dat minder waard is, mits deze die $\frac{3}{4}$ aan den herbouw besteedt.

II.

Ten onrechte zegt Mr. Diephuis (Handboek voor het Nederl. Handelsrecht. II. pg. 153): Een verbod om een passagier in de kajuit mede te nemen, ligt evenmin in de strekking als in de woorden van art. 456 W. v. K.

III.

De termijn van 10 jaren, bedoeld in art. 558 W. v. K., begint met den tijd der berging.

IV.

De faillietverklaring van den schuldenaar, die zich, met achterlating van schulden, metterwoon buiten het Rijk in Europa heeft begeven, kan krachtens ons tegenwoordig Faillietenrecht niet worden uitgesproken.

V.

Wanneer de debiteur hangende de surséance van betaling sterft, gaat deze niet over op de erfgenamen.

VI.

Art. 4. 6°. W. v. B. Rv. geldt ook voor legatarissen.

VII.

Echtscheiding kan op de enkele bekentenis van den gedaagde worden uitgesproken.

VIII.

Wenschelijk ware voor de echtscheiding eene wettelijke bepaling gelijk aan die, welke art. 810 W. v. B. Rv. ten aanzien van scheiding van goederen heeft voorgeschreven.

IX.

Onjuist is de meening van hen, die aannemen, dat het ouderlijk gezag ten aanzien van kinderen, die nog slechts één hunner ouders in leven hebben, zich oplost in de voogdij.

X.

Hij, die een goed onder beding van wederinkoop koopt, blijft gedurende den termijn van wederinkoop tegenover den verkooper aansprakelijk voor elke, door zijn toedoen daaraan toegebrachte, waardevermindering.

XI.

Invoering eener goede octrooiwet in Nederland is wenschelijk.

XII.

Ten aanzien van het octrooistelsel zou zoodanige wet het oproepingstelsel moeten voorschrijven.

XIII.

Vaststelling bij de wet van een normalen arbeidsdag van acht uren verdient afkeuring.

XIV.

Verduistering van geldsommen is ingevolge art. 321 W. v. S. strafbaar.

XV.

Wenschelijk ware eene aanvulling van art. 455 W. v. S. in dien zin, dat ook het vervoer door kreupele of gewonde trek- of lastdieren, die tot den arbeid niet bekwaam zijn, strafbaar gesteld werd.

XVI.

De strafvonnissen der Arrondissementsrechtbanken moeten, op straffe van nietigheid, worden uitgesproken in eene zitting van 3 rechters.

XVII.

Het begrip der Vertegenwoordiging eischt, dat de voorzitter der Tweede Kamer door de leden wordt gekozen.

XVIII.

Art. 46 der gewijzigde wet op het Lager Onderwijs (8 Dec. 1889. Sbl. n°. 175) verbiedt den Gemeentebesturen niet sommige scholen binnen hunne gemeente uitsluitend te bestemmen voor kosteloos onderwijs.

XIX.

Hetzelfde artikel dier wet bedoelt geenszins, dat ook voor kinderen van minvermogenden het minimum schoolgeld twintig cents per maand zal bedragen.

XX.

Vormlooze herroeping kon volgens het Romeinsche recht aan een testament zijn kracht ontnemen.

